

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta
Katedra radiologie, toxikologie a ochrany obyvatelstva

Diplomová práce

Výuka žáků na prvním stupni základní školy k
ochraně obyvatelstva v zóně havarijního
plánování Jaderné elektrárny Temelín

Vypracoval: Bc. Zunt Josef
Vedoucí práce: Ing. Vladimír Štípek, PhD.

České Budějovice 2014

Abstrakt

Téma diplomové práce: „Výuka žáků na prvním stupni základní školy k ochraně obyvatelstva v zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín“. Bylo zvoleno pro zpracování celistvého pohledu na danou problematiku výuky žáků prvních stupňů základních škol. V úvodu své diplomové práce uvádím stručnou historii ochrany obyvatelstva, probírané učivo základních škol na prvním stupni a platnou legislativu v oblasti ochrany člověka za mimořádných událostí.

Cíle této práce jsou dva. První je zjištění informovanosti žactva základních škol o případných opatřeních v zóně havarijního plánování. Druhý je návrh na zlepšení výuky problematiky ochrany člověka za mimořádné události.

Hypotéza zní: Provádění výuky o ochraně obyvatelstva v zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín odpovídá požadavkům stanovených ochranou obyvatelstva.

Zaměřil jsem se na sběr dat a informací, které se touto problematikou zaobírají. Zkoumaný soubor tvoří pátý ročník základních škol, který je obrazem vědomostí celého prvního stupně, který byl podroben statistickému šetření

Výsledky tohoto šetření jsou obrazem informovanosti prvních stupňů základních škol v zóně havarijního plánování jaderné elektrárny Temelín a zároveň podkladem pro případné zlepšení

Z výsledků dotazníkového průzkumu je zjevné, že informovanost žáků, která by měla být, je velice odlišná. Nejsou rozdíly jen v konkrétních otázkách u jednotlivých žáků, ale liší se i vědomosti prověřovaných škol.

Hlavním zjištěním průzkumu je, že poměrná část žactva neovládá problematiku první pomoci, např. jaká je frekvence stlačení hrudníku dospělého člověka při nepřímé srdeční masáži. Žáci často neví, jakým tónem zní siréna při mimořádné události a co mají dělat při jejím spuštění. Tyto problémy jsem ve své práci vyřešil návrhem na zlepšení informovanosti žáků, tedy: Zavedení samostatného předmětu, kvalitní výuka

pro učitele, kvalitní výukové materiály, širší zapojení právnických a podnikajících fyzických osob, užší spolupráce s Českou školní inspekcí ČR.

Přínos této práce vidím zejména ve výsledcích průzkumu, že stále je co zlepšovat a nejlepší je investovat právě do tohoto tématu již na základních školách.

Práce shrnuje problematiku informovanosti žáků prvních stupňů v zóně HP JETE a navrhuje případná opatření. Je obrazem vědomostí žáků, zde se nacházejících a jejich nevelkých znalostí a zaměřuje se na jejich informovanost, osvětu a případnou nápravu.

Klíčová slova

Běžná rizika, havarijní plánování, mimořádná událost, ochrana člověka, základní škola, zóna havarijního plánování

Abstract

Thesis Theme,, Teaching pupils at primary school population protection in emergency planning zone Nuclear Power Plant "has been selected for processing coherent view on the issue of teaching pupils of the first grade of elementary school. At the beginning of my thesis I present a brief history of the protection of the population, discussed the curriculum of primary schools and the first stages of the current legal protection for human emergencies. The objectives of this work are two.

The first is to determine the awareness of pupils in primary schools about possible action in the emergency planning zone. The second proposal is to improve the teaching of human protection during emergencies. Hypothesis: Implementation of education on the protection of the population in the emergency planning nuclear power plant meets the requirements laid down by protecting the population.

I focused on the collection of data and information that is preoccupied with this issue, further research sample is the fifth year of primary school, which is the image of the entire knowledge of First Instance, which was subjected to a statistical survey

The results of this investigation are the image information of the first elementary schools in the emergency planning zone of the nuclear power plant and also the basis for any improvement The results of the survey shows that the information of students, which should have are very different.

There are only differences in the issues of the Single pupils but also very different from each other and the entire school. The contribution of this work I see in the realization that there is still room for improvement and the best investment in prevention is already in primary schools. The main finding is that students are not proficient in first aid issues and knows what is the frequency of chest compressions for an adult per minute. Students know the tone siren sounds during an emergency, and what to do when they hear.

These problems in my work solved the proposal to improve the awareness of students and to: Load a single object, quality training for teachers + cooperation with the IRS components, quality educational materials, wider participation of legal entities

and individuals doing business, closer cooperation with the Czech School Inspectorate of the Czech Republic.

The paper summarizes the issues of awareness of students of the first stages in the zone HP JETE and proposes appropriate measures. It is the image of pupils' knowledge there is located a smallish their knowledge and focuses on their knowledge, awareness and possible remedies.

Keywords

Common risk, emergency planning, emergency event, the protection of man, elementary school, emergency planning zone

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 11.8.2014

.....

Bc. Zunt Josef

Poděkování

Touto cestu bych chtěl poděkovat vedoucímu práce panu Ing. Vladimíru Štípkovi, Ph.D., Ing. Liboru Líbalovi, plk. Mgr. Eleonóře Tilcerové, Doc. RNDr. Přemyslu Záškodnému CSc., Ing. Ladislavu Kardovi, Mgr. Renatě Havránkové Ph.D., Bc. Lukáši Filovi za veškeré podněty a připomínky při zpracování diplomové práce.

Dále bych chtěl poděkovat i všem ostatním, kteří jakoukoliv mírou napomohli při zpracování diplomové práce.

Obsah

Úvod.....	11
1. TEORETICKÁ ČÁST	13
1.1 Ochrana obyvatelstva.....	13
1.2 Historie ochrany obyvatelstva	14
1.3 Výuka problematiky ochrany člověka za mimořádných událostí na školách – historický vývoj	15
1.4 Výchova a vzdělávání	17
1.5 Obsahové zaměření preventivně výchovné činnosti.....	19
1.6 Začlenění tématik „Ochrana člověka za mimořádných událostí, péče o zdraví a dopravní výchova“ do studijních programů pedagogických fakult.	20
1.7 Základní pojmy	21
1.8 Havarijní plánování Jaderné elektrárny Temelín.....	26
1.8.1 Základní požadavky na havarijní připravenost.....	26
1.8.2 Zóna havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín	27
1.8.3 Základní opatření pro ochranu obyvatel.....	28
1.9. Výstupní znalosti a učivo na 1. stupni základních škol	29
1.9.1 Učivo prvního ročníku:.....	29
1.9.2 Učivo druhého ročníku	33
1.9.3 Učivo třetího ročníku.....	35
1.9.4 Učivo čtvrtého ročníku	37
1.9.5 Učivo pátého ročníku	40
1.10 Pomůcky a podklady k výuce	42
2. HYPOTÉZA A METODIKA VÝZKUMU	46
2.1 Hypotéza	46
2.2 Metodika	46
3. VÝSLEDKY.....	50
3.1 Zjištění informovanosti žactva základních škol o případných opatření v zóně HP.	76

3.2	Výsledky statistického šetření	76
3.3	Návrh na zlepšení výuky problematiky ochrany člověka za mimořádných událostí.....	83
4.	DISKUSE	84
5.	ZÁVĚR.....	89
6.	SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	91
7.	SEZNAM TABULEK	96
8.	SEZNAM OBRÁZKŮ	98
9.	PŘÍLOHY	101

Seznam použitých zkratk

Č. – Číslo

Č. j. – Číslo jednací

ČEZ – České energetické závody

ČSFR – Česká a Slovenská Federativní Republika

EEC – European emergency call

GŘ HZS – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

HP – Havarijní připravenost

HZS – Hasičský záchranný sbor

IZS – Integrovaný záchranný systém

JČU – Jihočeská univerzita

JE – Jaderná elektrárna

JETE – Jaderná elektrárna Temelín

Km – Kilometr

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Např. – Například

Obr. – Obrázek

OČMU – Ochrana člověka za mimořádných událostí

RTOO – Radiologie, toxikologie a ochrana obyvatelstva

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

SÚJB – Státní úřad pro jadernou bezpečnost

UV – Usnesení vlády

ZSF – Zdravotně sociální fakulta

ZŠ – Základní škola

Úvod

V životě člověka mohou nastat neočekávané mimořádné události, jako jsou živelní pohromy (záplavy a povodně, požáry, vichřice, sesuvy půdy, sněhové laviny, zemětřesení), havárie s únikem nebezpečných látek do životního prostředí (havárie v chemických provozech a skladech, radiační havárie, ropné havárie) a další, které mohou ohrozit životy, zdraví obyvatel a způsobit velké materiální škody. Ke zmírnění následků těchto událostí přispívají legislativní a organizační opatření, která přijímá každý vyspělý stát. Účinně mohou ke zmírnění těchto následků napomoci i samotní občané.

Proto je důležité znát možná nebezpečí a chování při vzniku těchto událostí. Umět si poradit, ale i pomoci svým blízkým a sousedům. Kde jinde by si měli občané osvojit danou problematiku než na základních školách.

V povinné školní docházce se žák dozvídá o možných případných opatřeních od svého učitele. Učitelé na základních školách v tuto chvíli zaujímají nezanedbatelné postavení. Jedna z nich je výuka tématu „Ochrana člověka za mimořádných událostí“, kde připravuje žáky dle platných metodických pokynů na správné rozpoznání, vyhodnocení a adekvátní zareagování na případné mimořádné události.

V současné době se učivo žactva základních škol zabývající se touto problematikou ve vyučovacích hodinách probírá pouze rámcově a informovanost je různorodá. Tato diplomová práce, bude mít kromě teoretické části také část, která bude zaměřena na současný stav dané problematiky a tématu. Práce bude obsahovat výzkumnou část, kde se zaměřím na zjištění informovanosti žáků základních škol v celé zóně havarijního plánování jaderné elektrárny Temelín a případně návrhu na zlepšení výuky problematiky ochrany člověka za mimořádné události. Proto první cíl práce je zjistit informovanost žáků základních škol o případných opatřeních v zóně havarijního plánování, a druhý cíl je návrh na zlepšení výuky problematiky ochrany člověka za mimořádné události.

Důvod pro výběr práce na toto téma

Tuto práci jsem volil především z důvodu, že mé bydliště se nachází v zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín, tedy v Týně nad Vltavou. V současné době se zde nacházejí dvě základní školy. Obě tyto školy disponují nemalým počtem žáků. Rovněž pracuji již sedmým rokem na Jaderné elektrárně Temelín.

V dnešní době na nás působí mnoho rizik, která se nedají nijak ovlivnit a působí nezávisle na naší vůli. Mé bydliště se nachází přímo ve zmiňované zóně HP JETE a ve svém věku jsem schopen si uvědomovat mnoho rizik a jiných aspektů s tím spojených. Nesmíme zapomínat, že riziko nespočívá jen v JE Temelín ale i v běžném životě. Přeprava na pozemních komunikacích je velmi hustá. Přeprava nebezpečných látek se provádí při plném provozu, kdy veřejnost není informována o tom, kdy, jak, kudy, jaká nebezpečná chemická látka bude přepravována a jaké účinky tato látka v případě úniku může způsobit.

Proto je důležité, aby si základy první pomoci a správného chování osvojily děti už na základních školách. Ne vždy je někdo dospělý „vezme za ručičku“ a řekne jim, co mají dělat.

1. TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Ochrana obyvatelstva

Ochrana obyvatelstva představuje plnění úkolů v oblasti plánování, organizování a výkonu činností za účelem předcházení vzniku, zajištění připravenosti na mimořádné události a krizové stavy a jejich řešení. Ochranou obyvatelstva je dále plnění úkolů civilní obrany. Jedná se tedy o plnění úkonů v souvislosti s ochranou života, zdraví, majetku a životního prostředí při mimořádných událostech a krizových situacích jak nevojenského, tak vojenského charakteru. (1)

Plnění úkolů ochrany obyvatelstva za stavu ohrožení státu a válečného stavu se zásadně neliší od plnění úkolů za mírového stavu. Tyto jsou rozšířeny o specifické úkoly vyplývající z Ženevských úmluv z 12.8.1949 a k nim přijatých dodatkových protokolů. Další specifika pak vyplývají z operační přípravy státního území rozpracované resortem Ministerstva obrany. (2)

Uvedená problematika je legislativně řešena zejména zákonem o IZS, který mimo jiné vymezuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích, dále při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení krizových stavů. Zároveň zákon stanoví základní rozsah úkolů a působností v systému ochrany obyvatelstva, který je definován jako plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.

Úkoly ochrany obyvatelstva, záchranné a likvidační práce plní nejen složky IZS, ale svůj podíl na ní mají také orgány kraje, obce, právnické a podnikající fyzické osoby i samotní občané. Obecnou koordinační roli v této oblasti plní v souladu s § 7 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo vnitra.

Ke zkvalitnění bezpečnosti obyvatelstva, zdokonalování schopností a dovedností zainteresovaných složek, ale i zvýšení informovanosti a aktivního zapojení občanů do procesu sebeochrany a vzdělávání Ministerstvo vnitra zpracovalo „Koncepci ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020“.

1.2 Historie ochrany obyvatelstva

Relativně dlouhé období organizované ochrany obyvatelstva v našich zemích je možné rozdělit do několika časových úseků, z nichž každý má svoje významné a charakteristické znaky.

V období 1935 -1938 představuje civilní protiletectká ochrana první historickou etapu existence ochrany obyvatelstva v podmínkách demokracie, která však skončila zánikem republiky a vznikem Protektorátu Čechy, Moravy a Slovenské republiky.

Poválečné období 1945 -1951 je charakteristické likvidací civilní protiletectké ochrany do roku 1948 a snahou o její znovuvybudování po tomto datu.

Rozmezí let 1951 - 1957 se vyznačuje vznikem civilní obrany a její výstavbou v duchu centralistického pojetí totalitního státu pod přímým vlivem tehdejšího „Sovětského svazu“ se zaměřením na ochranu proti konvenčním zbraním v případě ozbrojeného konfliktu.

V letech 1958 - 1975 plnila civilní obrana úkoly a opatření, spojená s ochranou obyvatelstva a národního hospodářství proti použití zbraní hromadného ničení v případě ozbrojeného konfliktu. Do řízení civilní obrany se promítly změny ve státoprávním uspořádání země v roce 1968.

Relativně dlouhá časová etapa 1975 - 1989 je charakterizována přechodem civilní obrany z rezortu federálního ministerstva vnitra k rezortu federálního ministerstva obrany, novou koncepcí ochrany obyvatelstva a snahou právně legalizovat činnost civilní obrany při přírodních katastrofách a průmyslových haváriích v období míru.

Poslední tři časové etapy 1990 - 1992, od roku 1993 do roku 2000 a po 1.1.2001 do současnosti se týkají činnosti civilní obrany v podmínkách demokratické ČSFR a samostatné České republiky. Odráží množství systémových, organizačních a

legislativních změn; mimo jiné i změnu názvu - od roku 1993 se hovoří o civilní ochraně a po přijetí nové legislativy v roce 2000 o ochraně obyvatelstva. (3)

V současné době je ochrana civilního obyvatelstva upravována několika zákony. Zákon č. 222 ze dne 14. září 1999 č. o zajišťování obrany České republiky, zákon č. 238 o Hasičském záchranném sboru České republiky, zákon č. 239 o integrovaném záchranném systému a zákon č. 240 o krizovém řízení. (4)

1.3 Výuka problematiky ochrany člověka za mimořádných událostí na školách – historický vývoj

Jednou z forem předávání informací obyvatelstvu je výuka ochrany člověka za mimořádných událostí na základních a středních školách, která prošla řadou změn. V letech 1973 – 1991 se prakticky jednalo o výuku povinného předmětu „branná výchova“ (zákon č. 73/1973 Sb., o branné výchově; zrušeno zákonem 217/1991 Sb., o zrušení zákona o branné výchově). Po zrušení tohoto předmětu se problematice ochrany člověka za mimořádných událostí, první pomoci atd. na školách bohužel nevěnovala žádná větší pozornost. Po roce 1989 došlo ke změně pohledu na problematiku civilní ochrany, resp. ochrany obyvatelstva. Pokud do roku 1989 vše řešil stát, v následujících letech, vzhledem k hlubokým společenským změnám, leží velký díl odpovědnosti za ochranu obyvatelstva na každém občanovi. Občané mají právo na pomoc státu, ale mají také povinnost a spoluodpovědnost za svoji ochranu. O to více stoupla potřeba připravit občany na zvládání mimořádných událostí a jako nejefektivnější se jevila příprava přímo na školách.

Na základě těchto skutečností připravil koncem roku 1995 tehdejší Hlavní úřad civilní ochrany České republiky ve spolupráci s Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze koncem roku 1995 projekt experimentu na vybraných základních a středních školách s cílem ověřit, zda za současných učebních osnov lze některá témata týkající se ochrany člověka za mimořádných situací vyučovat ve vybraných předmětech, aniž by se vytvářel nový samostatný předmět. Výzkum probíhal v letech 1996 – 1997. Na základě experimentu byl vydán Pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k začlenění

tématiky ochrany člověka za mimořádných situací do vzdělávacích programů (č.j. 34776/98-22 ze dne 4. května 1999; dále jen „pokyn MŠMT“), který byl zveřejněn ve Věstníku MŠMT (červen 1999, Sešit 6). K tomu vydalo MV-GŘ HZS ČR pro potřebu učitelů metodickou příručku, která obsahuje podrobnější informace a doporučení k realizaci vzdělávání v předmětné oblasti. O rozvržení témat do výuky jednotlivých předmětů a stanovení konkrétních obsahů vzdělávání v jednotlivých ročnících a předmětech rozhodoval ředitel školy, který rovněž rozhodl o organizaci a formě praktického cvičení. (5)

Na základě usnesení vlády ČR ze dne 8. 1. 2003 č. 11, k přehledu vybraných problémů k prioritnímu řešení, které byly identifikovány v průběhu řešení krizové situace vzniklé v důsledku rozsáhlých povodní v srpnu 2002, byl v součinnosti s Ministerstvem vnitra aktualizován stávající pokyn MŠMT (č. j. 12 050/03-22 ze dne 4. března 2003) a dodatkem k učebním dokumentům „Ochrana člověka za mimořádných událostí“ (č. j. 13 586/03-22 ze dne 4. března 2003) byly doplněny platné učební texty.

Podstatnou a novou věcí bylo, že podle aktualizovaného pokynu se do učebních dokumentů pro základní, střední a vyšší odborné školy a učebních dokumentů pro speciální školy zařazuje tematika „Ochrany člověka za mimořádných událostí“ v rozsahu nejméně 6 vyučovacích hodin ročně v každém ročníku, a to na základě rozhodnutí ředitele samostatně, nebo v rámci souvisejících předmětů podle platných učebních dokumentů. Obsah je zaměřen na ochranu osob před následky živelních pohrom včetně nezbytných dovedností (zásady chování při povodni, zemětřesení, velkých sesuvech půdy, sopečných výbuších, atmosférických poruchách, požáru, lavinovém nebezpečí), před následky úniku nebezpečných látek do životního prostředí včetně nezbytných dovedností (improvizovaná ochrana osob při úniku radioaktivních, chemických a biologických látek) a před následky použití nebo anonymní hrozbě použití výbušniny nebo nebezpečné látky (činnost při nálezu či obdržení podezřelého předmětu). K této tematice vydalo MV-GŘ HZS ČR metodickou příručku pro učitele, výukové filmy pro žáky a zajistilo jejich distribuci do každé základní a střední školy.

MŠMT v roce 2004 schválilo nové principy v politice pro vzdělávání žáků od 3 do 19 let (*zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů*). Oblast ochrany člověka za mimořádných událostí se stala součástí rámcových vzdělávacích programů pro základní, gymnaziální a střední odborné vzdělávání. Principem je, že daná problematika prostupuje celým procesem uvedeného vzdělávání. (6).

1.4 Výchova a vzdělávání

V oblasti výchovy a vzdělávání vyplynul úkol pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vytvořit materiál „Začlenění tématik „Ochrana člověka za mimořádných událostí, péče o zdraví a dopravní výchovy“ do studijních programů pedagogických fakult.

Tento úkol byl splněn a materiál vláda ČR schválila dne 5. 10. 2011 (UV č. 734). Jeho cílem bylo vytvoření společného vědomostního základu (Studijní základ I) pro vysokoškolské vzdělávání učitelů, který by měl připravit absolventy tak, aby byli schopni adekvátně reagovat při vzniku mimořádné události a ochránili tím sebe a jim svěřené děti. Součástí materiálu jsou i vědomostní základy určené pro přípravu budoucích učitelů, kteří budou danou problematiku vyučovat (Studijní základ II, Studijní základ III). V dané oblasti je dále připravován studijní základ pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (Studijní základ IV).

V současné době některé vysoké školy (Univerzita Karlova v Praze, Univerzita Palackého v Olomouci, Západočeská univerzita v Plzni a Ostravská univerzita v Ostravě) zavedly výuku této problematiky do studijních programů oborů – Výchova ke zdraví, Tělesná výchova a Ochrana obyvatelstva.

Na uvedený dokument navazuje „Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030“, jejíž součástí jsou „Základní úkoly pro realizaci stanovených priorit ochrany obyvatelstva“.

Koncepce v širším pohledu stanoví další postup rozvoje významných oblastí ochrany obyvatelstva, jako je výchova a vzdělávání, síly, věcné zdroje, úkoly ochrany

obyvatelstva, krizové řízení, věda a výzkum. Taktéž obsahuje základní úkoly pro realizaci stanovených priorit ochrany obyvatelstva na celé období její platnosti včetně výhledu do roku 2030. Obsahem materiálu je rovněž i hodnocení stavu plnění úkolů aktualizovaného harmonogramu realizace opatření ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020.

Tato koncepce vychází z identifikovaných bezpečnostních hrozeb specifikovaných v Bezpečnostní strategii ČR a v Harmonogramu přípravy a zpracování krizových plánů, schváleném Bezpečnostní radou státu dne 14. 5. 2002 usnesením č. 295. Při zpracování se také vycházelo z dalších strategických a koncepčních materiálů.

Pro zajištění trvalého a kvalitativně se zlepšujícího systému ochrany života, zdraví a majetku občanů, se materiál zaměřuje zejména na následující klíčové priority:

- I. Širší zapojení občanů do systému ochrany obyvatelstva cestou zvýšení jejich schopnosti sebeochrany za využití informací a znalostí získaných v rámci plošného a cíleného systému výchovy a přípravy.
- II. Širší zapojení právnických a podnikajících fyzických osob do přípravy na mimořádné události a krizové situace a jejich řešení cestou užší spolupráce s odpovědnými orgány veřejné správy a zvýšeným podílem na realizaci konkrétních úkolů u subjektů představujících zvýšené riziko pro své okolí.
- III. Zvýšení odolnosti a ochrany prvků kritické infrastruktury proti možným rizikům a zajištění širšího zapojení subjektů kritické infrastruktury do procesu přípravy na mimořádné události a krizové situace a jejich řešení.
- IV. Cílená podpora vědy a výzkumu, vývoje, inovací s důrazem na využívání dosažených výsledků v aplikační sféře v rámci systému vzdělávání a přípravy odborníků.
- V. Vyvážené a komplexně využitelné úkoly a nástroje ochrany obyvatelstva umožňující efektivní prevenci a přípravu na mimořádné události a krizové

situace a jejich řešení založené na přesně definovaném a zakotveném systému ochrany obyvatelstva (7).

Podle § 131 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání je ředitel statutárním orgánem právního subjektu a má odpovědnost za plnění opatření, která vyplývají z platné legislativy pro oblast zabezpečení ochrany života, zdraví a majetku.

V případě škol a školských zařízení prioritou zůstává zabezpečení oblasti, varování a evakuace. Školy a školská zařízení mohou být zařazeny do územního havarijního plánu a plnit ta opatření, která z něho vyplývají. Zajištění této činnosti předpokládá udržovat úzkou spolupráci s krajským (územním) ředitelstvím HZS ČR a orgány obce. (8)

1.5 Obsahové zaměření preventivně výchovné činnosti

Obsahové zaměření a formy preventivně výchovné činnosti pro ochranu obyvatelstva stanovuje MV-GŘ HZS ČR, s cílem umožnit hromadným informačním prostředkům a občanům přístup k informacím o možných rizicích vzniku mimořádných událostí s následným ohrožením životů a zdraví obyvatel, jejich majetku a životního prostředí. Informovat o způsobech prevence a přípravách na řešení následků případných mimořádných událostí, ale i popularizovat výsledky činnosti HZS ČR a jeho humanitární poslání. Obsahem jsou zejména následující témata (9):

- zdroje a místa nebezpečí vzniku mimořádných událostí v okolí bydliště a pracoviště
- opatření, která jsou připravená k záchraně a ochraně zdraví, života a majetku
- varování (varovný signál) a chování po jeho vyhlášení
- čísla tísňového volání
- poskytování první pomoci
- používání hasicích přístrojů
- evakuace, evakuační zavazadlo

- improvizované ukrytí, improvizovaná ochrana v budovách
- improvizovaná ochrana dýchacích cest, očí a povrchu těla
- provádění částečné dekontaminace
- chování při různých druzích mimořádných událostí (povodeň, únik nebezpečných látek, hrozba teroristického útoku nebo akce apod.) (10.)

1.6 Začlenění tématik „Ochrana člověka za mimořádných událostí, péče o zdraví a dopravní výchova“ do studijních programů pedagogických fakult.

Na základě Pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných situací do vzdělávacích programů (č.j. 34776/98-22 ze dne 4. května 1999) byla od roku 1999 do výuky základních a středních škol začleněna tematika ochrany člověka za mimořádných událostí (dále jen „OCMU“). V důsledku rozsáhlých povodní v srpnu 2002 byl stávající pokyn v součinnosti s Ministerstvem vnitra aktualizován (č. j. 12 050/03-22 ze dne 4. března 2003) a dodatkem k učebním dokumentům „Ochrana člověka za mimořádných událostí“ (č. j. 13 586/03-22 ze dne 4. března 2003) byly doplněny platné učební texty.

Vzhledem k absenci adekvátně připravených učitelů k výuce dané tematiky se Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS ČR“) aktivně zapojil do realizace uvedeného pokynu a zahájil spolupráci se školami v následujících oblastech:

- pomoc při přípravě praktických cvičení z oblasti ochrany člověka za mimořádných událostí,
- organizace soutěží orientovaných na danou problematiku,
- organizace besed pro žáky, studenty a pedagogické pracovníky,
- pořádání ukázek z činnosti jednotek požární ochrany (samostatně, nebo ve spolupráci s dalšími složkami IZS),
- umožňování exkurzí škol na stanicích HZS krajů,
- příprava nebo spolupodílení na tvorbě učebnic a příruček pro výuku,
- vzdělávání učitelů v problematice ochrany člověka za mimořádných událostí.

Za toto období se podařilo s mnoha školami navázat velice aktivní spolupráci, což se dnes odráží i na znalostech žáků a studentů těchto škol. V rámci vzdělávání učitelů se HZS ČR podařilo proškolit do roku 2011 celkem 14 600 učitelů. I přes toto poměrně vysoké číslo není počet aktivních proškolených učitelů dostatečný. Je to způsobeno zejména vysokou fluktuací ve školství, ale i omezenými personálními a finančními možnostmi, kterými HZS ČR pro tuto činnost disponuje. Jako východisko z této situace se nabízí příprava budoucích učitelů v uvedené oblasti již na vysokých školách.

Problematika ochrany člověka za mimořádných událostí je zakotvena i v rámcových vzdělávacích programech a její výuka probíhá na základních a středních školách, ovšem učitelé v současné době nejsou schopni tuto výuku správně uchopit a pracovat s ní. Postrádají základní znalosti předmětné problematiky, dostatečnou přípravu a povědomí, kde čerpat potřebné informace.

Na základě výše uvedeného a ve vazbě na zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, kdy došlo ke změně systému kurikulárních dokumentů (nově problematika OČMU obsažena v rámcových vzdělávacích programech), byla tato potřeba zahrnuta jako úkol do Harmonogramu realizace opatření ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020, jenž je součástí materiálu Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020 (schválena usnesením vlády ze dne 25. února 2008 č. 165). (11.)

1.7 Základní pojmy

S pojmy, které jsou zde uváděny, by se měli žáci postupně seznamovat, měli by pochopit jejich význam, naučit se je volně reprodukovat a používat. V žádném případě nejsou určeny pro pamětné učení a přesnou reprodukci.

Občanské sdílení ochrany obyvatelstva

„Pomáhání druhým pomáhá i nám“, budeme-li znát jak, pomůžeme i sobě; staneme se připravenými a tím i odolnějšími vůči stresu, jehož vliv je nedílnou součástí každé mimořádné události.

Ochrana obyvatelstva

Plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. (12)

Mimořádná událost

Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a haváriemi, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. (13)

Antropogenní mimořádné události

Mimořádné události způsobené činností člověka (např. havárie způsobené lidským faktorem, sociální nepokoje, terorismus apod). (14)

Havárie

Mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost (únik, požár, výbuch), která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu s NL a která vede k závažnému dopadu na životy a zdraví lidí, hospodářských zvířat, životním prostředí, újmě na majetku. (15)

Mimořádné události způsobené přírodními vlivy

Velké, zpravidla náhle a nečekaně se objevující neštěstí, zkáza, zpusťování či škoda způsobená přírodními vlivy. (16)

Integrovaný záchranný systém

Koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. (17)

Záchranné práce

Činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucího k přerušení jejich příčin. (18)

Likvidační práce

Činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí. (19)

Varování obyvatelstva

Souhrn organizačních a technických opatření zabezpečujících včasné upozornění obyvatelstva na hrozící nebo nastalou mimořádnou událost, vyžadující realizaci opatření na ochranu obyvatelstva a majetku; zahrnuje zejména varovný signál, po jehož provedení je neprodleně obyvatelstvu poskytnuta prvotní informace. (20)

Evakuace

Soubor opatření k přemístění osob, hospodářského zvířectva a věcných prostředků z ohroženého prostoru na jiné bezpečné místo.(21)

Individuální ochrana

Činnosti sloužící k ochraně před účinky nebezpečných škodlivin při mimořádných událostech; k tomu se užívají prostředky improvizované ochrany dýchacích cest, očí a povrchu těla; jedná se o jednoduché pomůcky, které si občané připravují svépomocí z dostupných prostředků a které omezeným způsobem nahrazují prostředky individuální ochrany; stát bude zabezpečovat prostředky individuální ochrany pouze pro děti do 18 let věku, zdravotnická, sociální a obdobná zařízení, a to při stavu ohrožení státu a válečném stavu.

Improvizovaná ochrana

Opatření sloužící k bezprostřední ochraně před toxickými účinky nebezpečných látek; lze se chránit improvizovanými prostředky pro ochranu dýchacích cest a povrchu těla. Základním principem improvizované ochrany je využití vhodných oděvních součástí, které jsou k dispozici a pomocí kterých je možné chránit jak dýchací cesty, tak celý povrch těla.

Při použití této ochrany je třeba dodržovat následujících zásady:

- celý povrch musí být zakryt, žádné místo nesmí zůstat nepokryté,
- všechny ochranné prostředky je nutno co nejlépe utěsnit,
- k dosažení vyšších ochranných účinků kombinovat více ochranných prostředků nebo použít oděv v několika vrstvách. (22)

Hrozba

Blízkost něčeho zlého, špatného – rizika bezprostředního ohrožení nebo nebezpečí, které bude omezovat, ohrožovat, ničit, devastovat až likvidovat.

Krizová opatření

Organizační nebo technické opatření určené k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob. (23)

Krizová situace

Mimořádná událost, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při němž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu. (24)

Požár

„Pro účely požární ochrany se za požár považuje každé nežádoucí hoření, při kterém došlo k usmrcení či zranění osob nebo zvířat, anebo ke škodám na materiálních hodnotách. Za požár se považuje i nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata nebo materiální hodnoty nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy. (25)

První pomoc

Soubor jednoduchých úkonů a opatření, která při náhlém ohrožení nebo postižení zdraví člověka omezují rozsah a důsledky tohoto ohrožení či postižení. (26)

Připravenost

Systémově zabezpečený stav umožňující rychlé zahájení odborně cílených činností. Jde o schopnost čelit dopadům mimořádné události nebo krizové situaci a tím

zmírnit jejich dopady; předem provést technická, organizační i výchovná opatření. Nikdy nekončící proces zlepšování postupů i řešení mimořádných událostí, a to v jejich nejrůznějších variacích a etapách. Na rozdíl od připravenosti (stavu) je krizová připravenost systém postupů (pokud možno standardizovaných) pro zvládnání všech druhů i etap krize, krizových stavů a jejich vlivu na zdraví.

Zdraví

Stav fyzické, duševní a sociální pohody jedince (nejde pouze o nepřítomnost nemoci nebo zdravotního postižení).(27)

Péče o zdraví

Takové chování jedinců či skupin, které vede ke stavu fyzické, duševní a sociální pohody.

Krizová intervence

Je poskytována bezprostředně po neštěstích - katastrofách přímo v terénu, ale také i následně. Je poskytována v rámci psychosociální pomoci a je specifickou podporou duševního zdraví neklinického typu. Je poskytována záchranáři, edukovanými odborníky a dobrovolníky.(28)

Násilí

Záměrné použití nebo hrozba použití fyzické síly nebo moci proti sobě samému, jiné osobě nebo skupině či společnosti osob, které působí nebo má vysokou pravděpodobnost způsobit zranění/úraz/smrt, psychické poškození, strádání nebo újmu.

Psychosociální krizová pomoc

Postupy, které jsou poskytovány bezprostředně po mimořádné situaci; jsou standardizované a založené jak na odborné pomoci, tak na občanském sdílení. Vychází z naplňování všech potřeb (tělesné, duševní, duchovní, sociální) v souladu s hodnotami člověka. (29)

Riziko nebezpečí

Možnost zranění, škody, ztráty, nezdaru.(30)

Společenství jako nástroj

Významný prostředek pomáhání, včetně psychosociální pomoci; jde o prostředí, kam postižení i jejich blízcí patří, všude tam, kde jsou v čase mimořádné situace „doma“.

Stres

Stav organismu, který je v nebezpečí ztráty rovnováhy, a to pod vlivem činitelů, ohrožující jeho homeostatické mechanismy. Jde o jakýkoliv faktor schopný narušit tuto rovnováhu, ať je původu fyzikálního (trauma, chlad), chemického (jed), infekčního nebo psychologického (emoce). Slovo stres označuje zároveň i působení agresivního činitele i reakci těla. (31)

Psychické trauma

Duševní zranění, které narušuje psychickou rovnováhu. Vzniká například po těžkých úrazech, znásilnění, šikaně, úmrtí blízkého člověka. (32)

Úraz a poškození stavu psychické rovnovážnosti

Tělesné a duševní poškození, které vzniká náhlým a násilným působením zevních sil, ale i samotného jedince nebo skupin. (33)

1.8 Havarijní plánování Jaderné elektrárny Temelín

1.8.1 Základní požadavky na havarijní připravenost

Základní požadavky na havarijní připravenost jsou stanoveny vyhláškou SÚJB č. 318/2002 Sb., o podrobnostech k zajištění havarijní připravenosti jaderných zařízení a pracovišť se zdroji ionizujícího záření a o požadavcích na obsah vnitřního havarijního plánu a havarijního řádu. Zajištění havarijní připravenosti jaderné elektrárny znamená vytvoření technicko-organizačních podmínek pro:

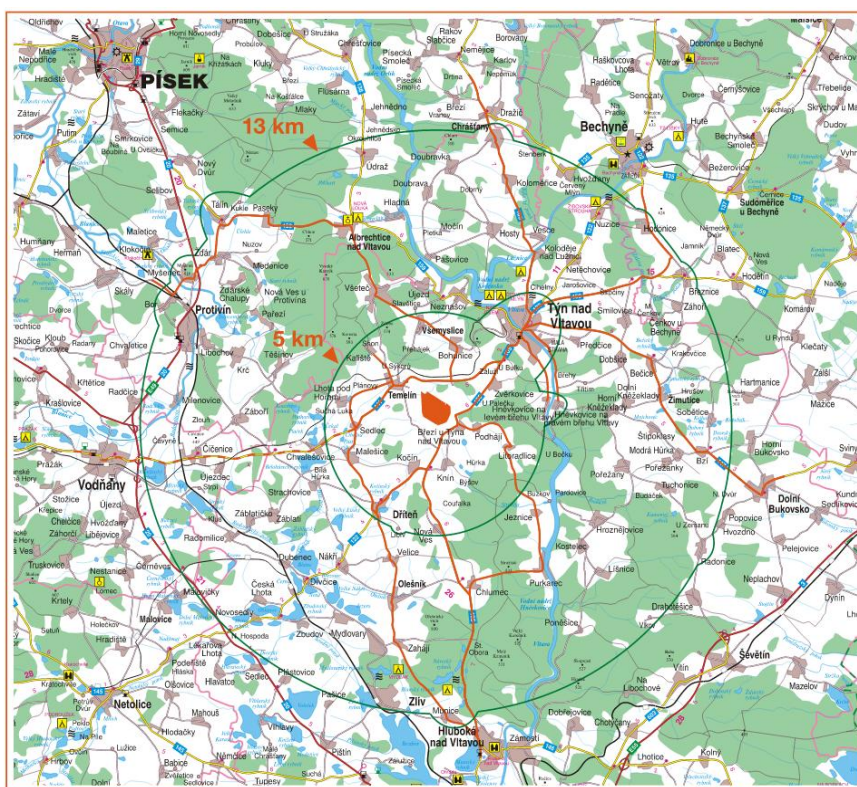
- zjišťování vzniku mimořádné události
- posuzování závažnosti mimořádné události
- vyhlásování mimořádné události
- řízení a provádění zásahu

- způsoby omezení ozáření zaměstnanců a dalších osob
- ověřování havarijní připravenosti

Do systému havarijní připravenosti jaderné elektrárny Temelín jsou přesně definovaným způsobem zapojeny všechny potřebné vnější složky a současně jsou deklarovány jejich pravomoci a odpovědnosti. (34).

1.8.2 Zóna havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín

Oblast, ve které se plánuje zavádění neodkladných opatření k ochraně obyvatelstva, se nazývá zóna havarijního plánování. V případě jaderné elektrárny Temelín je to pomyslná kružnice o poloměru 13 km okolo jaderné elektrárny. V celé zóně se předem plánují opatření k vyrozumění orgánů a organizací, varování obyvatelstva a pro ochranné opatření ukrytí, jodovou profylaxi (užití tablet jodidu draselného) a regulaci pohybu osob. Ve vnitřním pásmu definovaném poloměrem 5 km se navíc plánují i opatření související s možnou evakuací osob. (35)

Obr. 1: Zóna havarijního plánování jaderné elektrárny Temelín

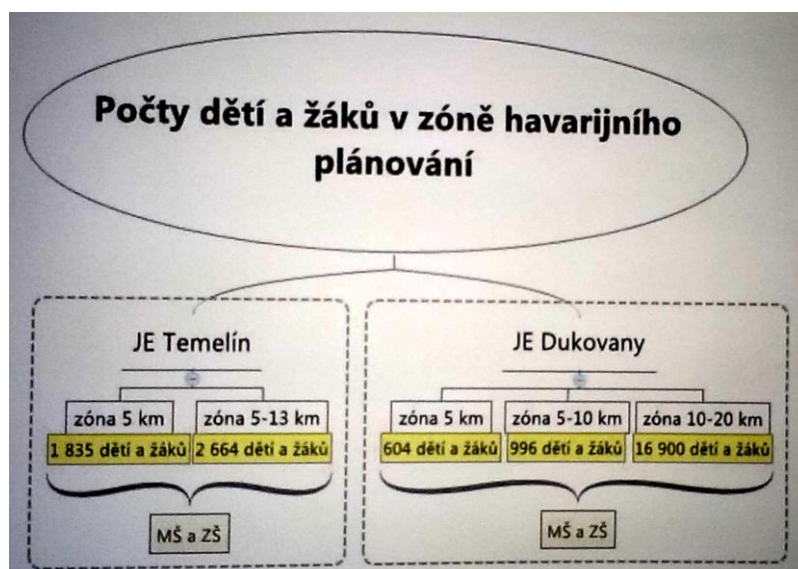
Zdroj: Příručka pro ochranu obyvatelstva v případě radiální havárie jaderné elektrárny Temelín.

1.8.3 Základní opatření pro ochranu obyvatel

Ochranná opatření pro ochranu obyvatelstva spočívají v ukrytí osob, v jodové profylaxi a evakuaci. Ochranná opatření ukrytí a jodová profylaxe by se vyhlášovala na celém území zóny havarijního plánování současně. Rozsah evakuace by závisel na rozhodnutí Krizového štábu Jihočeského kraje a doporučení Krizového štábu Státního úřadu pro jadernou bezpečnost s přihlédnutím k aktuálním meteorologickým a dalším souvisejícím podmínkám. O rozsahu vyhlášení ochranných opatření rozhoduje vždy příslušný krizový štáb obce nebo Krizový štáb Jihočeského kraje. (35)

V Zóně havarijního plánování jaderné elektrárny Temelín se nachází jedenáct základních škol s prvním stupněm výuky do páté třídy. Jsou to Týn nad Vltavou – Hlinecká, Týn nad Vltavou – Malá strana, Temelín, Albrechtice nad Vltavou, Žimutice,

Protivín, Zahájí, Dříteň, Zliv, Olešník a Chrást'any. Kontakty na uvedené školy uvádím v příloze A

Obr.2: Počty dětí a žáků v zónách havarijního plánování

Zdroj: vlastní foto nástěnky od kolektivů autorů ZSF JČU Katedry RTOO

1.9. Výstupní znalosti a učivo na 1. stupni základních škol

Cíl výuky v daném prvním ročníku:

Rozvíjet u žáků význam prevence rizik, opatrnosti a preventivního chování i důležitost obstát samostatně v obtížné situaci

1.9.1 Učivo prvního ročníku:

Sebeochrana, pomoc a prevence rizik

- důležitá telefonní čísla tísňového volání a blízkých osob, adresa bydliště

Tísňovým voláním

Tísňovým voláním se rozumí bezplatná volba čísel, která jsou stanovena v číslovacím plánu a uvedena v telefonních seznamech a která je nutno pro záchranu lidských životů, zdraví nebo majetku zpřístupnit. K těmto číslům je garantován bezplatný a nepřetržitý přístup, bez použití mincí či karet. Poskytovatel veřejné

telefonní služby je povinen svým uživatelům bezplatně umožnit přístup ke stanoveným číslům tísňového volání.

V České republice jsou pro tísňová volání vyhrazena telefonní čísla obsažena na obr. 3

Přístup k těmto telefonním číslům je tedy zcela bezplatný z pevných telefonních linek, mobilních telefonů i z veřejných telefonních automatů.(36).

	HASIČI	 150
	LÉKAŘSKÁ ZÁCHRANNÁ SLUŽBA	 155
	POLICIE	 158
SOS TÍŠŇOVÁ LINKA		 112

Obr. 3 Důležitá telefonní čísla - tísňové volání

Zdroj: bezpečnostní tabulky

Jednotné evropské číslo tísňového volání 112

Většina Evropanů stále ještě neví, že si mohou pomocí čísla 112 přivolat policii, hasiče či záchranku po celé Unii. (37)

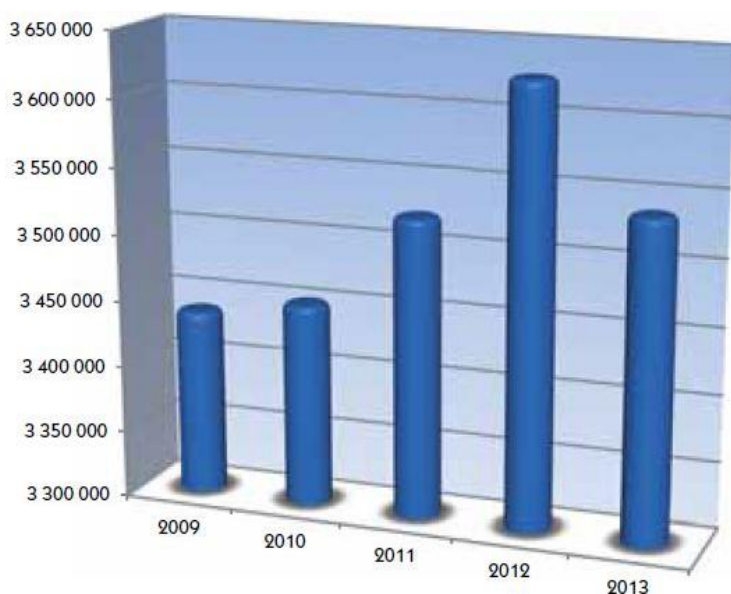
V roce 1991 Rada Evropských společenství vydala rozhodnutí č. 91/396/EEC ze dne 29. července 1991 o zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání. Stalo se tak především z důvodu usnadnění komunikace s tísňovými službami v rámci Evropské unie, protože došlo k výraznému nárůstu soukromých i služebních cest v rámci Evropy. Každý stát používá svá vlastní tísňová čísla, která cizinec mnohdy nezná a při zavolání má většinou jazykové problémy. Na uvedeném čísle musí být zabezpečeno, že zpráva o mimořádné události bude přijata a bude zabezpečena příslušná

reakce. Způsob zabezpečení a odbavení má být upraven tak, aby nejlépe odpovídal národní organizaci nouzových systémů.

Povinnost zavést jednotné evropské telefonní číslo tísňového volání byla uložena všem členským státům s tím, že do konce roku 1996 musí být ve všech státech plně funkční. Pro přístup k tomuto tísňovému volání bylo stanoveno telefonní číslo 112. (38)

V souvislosti se snahou České republiky zapojit se do evropského integračního procesu byly také v ČR zahájeny kroky k zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání jako jedné z podmínek členství v Evropské unii. Na základě rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu proto bylo uvolněno telefonní číslo 112, na kterém byla do roku 1998 provozována služba informace o přesném čase.

Realizace zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání 112 v České republice proběhla na základě usnesení vlády č. 391/2000 ze dne 19. dubna 2000, ve znění usnesení vlády č. 350/2002 ze dne 3. dubna 2002. Vybudováno bylo 14 telefonních center tísňového volání, jejichž testovací provoz byl ukončen v červnu 2004. (39).

Obr. 4 Počty volání na číslo 112 za 5 let

Zdroj: hzscr.cz/clanek/tisnova-volani

- kdy a jak přivolat pomoc, koho požádat o pomoc, jak se chránit a jak předcházet úrazům, otravám a jiným ohrožením (vazba na řešené běžné rizikové situace v různém ročním období, prostředí a při různých činnostech, včetně železniční a silniční dopravy)
- doma – neznámý člověk (telefon, zvonek u dveří internet), zbraně, alkohol, vhodné i nevhodné dotyky – jejich hranice, nevhodné trestání), komunikace a pomoc rodičů, učitelů
- bezpečný odchod z domova – klíče, výtah
- venku – volba správné cesty do školy, nebezpečná místa v okolí domu a školy, chování při setkání s cizím člověkem, jak se chovat, když zabloudím v cizím prostředí nebo městě
- správné vedení – vysvětlení pojmů a významu – kamarád, blízká osoba, cizí osoba, trápení, smutek, pomoc, příklady ze života
- záchranáři, uniformy, činnosti
- co se semnou může stát, když se bojím nebo si nevím rady, jak to mohu zvládnout a co mám dělat;

Požáry

- oheň – požár
- prevence vzniku požáru doma, příčiny vzniku požáru doma
- největší rizika požáru

Největší rizika při požáru

Největší nebezpečí, které hrozí při požáru, při hře s ohněm nebo při každém špatném zacházení s ním, je ohrožení našeho života popálením nebo uhořením. Vždycky na to musíme pamatovat!!! Každoročně je v naší republice ve velkých bolestech léčeno hodně dětí, které nebezpečí ohně podcenily. Každoročně také plno lidí bohužel uhoří.

K popáleninám může dojít přímým kontaktem s ohněm nebo kontaktem s rozpálenými předměty (kamna, klika dveří, sporák). Popáleniny jsou vždy velmi bolestivé a velmi těžko se léčí. Pokud dojde k popálení velké části těla, může se stát, že už se nepodaří popáleného člověka zachránit.

- Dalším nebezpečím, které vzniká a ohrožuje člověka při požáru, je **jedovatý kouř**. Tento kouř se šíří prostorem mnohem rychleji, než samotný požár a někdy stačí jen párkrát se nadechnout a může nás přidusit nebo i udusit, případně otrávit. (40).
- Při požáru také může dojít k **výbuchu**, zvláště tehdy, když se v okolí ohně vyskytují výbušniny nebo nějaké chemické látky, nebo někde uchází plyn. Výbuch je pro všechny v jeho okolí velmi nebezpečný.
- Dalšími riziky, které při požáru vznikají jsou **velké škody na přírodě a na majetku**. Oheň při požáru ničí domy, auta, parky, stromy, lesní porosty, prostě vše, co mu přijde do cesty. Mnohdy uhoří i domácí zvířata nebo lesní zvěř.
- ochrana při požáru a přivolání pomoci
- pravidlo – zastav se – lehni si – kutálej se

1.9.2 Učivo druhého ročníku

První pomoc

- zajištění pomoci při různých rizikových situacích voláním na tísňovou linku nebo oslovením dospělé osoby, nácvik komunikace
- základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních

Péče o zdraví a prevence rizik

- opakování učiva 1. ročníku + rozšíření o nové poznatky, zkušenosti, příběhy a otestování správné reakce dětí (rozpoznání rizik i schopnosti pomoci)
- základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních v souvislosti s osvojováním učiva v oblasti rizik úrazovosti a onemocnění
- bezpečné chování v různých životních situacích, v různém prostředí a při různých činnostech

Požáry a jejich rizika

- základní označování nebezpečných látek
- základní bezpečnostní a výstražné tabulky, zejména nebezpečí úrazu elektrickým proudem, požáru, výbuchu, ozáření, poleptání (kyselinou, louhem, příčiny a prevence vzniku požáru mimo domov

Obr. 7 Elektrotechnické značky

Zdroj: www.e-safetyshop.eu

- správné chování při požáru
- přivolání pomoci, ohlášení požáru

Osobní bezpečí a podpora a ochrana duševního a fyzického zdraví

- správné vedení – vysvětlení významu pojmů: lhostejnost, přátelství, rozdíly, žalování, pomoc, strach, zbabělost apod.
- příklady ze života
- jak se umět vypořádat se strachem, který doprovází nebezpečnou situaci

1.9.3 Učivo třetího ročníku

- **Opakování učiva z předchozího ročníku** (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **První pomoc** (opakování a rozvíjení učiva osvojeného ve 2. ročníku)

Mimořádné události

- seznámení s pojmem
- nejčastější mimořádné události (povodně, vichřice, požáry, laviny, únik nebezpečných látek)

Mimořádnou událostí je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. (41).

- varování před nebezpečím (konkretizace různých způsobů varování, varovný signál Všeobecná výstraha) (42).

Varovný signál

Jediným varovným signálem určeným obyvatelstvu je signál "VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA"

- **kolísavý tón** sirény po dobu **140 sekund**, zpravidla 3x opakovaný v cca tříminutových intervalech

- vyhlašuje se při bezprostředním ohrožení mimořádnou událostí nebo při jejím nenadálém vzniku
- po akustickém tónu sirény **bude následovat bezprostřední tísňová informace** nebo tísňová informace prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků (*celorepublikové, regionální, místní*) pro vyrozumění obyvatelstva o hrozící nebo již vzniklé mimořádné události
- zvuk sirény vyjadřující varovný signál "**Všeobecná výstraha**" znamená vždy nějaké nebezpečí. Bude nutné se **UKRÝT** nebo **OPUSTIT OHROŽENÝ PROSTOR (EVAKOVAT)** a **dodržovat stanovená opatření**
- **TENTO SIGNÁL JE URČEN PRO VEŘEJNOST (43).**

Obr.6 Kolísavý tón všeobecná výstraha

Zdroj: www.hzscr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-varovani-varovani.aspx

V této souvislosti je třeba znát, že kromě varovného signálu "Všeobecná výstraha" existuje v České republice také signál "**Požární poplach**". Tento signál je vyhlášen přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty (25 vteřin trvalý tón, 10 vteřin přestávka, 25 vteřin trvalý tón). Vyhlašuje se za účelem svolání jednotek požární ochrany. Signál "Požární poplach" vyhlášený elektronickou sirénou napodobuje hlas trubky troubící tón "HO-ŘÍ", "HO-ŘÍ" - po dobu jedné minuty.(44)

- zásady volání na tísňové linky (co zajišťují, kdy volat, rizika a dopady bezdůvodného volání na tísňové linky)

Požáry

(modelové situace způsobů chování při požárech), nebezpečí zábavní pyrotechniky

Péče o zdraví a prevence rizik

- bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
- nebezpečí za tmy, chování při setkání s cizím člověkem
- citlivé a věku odpovídající vysvětlení podstaty rizikového chování (v souvislosti se šikanou, drogami, fyzickým a duševním násilím, agresivitou), jejich možných dopadů na zdraví (fyzické i duševní), pomoc v nouzi, příklady ze života
- co mi může pomoci, když jsem v mimořádné situaci

1.9.4 Učivo čtvrtého ročníku

- Opakování a rozvíjení poznatků z předchozích ročníků (diskuze, poznatky, zkušenosti)

Osobní bezpečí a prevence duševního a fyzického zdraví

- vysvětlení významu pojmů: poznávání cizího prostředí, strach, stres, zbabělost, statečnost apod., příklady ze života
- evakuace (obecně)

Evakuace

Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a nebezpečných látek z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, která zajišťují

pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění.

Evakuace se vztahuje na všechny osoby v místech ohrožených mimořádnou událostí s výjimkou osob, které se budou podílet na záchranných pracích, na řízení evakuace nebo budou vykonávat jinou neodkladnou činnost; přednostně se plánuje pro děti do 15 let, pacienty ve zdravotnických zařízeních, osoby umístěné v sociálních zařízeních, osoby zdravotně postižené, doprovod osob výše uvedených. (45)

- označení uzávěrů, rozvody plynu, vody, elektřiny, označení východů (ve škole)
- bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
- rizika letních prázdnin
- nález neznámého předmětu, látky, munice; sloupy a stožáry elektrického vedení, spadlé dráty elektrického vedení, transformátory; železniční vagony

Požáry a jejich rizika

- příčiny vzniku požárů
- požáry v přírodě, lesní požáry

Lesní požáry

Zejména v létě, kdy je horko a při dlouhodobém suchu hrozí mnohem více vznik požáru v lese nebo ve volné přírodě. Tyto požáry vznikají velice snadno a většinou z nesprávného chování lidí, kteří mnohdy ani netuší, že ohromný lesní požár může způsobit třeba jen odhozená hořící zápalka nebo cigareta.

Jenže lidé jsou často neposlušní a nedbají pokynů. Vůbec si neuvědomují, jakou mohou způsobit katastrofu. Les, který je v období sucha vyprahlý, může zapálit i malá jiskřička. Jestliže ještě fouká vítr, určitě si vůbec nedokážete představit, jakou rychlostí se tento požár lesem šíří. Mnohdy ani nestačí utíkat zvěř, natož člověk.

Z koruny na korunu stromů se přenáší plameny, které vás můžou v lese i obklíčit. Tyto plameny doslova přeskakují z větve na větev. Hořící větve odlétají až stovky metrů daleko od stromu, tak se může stát, že vás požár doslova obklíčí. V jehličnatém lese se požár navíc může nepozorovaně šířit i hořením zetlelého jehličí na zemi nebo i několik centimetrů pod povrchem. Je tedy velmi nebezpečné si v lese hrát se zápalkami, kouřit nebo rozdělávat jakýkoliv oheň. (46)

- největší rizika požáru

Největší rizika požáru

Největší nebezpečí, které hrozí při požáru, při hře s ohněm nebo při každém špatném zacházení s ním, **je ohrožení našeho života popálením nebo uhořením. Vždycky na to musíme pamatovat!!!** Každoročně je v naší republice ve velkých bolestech léčeno hodně dětí, které nebezpečí ohně podcenily. Každoročně také plno lidí bohužel uhoří.

K popáleninám může dojít přímým kontaktem s ohněm nebo kontaktem s rozpálenými předměty (kamna, klika dveří, sporák). Popáleniny jsou vždy velmi bolestivé a velmi těžko se léčí. Pokud dojde k popálení velké části těla, může se stát, že už se nepodaří popáleného člověka zachránit.

Dalším nebezpečím, které vzniká a ohrožuje člověka při požáru, je **jedovatý kouř**. Tento kouř se šíří prostorem mnohem rychleji, než samotný požár a někdy stačí jen párkrát se nadechnout a může nás přidusit nebo i udusit, případně otrávit.

Při požáru také může dojít k **výbuchu**, zvláště tehdy, když se v okolí ohně vyskytnou výbušniny nebo nějaké chemické látky, nebo někde uchází plyn. Výbuch je pro všechny v jeho okolí velmi nebezpečný.

Dalšími riziky, které při požáru vznikají jsou **velké škody na přírodě a na majetku**. Oheň při požáru ničí domy, auta, parky, stromy, lesní porosty, prostě vše, co mu přijde do cesty. Mnohdy uhoří i domácí zvířata nebo lesní zvěř.(47)

Péče o zdraví a poskytování první pomoci

- různý obvazový materiál a technika vzhledem k poraněné části těla, nácvik
- rizika u vody (bazény, vodní plochy, horské potoky, řeky, moře, tobogany), přecenění sil, nebezpečí jezů na řekách, skok do neznámé vody, vodní víry, tonutí (*pozn.: lze zařadit i do 3. ročníku ve vazbě na plavecké kurzy*), záchrana tonoucího, pohyb na zamrzlých přírodních vodních plochách
- co se semnou může dít v nebezpečných situacích

1.9.5 Učivo pátého ročníku

- Opakování učiva z předchozích ročníků (diskuze, poznatky, zkušenosti)
- **Integrovaný záchranný systém** (složky, význam ve vztahu k řešení mimořádných událostí (obecně))
- **Požáry a jejich rizika**
- způsoby chování při požárech (modelové situace), možnosti hašení požáru
- hasicí přístroje (obecně)
- evakuace při požáru, nácvik evakuace

Evakuační zavazadlo

Pokud hrozí mimořádná událost a budete muset opustit váš byt nebo dům na delší dobu, měli byste si připravit evakuační zavazadlo.

Doporučený obsah Evakuačního zavazadla:

- osobní doklady, peníze a cennosti, pojistné smlouvy,
- osobní léky a základní zdravotnické prostředky,
- trvanlivé potraviny na 2 - 3 dny,
- tekutiny v nádobě (obalu) - voda, čaj, šťávy apod.,
- toaletní a hygienické potřeby,

- základní předměty denní potřeby,
- bateriovou svítilnu (a náhradní baterie), zápalky, svíčky, zapalovač,
- mobilní telefon a nabíječku, bateriový rozhlasový přijímač (a náhradní baterie),
- přikrývku, spací pytel,
- náhradní prádlo a oblečení (podle povětrnostních podmínek),
- drobnou hračku nebo knihu na zabavení menších dětí.

Pokud s sebou berete domácí zvířátko, pak pro něj vezměte i krmivo a další potřeby (náhubek, obojek, miska, stelivo) a vezměte jeho zdravotní průkaz a vhodný obal pro převoz) (48).

Obr. 7 Evakuační zavazadlo

Zdroj: www.hzscr.cz

- evakuační plán – význam, nákres evakuačního plánu (doma), požární hlásiče
- úniková cesta, druhy únikových cest, význam značek označujících únikové cesty

Péče o zdraví a poskytování první pomoci

- resuscitace (praktická ukázka, nácvik)
- přivolání pomoci, nahlášení události (praktický nácvik)
- prevence rizik letních a zimních sportů (cyklistika, bruslení, výškové sporty, vodní sporty, horská turistika, lyžování, snowboarding aj. – výstroj a výzbroj)
- rizika otrav, jejich příčiny a příznaky (léky, houby, jedovaté rostliny, zkažené potraviny, plyn, alkohol, cigarety, drogy, čisticí prostředky, chemické látky, neznámé a nebezpečné látky ve sklepích, na skládkách odpadu)
- rizika v souvislosti s provozem elektrických a plynových spotřebičů

Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému

- vysvětlení pojmů: skutečné hodnoty, citová a mravní zralost, pomoc, neštěstí, přátelství, trápení, lhostejnost, diskriminace, šikana (obecně), kyberšikana (obecně), násilí psychické a fyzické (obecně), linka bezpečí, dobrý příklad, ochrana slabších, dobrý skutek, síla odpouštění, ochrana identity, sebepoškozování, sebevraždy, ohrožení a poruchy duševního vývinu v dětství a dospívání, psychické újmy virtuálního světa
- rizika a možné dopady – nevhodné dotyky, obtěžování, fotografování
- základy zvládání stresových stavů
- nebezpečí internetu (49).

1.10 Pomůcky a podklady k výuce

Koordinátoři na Krajiích používají pro své ukázkové akce kufr plný deskových her. Tyto deskové hry jsou určeny pro mateřské školy, ale využívají je i na prvním stupni základních škol. Kufr plný deskových her obsahuje 33 deskových her v 6 sadách, viz Obr. 8, 9 a 10.

Obr.8,9,10 Kufř plný deskových her zavřený, otevřený, rozbalený.

Zdroj: Vlastní foto

Zdroj: Vlastní foto

Zdroj: Vlastní foto

Tyto deskové hry si mohou zakoupit základní školy za výrobní cenu od záchranného kruhu. Tyto hry jsou možné v rámci záchranného kruhu možno využívat i interaktivně přes internet on-line. Odkaz na záchranný kruh je. <http://www.zachranny-kruh.cz/> Zde jen stačí přihlásit se pod určitou kategorií uživatele (pro veřejnost, pro školy, pro města a obce, pro záchranáře) a odkryjí se příslušné materiály, viz Obr. 11

Obr. 11 Internetové stránky záchranného kruhu

Zdroj: <http://www.zachranny-kruh.cz/>

Další pomůcky a podklady k výuce zahrnují zejména: příručky, videokazety, DVD, internetové zdroje. Mezi knižní nakladatelství, které se touto problematikou zabývá, patří zejména nakladatelství ALBRA a FORTUNA.

1. Pomůcky vydané nakladatelstvím ALBRA

Například: Ochrana člověka za mimořádných událostí - Osobní bezpečí metodická příručka pro 1. stupeň ZŠ (50).

Obr. 12 Metodická příručka

Zdroj: <http://www.msmt.cz/>

2. Pomůcky vydané nakladatelstvím učebnic FORTUNA

Například: Ochrana člověka za mimořádných událostí - Sebeochrana a vzájemná pomoc (51)

Obr. 20 Metodická příručka

Zdroj: <http://www.msmt.cz/>

2. HYPOTÉZA A METODIKA VÝZKUMU

2.1 Hypotéza

Provádění výuky o ochraně obyvatelstva v zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín odpovídá požadavkům stanovených ochranou obyvatelstva.

2.2 Metodika

Metodika teoretické části mé diplomové práce spočívala ve shromažďování dostupných materiálů, odborné literatury i webových stránek, konzultace s odborníky pro načerpání informací o dané problematice. Přehledným uspořádáním získaných informací bych chtěl čtenáře srozumitelně seznámit s problematikou informovaností žactev prvních stupňů základních škol.

Rovněž bylo provedeno studium a analýza aktuálních právních norem vztahujících se k dané problematice, dokumentů a studií zabývajících se problematikou informovanosti o ochraně obyvatelstva.

Zkoumaný soubor tvoří žáci pátých ročníků jako obraz celého prvního stupně základní školy. Je to celistvý edukační systém, který má hladiny v prvním, druhém, třetím, čtvrtém a pátém ročníku. Pátý ročník je zobecnění poznatkového systému o ochraně obyvatelstva z celého prvního stupně a proto vybírám páté třídy, kterým předkládám dotazník.

Zkoumaný vzorek tvoří jedenáct základních škol nacházející se v zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín. Těchto jedenáct základních škol navštěvuje 212 žáků pátých ročníků, kterým byl rozdán dotazník. Z toho počtu bylo 106 chlapců a 106 dívek. Dotazník byl rozdán v měsíci červnu a návratnost dotazníku byla 99,5%, protože jeden chlapec odmítl spolupracovat. Červen byl volen z důvodu, aby daná problematika už byla probrána na všech zúčastněných školách.

Otázky byly voleny dle předloh pro možný vlastní možný průzkum žactva učiteli rozšířeny o jednu alternativní možnost na čtyři možné odpovědi. Uvedené testové otázky mohou sloužit jako možný výstup pro jednotlivé ročníky, se kterým lze následně pracovat a upravovat je dle potřeb a schopností žáků. Při zpracování diplomové práce bylo užito několik základních metod deskriptivní a matematické statistiky, které jsou předmětem teorie pravděpodobnosti a statistiky, při zkoumání hromadných náhodných jevů.

Otázky byly použity z přílohy č. 5 z podkladů k výuce témat ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí v základních školách z preventivně výchovné činnosti Hasičského záchranného sboru.

Pro statistické vyhodnocení bylo použito programového balíku STATISTICA pro Windows, v. 7.0, modulů Basic Statistics and Tables (t-test pro nezávislé vzorky, test dobré shody, základní statistické znaky souboru), Distribution fitting (pro intervalové třídění a testování normality) a ANOVA/MANOVA (jednofaktorová ANOVA a navazující Tukey HSD test pro vícenásobné porovnání vzorků o různé velikosti). Ve všech testech byla dosažená hladina významnosti odpovídající výslednému testovacímu kritériu porovnána s kritickou hladinou významnosti $p = 0,05$. Byla-li dosažená hladina významnosti nižší než tato kritická hladina, bylo možné nulovou hypotézu zamítnout a přijmout tak opačně formulovanou hypotézu alternativní.

T-test pro nezávislé vzorky (tzv. dvouvýběrový test) byl použit k porovnání celkového dosaženého počtu správných odpovědí v závislosti na tom, zda žák během své školní docházky prošel doplňkovou návštěvou odborníků z IZS. Byla tedy porovnána úspěšnost žáků, kde byla výuka ozvláštněna, s těmi, kde se tak nestalo. Dále byl tento test použit k porovnání celkového dosaženého počtu správných odpovědí v závislosti na pohlaví žáka (dívka/chlapec).

Nulové hypotézy: Celkový počet správných odpovědí v dotazníku není závislý na pohlaví žáka. Celkový počet správných odpovědí v dotazníku není ovlivněn školením.

Test dobré shody byl použit ke zjištění, zda u konkrétní otázky převládaly správné či špatné odpovědi. Očekávané frekvence odpovědí tedy byly tvořeny rovnoměrným rozdělením (při 211 respondentech, kteří odpověděli na danou otázku, připadala na správnou odpověď 105,5 žáka a na chybnou odpověď rovněž 105,5). Pozorované frekvence byly dány skutečnými odpověďmi v dotazníku. Test dobré shody byl vyhodnocen pomocí χ^2 kritéria. Test byl proveden jednotlivě pro každou z otázek 3 až 34.

Úkolem tohoto testu bylo roztrždit otázky na tři skupiny:

- 1) otázky, u nichž průkazně převládají správné odpovědi
- 2) otázky, u nichž průkazně převládají chybné odpovědi
- 3) otázky, u nichž je podíl správných a chybných odpovědí přibližně totožný

Nulové hypotézy: Počet žáků s chybnými odpověďmi a počet žáků se správnou odpovědí na danou otázku v dotazníku se od sebe průkazně neliší.

Intervalové třídění a testování normality byly použity k otestování základních statistických znaků souboru, tvořeného celkovým počtem správných odpovědí. Byl zjištěn průměr, směrodatná odchylka, rozptyl, šikmost a špičatost (moment druhého, třetího a čtvrtého řádu). Dále v souladu se Sturgesovým vzorcem byl soubor intervalově roztržděn na 9 stejně velkých oddílů. Aby byla přitom zachována diskrétnost dat (nelze dosáhnout bodového zisku jiného, než tvořeného celým číslem od 0 do 32, neboť celkový počet hodnocených otázek byl 32), byly zvoleny intervaly o šířce 3. Následně byl takto roztržděný soubor otestován na normalitu (χ^2 - test), přičemž očekávané frekvence byly tvořeny normálním rozdělením, jehož průměr a rozptyl byly totožné s testovaným souborem.

Nulové hypotézy: Celkový počet správných odpovědí v dotazníku odpovídá normálnímu rozdělení, šikmost dat je nulová.

Jednofaktorová ANOVA byla použita k porovnání celkového dosaženého počtu správných odpovědí v závislosti na navštěvované škole. Test byl proveden dvakrát, poprvé pro všechny školy, podruhé jen pro větší školy nad 10 žáků v ročníku. Tam lze předpokládat, že odpovědi žáků jsou méně ovlivněny náhodností (střední chyba

průměru je nepřímo úměrná odmocnině z velikosti vzorku, tedy např. pro školu s 16 žáky je poloviční než pro školu se 4 žáky, pro školu s 36 žáky dokonce jen třetinová). Tyto školy pak byly porovnány pomocí vícenásobného porovnání Tukey HSD testem, zvolena byla varianta pro nesterjné velké vzorky (každá škola má jiný počet žáků)

Nulové hypotézy: Celkový počet správných odpovědí v dotazníku není závislý na navštěvované škole. Jednotlivé školy se vzájemně od sebe neliší.

3. VÝSLEDKY

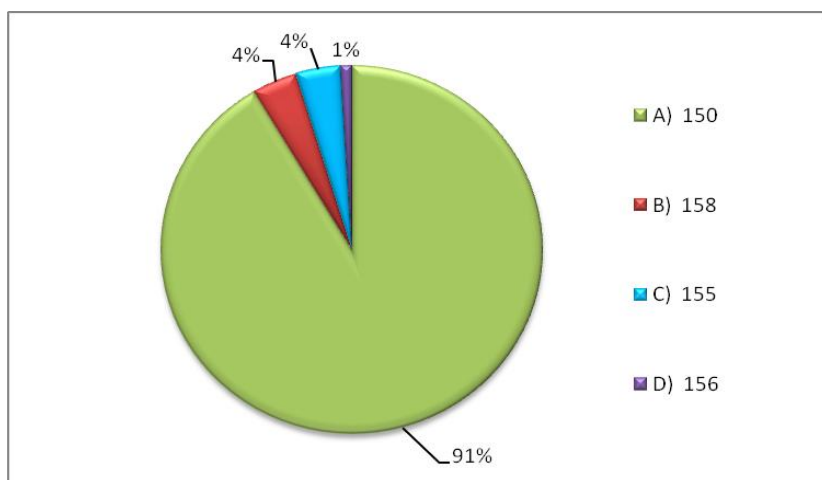
3. Jaké je telefonní číslo na hasiče ?

- A) 150
- B) 158
- C) 155
- D) 156

Tabulka 1 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 3

A) 150	193
B) 158	8
C) 155	8
D) 156	2

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 1 – Odpovědi na otázku č. 3

Zdroj: Vlastní výzkum

Z dotazníkového průzkumu č. 3 vyplynulo, že číslo na hasiče zná 91% dotazovaných žáků.

4. Jaké je telefonní číslo na zdravotnickou záchrannou službu?

- A) 158
- B) 155**
- C) 150
- D) 156

Tabulka 2 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 4

A) 158	6
B) 155	192
C) 150	12
D) 156	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Z dotazníkového průzkumu č. 4 vyplynulo, že číslo na zdravotnickou záchrannou službu zná 91% dotazovaných žáků. Graf otázky číslo 4 viz přílohy.

5. Na kterém tel. čísle se dovoláš jakékoliv pomoci v tísni?

- A) 112
- B) 114
- C) 116
- D) 118

Tabulka 3 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 5

A) 112	205
B) 114	2
C) 116	1
D) 118	3

Zdroj: Vlastní výzkum

Z dotazníkového průzkumu č. 5 vyplynulo, že číslo na tísňovou linku zná 97% dotazovaných žáků. Graf otázky číslo 5 viz přílohy.

6. Hasičský automobil má barvu?

- A) *modro - bílou*
- B) *zeleno - bílou*
- C) ***červeno - bílou***
- D) *žluto - bílou*

Tabulka 4 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 6

A) modro - bílou	1
B) zeleno - bílou	2
C) červeno - bílou	206
D) žluto - bílou	2

Zdroj: Vlastní výzkum

Z dotazníkového průzkumu č. 6 vyplynulo, že 98% dotazovaných žáků zná, jakou barvu má hasičský automobil. Graf otázky číslo 6 viz přílohy.

7. Co jsou čísla tísňového volání?

- A) *Jsou to čísla, která mohu volat jen tak z legrace*
- B) ***Jsou to čísla, pomocí kterých přivolám pomoc***
- C) *Jsou to pro mne čísla bezvýznamná*
- D) *Jsou to čísla na moje rodiče*

Tabulka 5 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 7

A) Jsou to čísla, která mohu volat jen tak z legrace	1
B) Jsou to čísla, pomocí kterých přivolám pomoc	208
C) Jsou to pro mne čísla bezvýznamná	2
D) Jsou to čísla na moje rodiče	0

Zdroj: Vlastní výzkum

Z dotazníkového průzkumu č. 7 vyplynulo, že 99% žáků, ví, co jsou čísla tísňového volání. Graf otázky číslo 7 viz přílohy.

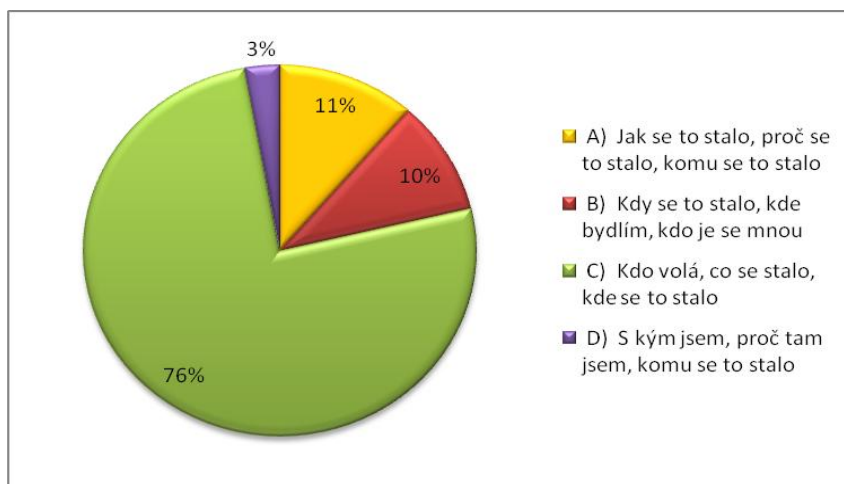
8. Co musím říct, když zavolám na tísňovou linku?

- A) *Jak se to stalo, proč se to stalo, komu se to stalo*
- B) *Kdy se to stalo, kde bydlím, kdo je se mnou*
- C) ***Kdo volá, co se stalo, kde se to stalo***
- D) *S kým jsem, proč tam jsem, komu se to stalo*

Tabulka 6 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 8

A) Jak se to stalo, proč se to stalo, komu se to stalo	24
B) Kdy se to stalo, kde bydlím, kdo je se mnou	21
C) Kdo volá, co se stalo, kde se to stalo	160
D) S kým jsem, proč tam jsem, komu se to stalo	6

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 6 – Odpovědi na otázku č. 8

Zdroj: Vlastní výzkum

Z dotazníkového průzkumu č. 8 vyplynulo, že 76% žáků ví co říct, když volají tísňovou linku.

9. Kdo ti nejlépe poradí, jak se chovat při mimořádné události?

A) Hasič, policista a zdravotní záchranář.

B) Řezník, výpravčí.

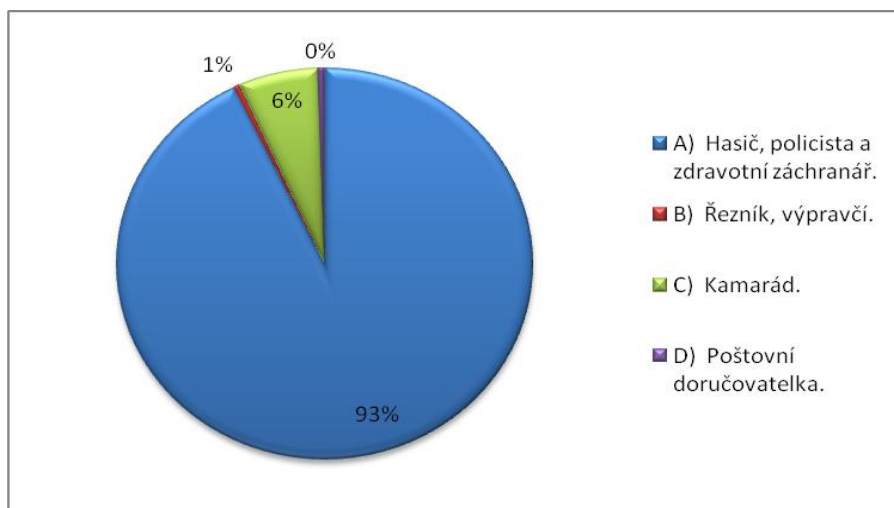
C) Kamarád.

D) Poštovní doručovatelka.

Tabulka 7 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 9

A) Hasič, policista a zdravotní záchranář.	196
B) Řezník, výpravčí.	1
C) Kamarád.	13
D) Poštovní doručovatelka.	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 7 – Odpovědi na otázku č. 9

Zdroj: Vlastní výzkum

Z dotazníkového průzkumu č. 9 vyplynulo, že 93% žáků ví, kdo jim nejlépe poradí, jak se chovat při mimořádné události.

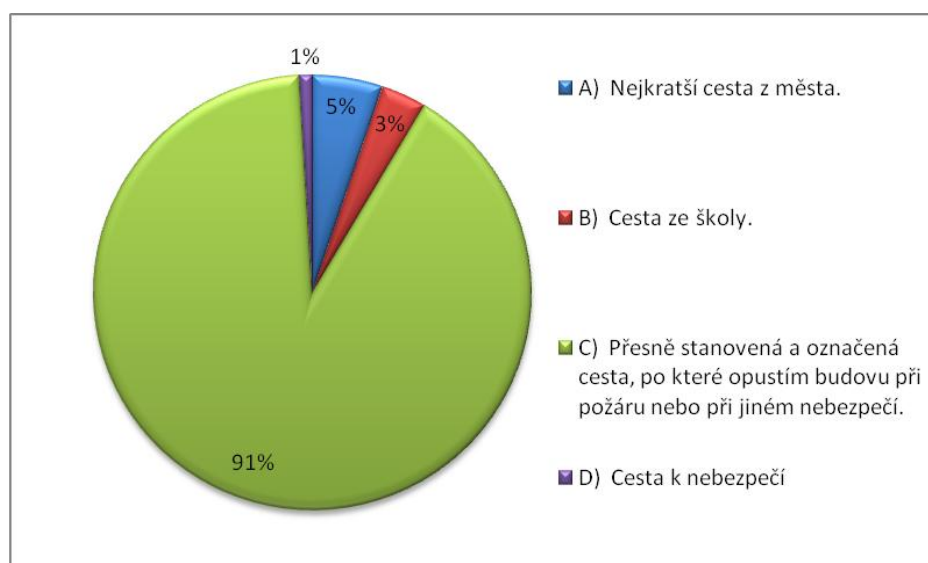
10. Úniková cesta je:

- A) Nejkratší cesta z města.
- B) Cesta ze školy.
- C) Přesně stanovená a označená cesta, po které opustím budovu při požáru nebo při jiném nebezpečí.
- D) Cesta k nebezpečí.

Tabulka 8 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 10

A) Nejkratší cesta z města.	11
B) Cesta ze školy.	7
C) Přesně stanovená a označená cesta, po které opustím budovu při požáru nebo při jiném nebezpečí.	191
D) Cesta k nebezpečí	2

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 8 – Odpovědi na otázku č. 10

Zdroj: Vlastní výzkum

Z dotazníkového průzkumu č. 10 vyplynulo, že 91% žáků ví, co je to úniková cesta.

11. Co uděláš, když je ve škole vyhlášen požární poplach?

- A) Rychle uteču ze třídy a schovám se v šatně.
- B) Loudám se za ostatními.
- C) **Poslouchám pokyny dospělých a postupuji přesně podle nich.**
- D) Nic, mne se to netýká

Tabulka 9 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 11

A) Rychle uteču ze třídy a schovám se v šatně.	3
B) Loudám se za ostatními.	0
C) Poslouchám pokyny dospělých a postupuji přesně podle nich.	207
D) Nic, mne se to netýká	1

Zdroj: *Vlastní výzkum*

Z dotazníkového průzkumu č. 11 vyplynulo, že 98% žáků ví, co mají dělat, když je ve škole vyhlášen požární poplach. Graf otázky číslo 11 viz přílohy.

12. Popálené místo:

- A) Okamžitě zasypu pudrem.
- B) Okamžitě namažu mastí.
- C) **Okamžitě chladím proudem studené vody.**
- D) Okamžitě chladím proudem horké vody.

Tabulka 10 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 12

A) Okamžitě zasypu pudrem.	3
B) Okamžitě namažu mastí.	8
C) Okamžitě chladím proudem studené vody.	200
D) Okamžitě chladím proudem horké vody.	0

Zdroj: *Vlastní výzkum*

Z dotazníkového průzkumu č. 12 vyplynulo, že 95% žáků ví, co dělat při popáleninách. Graf otázky číslo 11 viz přílohy.

13. Co uděláš, pokud se blíží vichřice a ty jsi venku?

- A) Schovám se pod nejbližší strom.
- B) Ukryji se do nejbližší budovy.**
- C) Jdu pro kamarády a venku vichřici pozorujeme.
- D) Schovám se pod nejvyšší strom.

Tabulka 11 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 13

A) Schovám se pod nejbližší strom.	3
B) Ukryji se do nejbližší budovy.	201
C) Jdu pro kamarády a venku vichřici pozorujeme.	7
D) Schovám se pod nejvyšší strom.	0

Zdroj: Vlastní výzkum

Z dotazníkového průzkumu č. 13 vyplynulo, že 95% žáků ví, co dělat při vichřici, když jsou zastiženi venku. Graf otázky číslo 13 viz přílohy.

14. Kterým situacím se říká mimořádné události?

- A) Situacím, kdy hrozí zrušení školních výletů.
- B) Když jsem nemocný.
- C) Situacím, při kterých je ohroženo zdraví a životy více lidí a dochází při nich k velkým škodám na majetku nebo životním prostředí.**
- D) Situacím, kdy mám hlad.

Tabulka 12 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 14

A) Situacím, kdy hrozí zrušení školních výletů.	9
B) Když jsem nemocný.	4
C) Situacím, při kterých je ohroženo zdraví a životy více lidí a dochází při nich k velkým škodám na majetku nebo životním prostředí.	194
D) Situacím, kdy mám hlad.	4

Zdroj: Vlastní výzkum

Z dotazníkového průzkumu č. 14 vyplynulo, že 92% žáků ví, jakým situacím se říká mimořádná událost. Graf otázky číslo 14 viz přílohy.

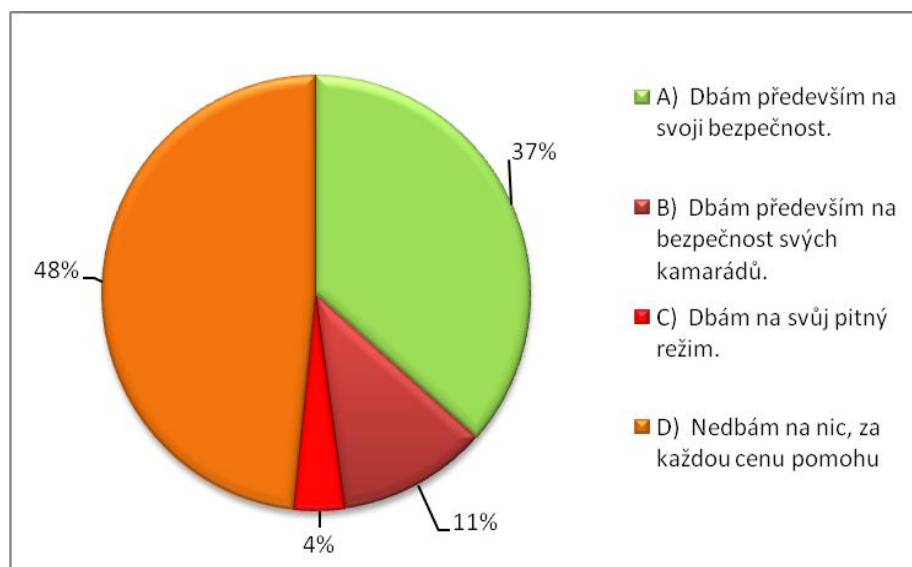
15. Při poskytování první pomoci:

- A) Dbám především na svoji bezpečnost.**
- B) Dbám především na bezpečnost svých kamarádů.**
- C) Dbám na svůj pitný režim.**
- D) Nedbám na nic, za každou cenu pomohu**

Tabulka 13 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 15

A) Dbám především na svoji bezpečnost.	77
B) Dbám především na bezpečnost svých kamarádů.	24
C) Dbám na svůj pitný režim.	8
D) Nedbám na nic, za každou cenu pomohu	102

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 13 – Odpovědi na otázku č. 14

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka číslo 15, která zněla: „Při poskytování první pomoci:“ měli žáci správně odpovědět: „Dbám především na svoji bezpečnost“, ale takto se stalo pouze v 37%. Celých 48% žáků odpovědělo: „Nedbám na nic, za každou cenu pomohu“.

16. Budeš-li při požáru v zakouřené místnosti:

- A) *Nedělám nic.*
- B) *Otevřu okno.*
- C) ***Držím se u země, chráním si nos a pusy a co nejrychleji místnost opustím bezpečnou cestou.***
- D) *Počkám v místnosti, než přijedou hasiči.*

Tabulka 14 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 16

A) Nedělám nic.	3
B) Otevřu okno.	20
C) Držím se u země, chráním si nos a pusy a co nejrychleji místnost opustím bezpečnou cestou.	174
D) Počkám v místnosti, než přijedou hasiči.	14

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka číslo 16, která zněla: „Budeš-li při požáru v zakouřené místnosti“ odpovědělo 87% dotazovaných správně. Graf otázku číslo 16 viz přílohy.

17. Kdy nemůžeš požár hasit vodou?

- A) *Všechno můžu hasit vodou.*
- B) ***Když je v blízkosti zdroj elektrického proudu.***
- C) *Když by mohla voda poničit majetek.*
- D) *Když majetek pouze doutná.*

Tabulka 15 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 17

A) Všechno můžu hasit vodou.	15
B) Když je v blízkosti zdroj elektrického proudu.	167
C) Když by mohla voda poničit majetek.	7
D) Když majetek pouze doutná.	22

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku č. 17, kde jsem se ptal, kdy nemůžeš požár hasit vodou? Odpovědělo pouze 79% správně a to, když je v blízkosti zdroj elektrického proudu. Graf otázku číslo 17 viz přílohy.

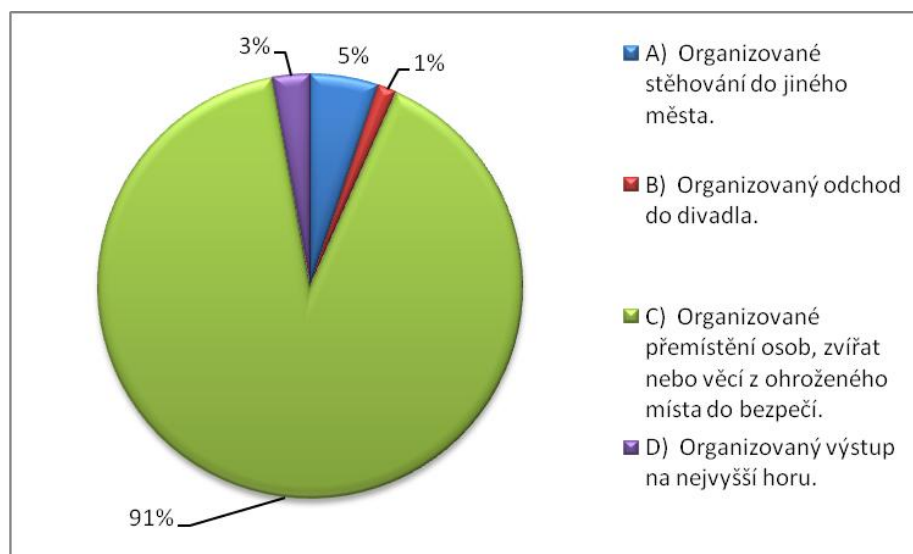
18. Co je to evakuace?

- A) Organizované stěhování do jiného města.
- B) Organizovaný odchod do divadla.
- C) **Organizované přemístění osob, zvířat nebo věcí z ohroženého místa do bezpečí.**
- D) Organizovaný výstup na nejvyšší horu.

Tabulka 16 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 18

A) Organizované stěhování do jiného města.	11
B) Organizovaný odchod do divadla.	3
C) Organizované přemístění osob, zvířat nebo věcí z ohroženého místa do bezpečí.	191
D) Organizovaný výstup na nejvyšší horu.	6

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 16 – Odpovědi na otázku č. 16

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku číslo 18, která zněla: „Co je to evakuace?“ Zde z celých 91% zazněla odpověď správně, a to: „Organizované přemístění osob, zvířat nebo věcí z ohroženého místa do bezpečí.“

19. Co si vezmeš s sebou, blíží-li se povodeň a ty musíš rychle opustit dům nebo byt?

A) Všechna domácí zvířata, aktovku, postel.

B) Evakuační zavazadlo.

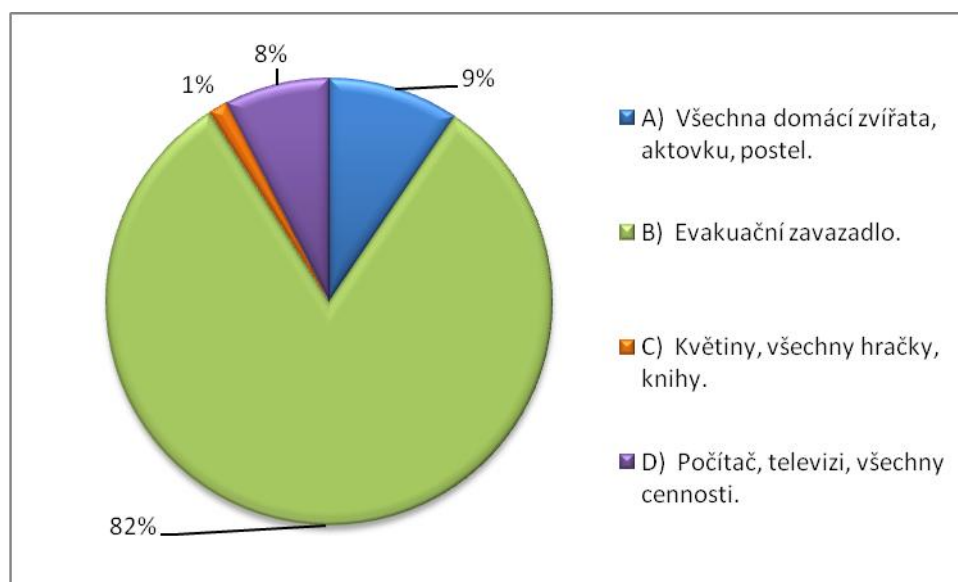
C) Květiny, všechny hračky, knihy.

D) Počítač, televizi, všechny cennosti.

Tabulka 17 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 19

A) Všechna domácí zvířata, aktovku, postel.	20
B) Evakuační zavazadlo.	172
C) Květiny, všechny hračky, knihy.	3
D) Počítač, televizi, všechny cennosti.	16

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 17 – Odpovědi na otázku č. 19

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku číslo 19, která zněla: „Co si vezmeš s sebou, blíží-li se povodeň a ty musíš rychle opustit dům nebo byt?“, zde zazněla odpověď „Evakuační zavazadlo“ z 82%, tato odpověď byla také správná. Zde také odpovédělo z 9% chybně: „Všechna domácí zvířata, aktovku, postel“. Ale také pár žáků, kterých bylo celkem 8% odpovéděli: „Počítač, televizi, všechny cennosti“.

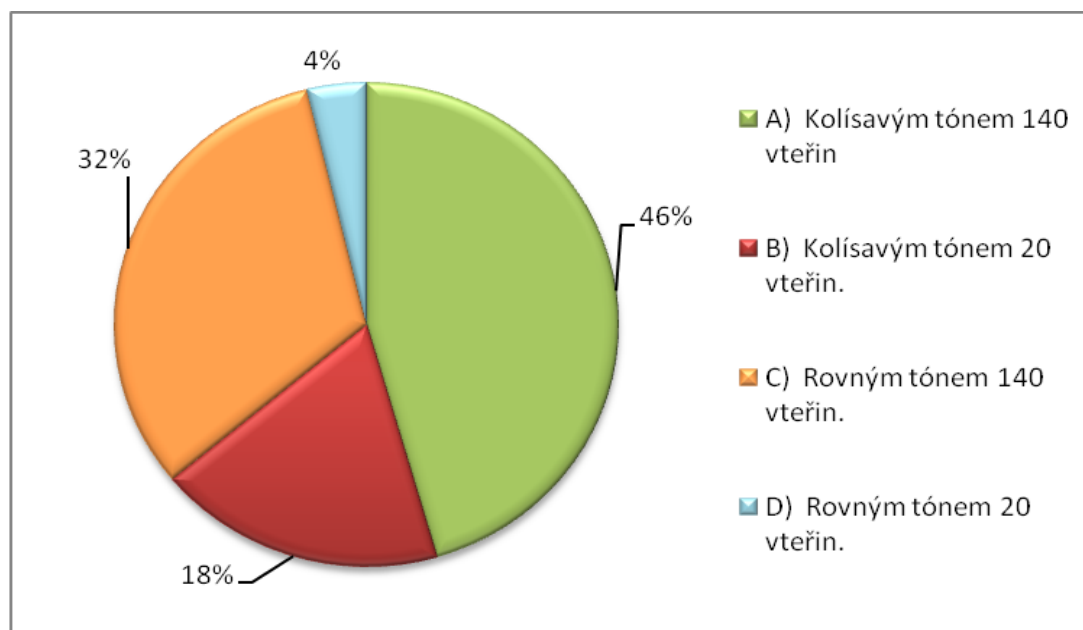
20. Jak zní siréna varující před mimořádnou událostí?

- A) *Kolísavým tónem 140 vteřin*
- B) *Kolísavým tónem 20 vteřin.*
- C) *Rovným tónem 140 vteřin.*
- D) *Rovným tónem 20 vteřin.*

Tabulka 18 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 20

A) Kolísavým tónem 140 vteřin	96
B) Kolísavým tónem 20 vteřin.	39
C) Rovným tónem 140 vteřin.	68
D) Rovným tónem 20 vteřin.	8

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 18 – Odpovědi na otázku č. 20

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka číslo 20 zněla: „ Jak zní siréna varující před mimořádnou událostí?“. Zde více jak polovina dotazovaných odpověděla chybně. Zde celých 54% dotazovaných neví, že je to: „ Kolísavý tón 140 vteřin“.

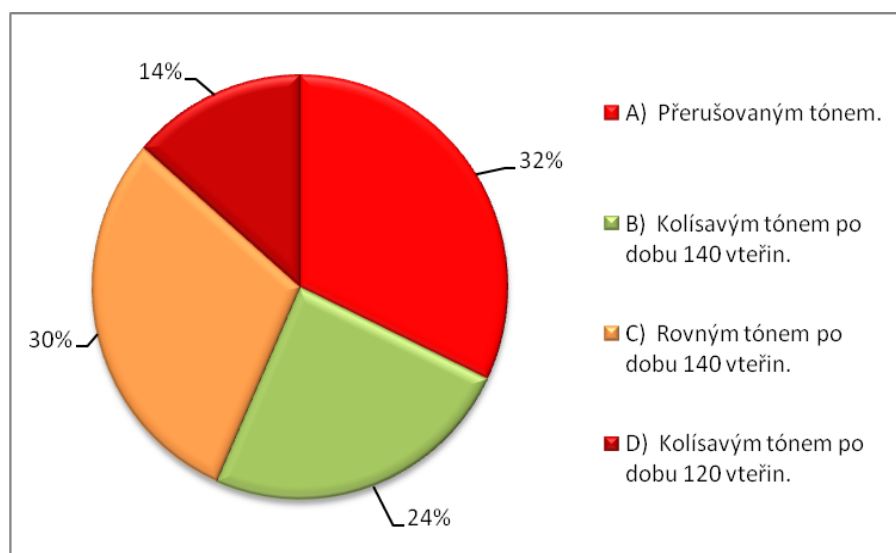
21. Jakým tónem zní siréna při mimořádné události?

- A) Přerušovaným tónem.
- B) Kolísavým tónem po dobu 140 vteřin.**
- C) Rovným tónem po dobu 140 vteřin.
- D) Kolísavým tónem po dobu 120 vteřin.

Tabulka 19 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 21

A) Přerušovaným tónem.	71
B) Kolísavým tónem po dobu 140 vteřin.	54
C) Rovným tónem po dobu 140 vteřin.	66
D) Kolísavým tónem po dobu 120 vteřin.	30

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 19 – Odpovědi na otázku č. 21

Zdroj: Vlastní výzkum

U otázky číslo 21, která zněla: „Jakým tónem zní siréna při mimořádné události? Byl výsledek špatných odpovědí ještě větší, celých 76%, také neví, že je to kolísavým tónem 140 vteřin, Tyto základní informace, obzvláště pro děti bydlící v zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín jsou každopádně nepřijatelné a alarmující.

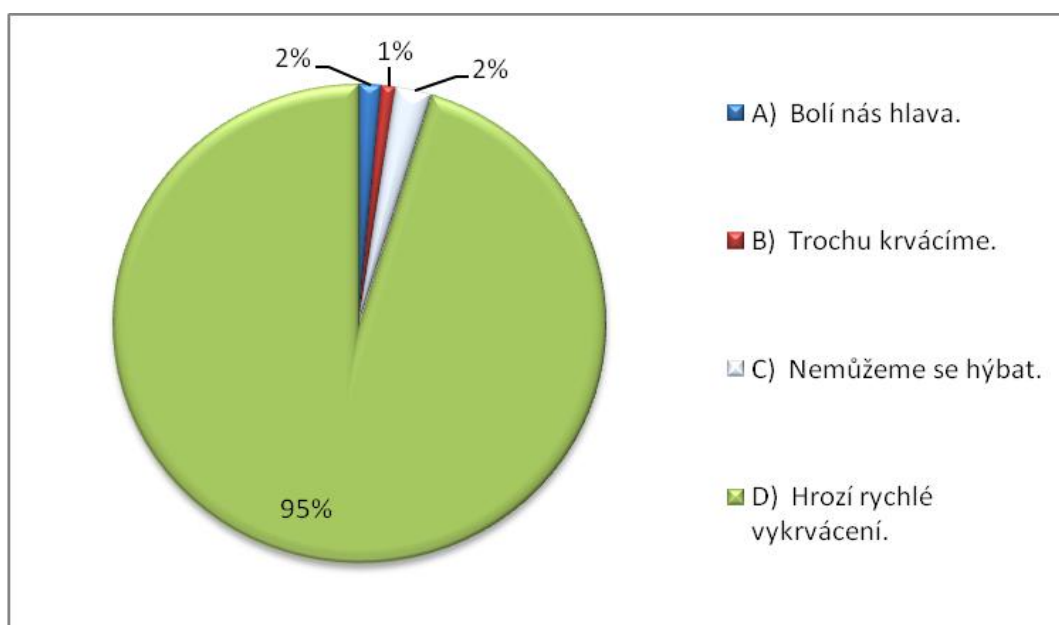
22. Čím je tepenné krvácení nebezpečné?

- A) *Bolí nás hlava.*
- B) *Trochu krvácíme.*
- C) *Nemůžeme se hýbat.*
- D) **Hrozí rychlé vykrvácení.**

Tabulka 20 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 22

A) Bolí nás hlava.	3
B) Trochu krvácíme.	2
C) Nemůžeme se hýbat.	5
D) Hrozí rychlé vykrvácení.	201

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 20 – Odpovědi na otázku č. 22

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku číslo 22, která zněla: „Čím je tepenné krvácení nebezpečné“ Odpovědělo 95% dotazovaných, že hrozí rychlé vykrvácení.

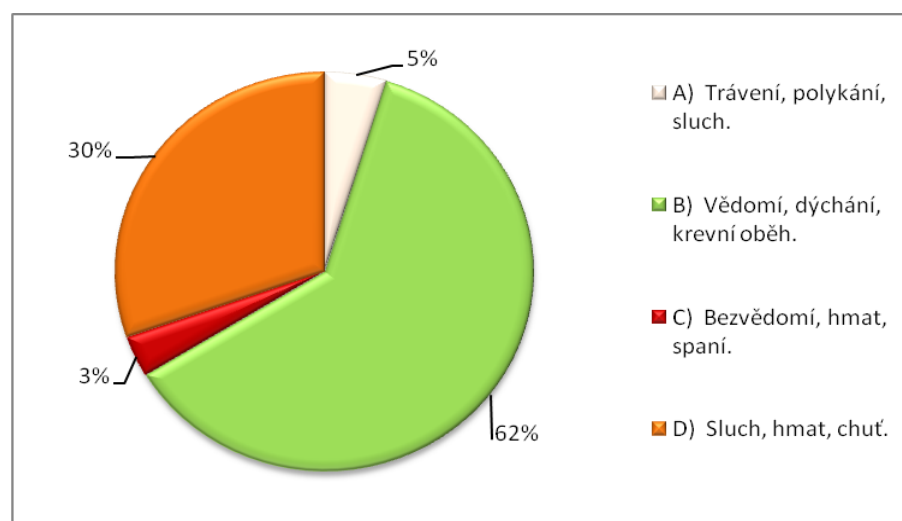
23. Jaké jsou tři základní životní funkce?

- A) Trávení, polykání, sluch.
- B) Vědomí, dýchání, krevní oběh.**
- C) Bezvědomí, hmat, spaní.
- D) Sluch, hmat, chuť.

Tabulka 21 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 23

A) Trávení, polykání, sluch.	10
B) Vědomí, dýchání, krevní oběh.	130
C) Bezvědomí, hmat, spaní.	7
D) Sluch, hmat, chuť.	64

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 21 – Odpovědi na otázku č. 23

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka číslo 23, která zněla: „Jaké jsou tři základní životní funkce?“, zde odpovědělo 37% dotazovaných špatně. Celkem 30% odpovědělo, že je to sluch, hmat, chuť, což nejsou životní funkce se smysly.

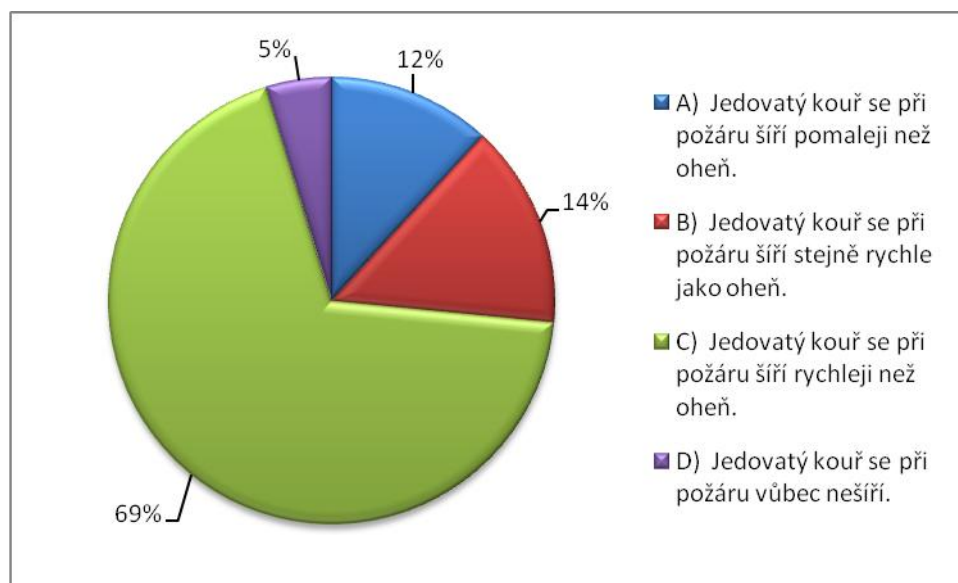
24. Vyber správné tvrzení.

- A) Jedovatý kouř se při požáru šíří pomaleji než oheň.
B) Jedovatý kouř se při požáru šíří stejně rychle jako oheň.
C) **Jedovatý kouř se při požáru šíří rychleji než oheň.**
D) Jedovatý kouř se při požáru vůbec nešíří.

Tabulka 22 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 24

A) Jedovatý kouř se při požáru šíří pomaleji než oheň.	25
B) Jedovatý kouř se při požáru šíří stejně rychle jako oheň.	31
C) Jedovatý kouř se při požáru šíří rychleji než oheň.	145
D) Jedovatý kouř se při požáru vůbec nešíří.	10

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 22 – Odpovědi na otázku č. 24

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku číslo 24 měli žáci vybrat jedno správné tvrzení ze čtyř odpovědí. Pouze 69% žáků odpovědělo, že jedovatý kouř se při požáru šíří rychleji než oheň. Dále 12% odpovědělo, že jedovatý kouř se při požáru šíří pomaleji než oheň a 5%, že jedovatý kouř se při požáru vůbec nešíří.

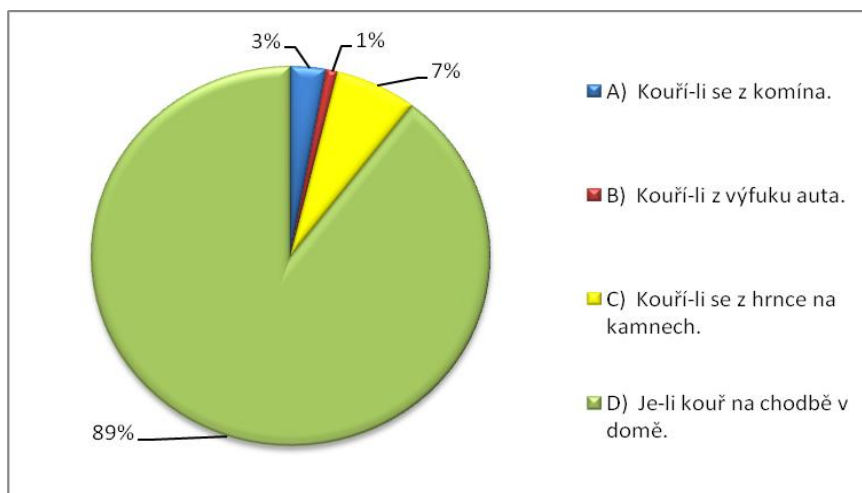
25. Kdy Tě kouř upozorní na bezprostřední nebezpečí požáru?

- A) Kouří-li se z komína.
- B) Kouří-li z výfuku auta.
- C) Kouří-li se z hrnce na kamnech.
- D) Je-li kouř na chodbě v domě.

Tabulka 23 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 25

A) Kouří-li se z komína.	6
B) Kouří-li z výfuku auta.	2
C) Kouří-li se z hrnce na kamnech.	14
D) Je-li kouř na chodbě v domě.	189

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 23 – Odpovědi na otázku č. 25

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka číslo 25 zněla: „ Kdy Tě kouř upozorní na bezprostřední nebezpečí požáru?“. Na tuto otázku odpovědělo správně 89% a to, že je-li kouř na chodbě v domě.

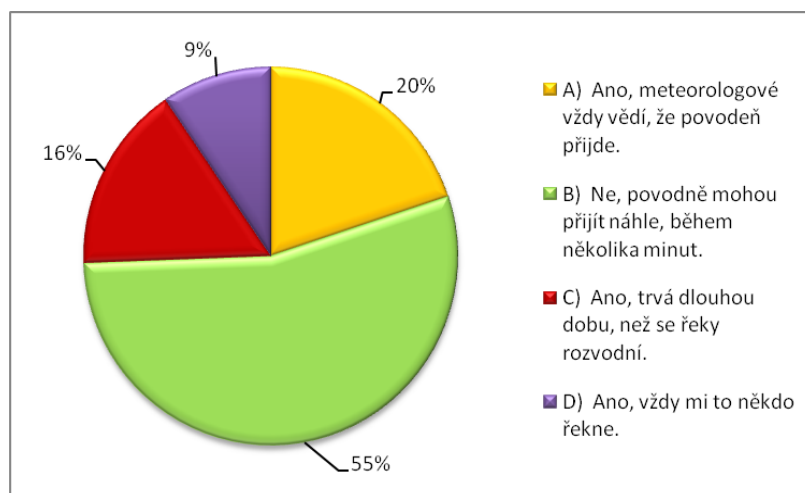
26. Bude Tě před povodní vždy někdo varovat?

- A) *Ano, meteorologové vždy vědí, že povodeň přijde.*
B) *Ne, povodně mohou přijít náhle, během několika minut.*
C) *Ano, trvá dlouhou dobu, než se řeky rozvodní.*
D) *Ano, vždy mi to někdo řekne.*

Tabulka 24 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 26

A) Ano, meteorologové vždy vědí, že povodeň přijde.	42
B) Ne, povodně mohou přijít náhle, během několika minut.	115
C) Ano, trvá dlouhou dobu, než se řeky rozvodní.	34
D) Ano, vždy mi to někdo řekne.	20

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 24 – Odpovědi na otázku č. 26

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku Č. 26, která zněla: „ Bude Tě před povodní vždy někdo varovat?“ Zde správně odpovědělo pouze něco málo přes polovinu, a to 55%. Další odpověď, a to chybná byla a) Ano, meteorologové vždy vědí, že povodeň přijde. Tuto odpověď volilo celých 20%, další chybná odpověď byla c) Ano, trvá dlouhou dobu, než se řeky rozvodní. Tuto variantu volilo 16% dotazovaných a jako poslední chybná odpověď zazněla: Ano, vždy mi to někdo řekne.

27. Co je evakuační plán?

- A) *Plán únikových cest a východů.*
- B) *Plán městské hromadné dopravy.*
- C) *Plán ředitele školy na mimoškolní akce.*
- D) *Plán ředitele školy na krizovou situaci.*

Tabulka 25 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 27

A) Plán únikových cest a východů.	185
B) Plán městské hromadné dopravy.	7
C) Plán ředitele školy na mimoškolní akce.	7
D) Plán ředitele školy na krizovou situaci.	12

Zdroj: Vlastní výzkum

Na otázku číslo 27, ta zněla: „ Co je evakuační plán?“. Zde odpovědělo správně 88% dotazovaných žáků a to: „Plán únikových cest a východů“. Graf otázky číslo 27, viz přílohy.

28. Evakuační zavazadlo je:

- A) *Školní taška s učením.*
- B) *Kufr s oblečením do společnosti.*
- C) *Igelitová taška s ovocem a zeleninou.*
- D) *Batoh s jídlem, pitím, oblečením a baterkou.*

Tabulka 26 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 28

A) Školní taška s učením.	6
B) Kufr s oblečením do společnosti.	17
C) Igelitová taška s ovocem a zeleninou.	9
D) Batoh s jídlem, pitím, oblečením a baterkou.	178

Zdroj: Vlastní výzkum

U odpovědi číslo 28, která zněla: „ Co je evakuační zavazadlo? Zde 85% dotazovaných odpovědělo, že evakuační zavazadlo je: „ Batoh s jídlem, pitím, oblečením a baterkou“. Graf otázky číslo 28 viz přílohy.

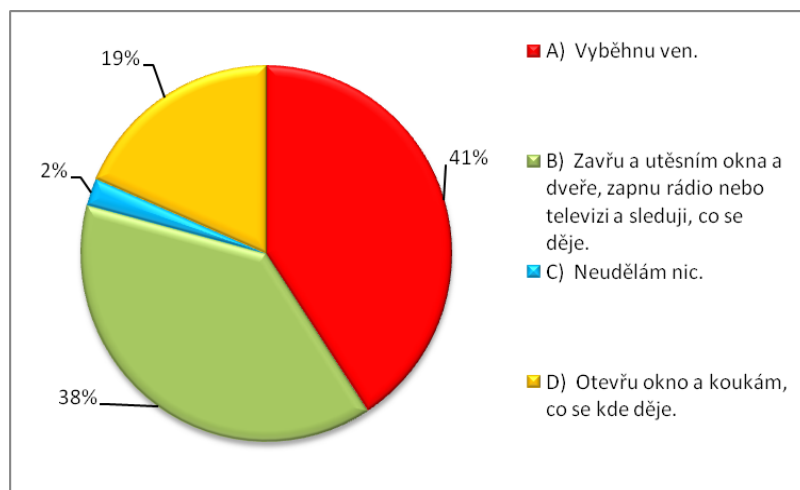
29. Jsi sám doma a zazní varovný signál oznamující mimořádnou událost. Co uděláš?

- A) Vyběhnu ven.
- B) Zavřu a utěsním okna a dveře, zapnu rádio nebo televizi a sleduji, co se děje.
- C) Neudělám nic.
- D) Otevřu okno a koukám, co se kde děje.

Tabulka 27 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 29

A) Vyběhnu ven.	86
B) Zavřu a utěsním okna a dveře, zapnu rádio nebo televizi a sleduji, co se děje.	81
C) Neudělám nic.	5
D) Otevřu okno a koukám, co se kde děje.	39

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 27 – Odpovědi na otázku č. 29

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka číslo 29, která zněla: „Jsi sám doma a zazní varovný signál oznamující mimořádnou událost. Co uděláš“? Zde pouze 38% dotazovaných odpovědělo správně, a to: „Zavřu a utěsním okna a dveře, zapnu rádio nebo televizi a sleduji, co se děje. Zde celých 41% dotazovaných odpovědělo, že vyběhnou ven, 19% dotazovaných odpovědělo, že: „Otevřu okno a koukám, co se kde děje.

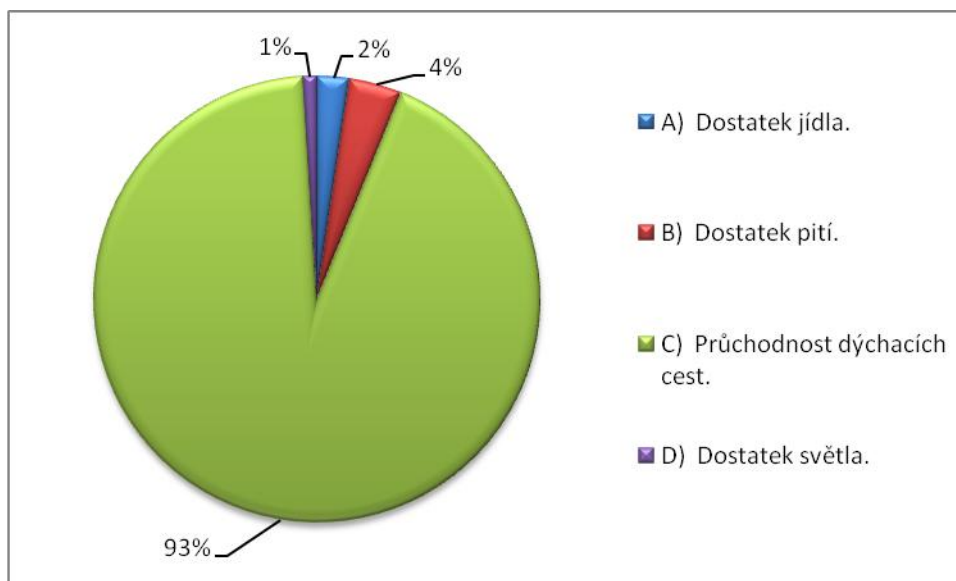
30. Co je důležité zajistit člověku v bezvědomí?

- A) Dostatek jídla.
- B) Dostatek pití.
- C) **Průchodnost dýchacích cest.**
- D) Dostatek světla.

Tabulka 28 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 30

A) Dostatek jídla.	5
B) Dostatek pití.	8
C) Průchodnost dýchacích cest.	196
D) Dostatek světla.	2

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 28 – Odpovědi na otázku č. 30

Zdroj: Vlastní výzkum

U otázky číslo 30, která zněla: „Co je důležité zajistit člověku v bezvědomí?“ odpovědělo 93% dotazovaných správně, a to: „Průchodnost dýchacích cest“.

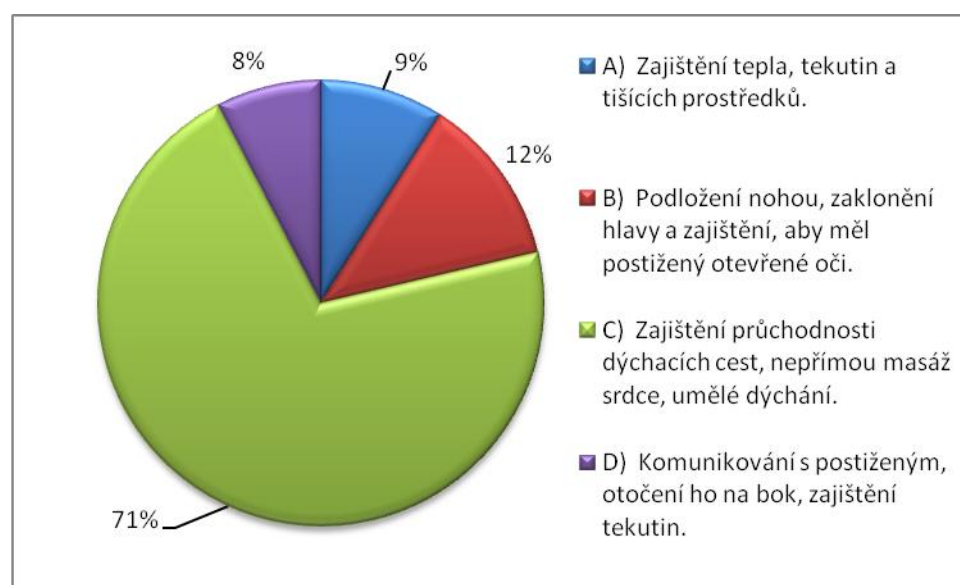
31. Co zahrnuje resuscitace?

- A) Zajištění tepla, tekutin a těšících prostředků.
- B) Podložení nohou, zaklonění hlavy a zajištění, aby měl postižený otevřené oči.
- C) **Zajištění průchodnosti dýchacích cest, nepřímou masáž srdce, umělé dýchání.**
- D) Komunikování s postiženým, otočení ho na bok, zajištění tekutin.

Tabulka 29 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 31

A) Zajištění tepla, tekutin a těšících prostředků.	19
B) Podložení nohou, zaklonění hlavy a zajištění, aby měl postižený otevřené oči.	26
C) Zajištění průchodnosti dýchacích cest, nepřímou masáž srdce, umělé dýchání.	150
D) Komunikování s postiženým, otočení ho na bok, zajištění tekutin.	16

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 29 – Odpovědi na otázku č. 31

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka číslo 31, která zněla: „Co zahrnuje resuscitace?“ Zde odpovědělo správně celých 71% dotazovaných a to: „Zajištění průchodnosti dýchacích cest, nepřímou masáž srdce a umělé dýchání“.

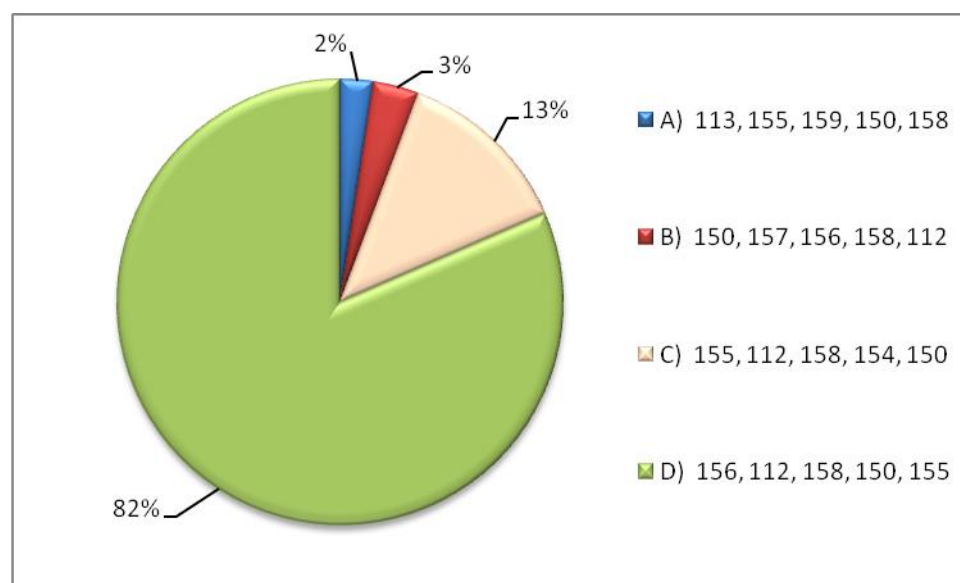
32. Vyber skupinu, kde jsou všechna čísla tísňového volání správná.

- A) 113, 155, 159, 150, 158
- B) 150, 157, 156, 158, 112
- C) 155, 112, 158, 154, 150
- D) 156, 112, 158, 150, 155

Tabulka 30 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 32

A) 113, 155, 159, 150, 158	5
B) 150, 157, 156, 158, 112	7
C) 155, 112, 158, 154, 150	27
D) 156, 112, 158, 150, 155	172

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 30 – Odpovědi na otázku č. 32

Zdroj: Vlastní výzkum

U otázky číslo 32 měli žáci vybrat správnou kombinaci všech čísel tísňového volání, a tu z 82% odpověděli správně. Správná odpověď byla: „156, 112, 158, 150, 155.“

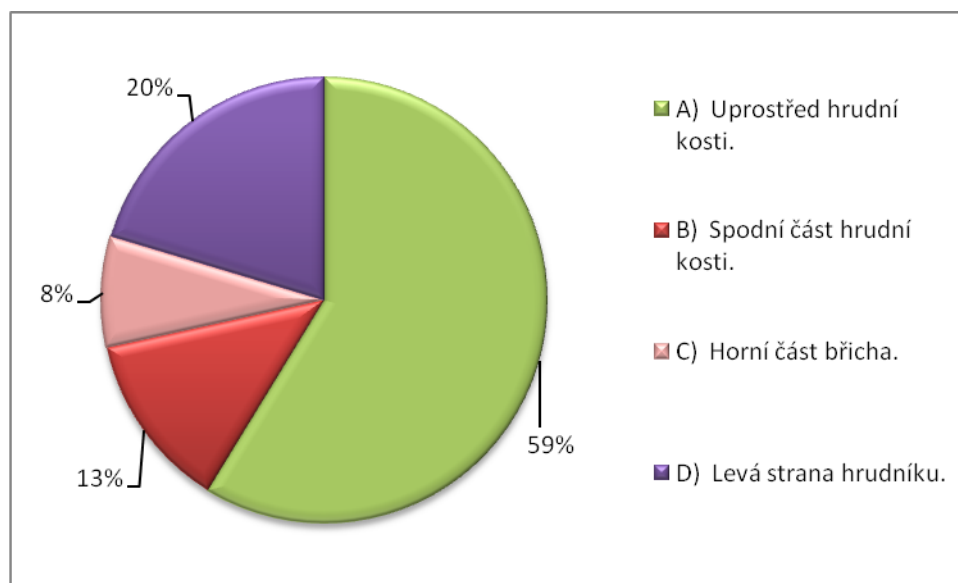
33. Víš, kde je na lidském těle správné místo pro nepřímou masáž srdce?

- A) Uprostřed hrudní kosti.
- B) Spodní část hrudní kosti.
- C) Horní část břicha.
- D) Levá strana hrudníku.

Tabulka 31 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 33

A) Uprostřed hrudní kosti.	124
B) Spodní část hrudní kosti.	27
C) Horní část břicha.	17
D) Levá strana hrudníku.	43

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 31 – Odpovědi na otázku č. 33

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka číslo 33 zněla: „Víš, kde je na lidském těle správné místo pro nepřímou masáž srdce?, zde pouze 59% dotazovaných odpovědělo správně, a to: „ Uprostřed hrudní kosti“. Zde také odpovědělo 20% chybně a volily variantu D) „Levá strana hrudníku“.

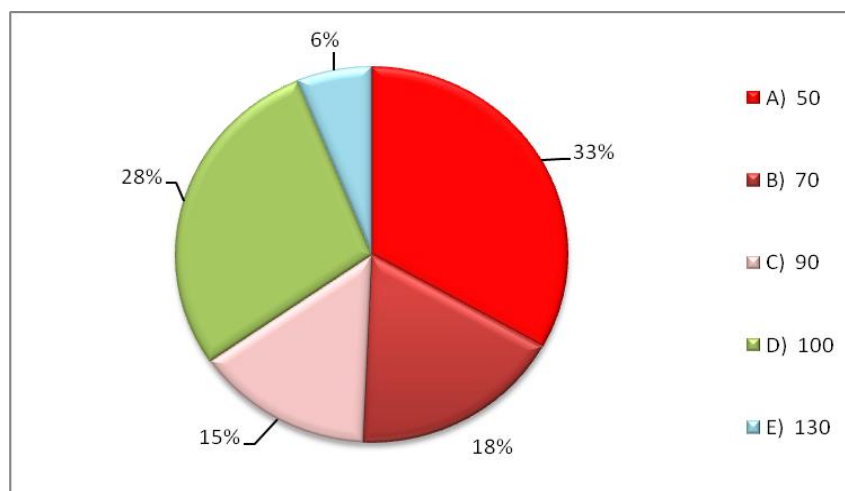
34. Víš, kolik stlačení hrudníku musíš provést za minutu u dospělého člověka?

- A) 50
- B) 70
- C) 90
- D) 100**
- E) 130

Tabulka 32 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 34

A) 50	70
B) 70	37
C) 90	31
D) 100	60
E) 130	13

Zdroj: Vlastní výzkum

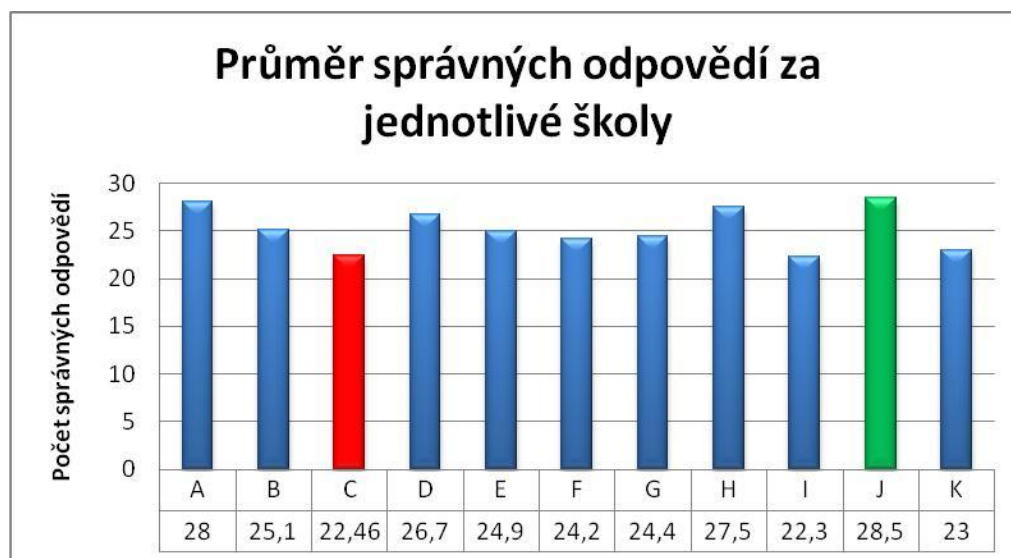
Graf 32 – Odpovědi na otázku č. 34

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka číslo 34, která zněla: „ Víš, kolik stlačení hrudníku musíš provést za minutu u dospělého člověka?“. Tato otázka byla z velké části zodpovězena nesprávně a to nejčastěji uváděná odpověď 50, která byla obsažena celkem v 33%. Správnou odpověď 100 stlačení za minutu volilo pouze! 28%.

3.1 Zjištění informovanosti žactva základních škol o případných opatření v zóně HP.

Graf č. 33 znázorňuje, jaký průměr správných odpovědí měla jednotlivá škola. Červeně vyznačený sloupec byl přidělen škole, která měla nejhorší výsledky a zelený sloupec, která měla nejlepší.

Graf 33 – Celkový průměr správných odpovědí za jednotlivé školy

Zdroj: Vlastní výzkum

3.2 Výsledky statistického šetření

T-test pro nezávislé vzorky

Následující tabulka obsahuje výsledky t-testu, který zjišťuje vliv návštěvy odborníků na ZŠ na celkový počet správných odpovědí v dotazníku. Řádek průměrný výsledek obsahuje aritmetický průměr a řádek SD výsledku obsahuje směrodatnou odchylku, vždy daného vzorku (tedy jen žáků, kteří prošli školením, nebo žáků, kteří naopak školením neprošli). T-test pak srovnává aritmetické průměry vzorků, F-test SD směrodatné odchylky (resp. jejich kvadráty = variance).

Tabulka 33 – Výsledky t - testu

	školení ano	školení ne
počet žáků	144	67
průměrný výsledek	24,8	24,6
SD výsledku	3,9	3,6
T-test průměrů	0,28	
hodnota p	0,78	
F-test SD	1,17	
hodnota p	0,48	

Zdroj: Vlastní výzkum

Výsledek testu je negativní, nelze tedy zamítnout nulovou hypotézu. Ani aritmetické průměry, ani směrodatné odchylky se neliší, a tak nelze říct, že by provedení školení mělo statisticky průkazný vliv na odpovědi žáků.

Následující tabulka je obdobná té předchozí, jen obsahuje výsledky testu, který srovnává celkový počet správných odpovědí u chlapců a dívek.

Tabulka 34 – Výsledky t - testu

	chlapec	dívka
počet žáků	105	106
průměrný výsledek	24,0	25,4
SD výsledku	4,0	3,5
T-test průměrů	2,77	
hodnota p	0,006	
F-test SD	1,30	
hodnota p	0,18	

Zdroj: Vlastní výzkum

Výsledek t-testu je pozitivní, nulovou hypotézu lze tedy zamítnout. Aritmetické průměry se liší (směrodatné odchylky nikoliv), a tak lze říct, že dívky odpovídají průkazně lépe než chlapci.

Test dobré shody

V následující tabulce jsou všechny hodnoty testovacího kritéria (sloupec χ^2) a hodnoty dosažených hladin významnosti (sloupec „p“) u testu dobré shody. Údaj v posledním sloupci označuje, do které skupiny otázek lze danou otázku zařadit:

- 1) správně – u otázky průkazně převládají správné odpovědi
- 2) chybně – u otázky průkazně převládají chybné odpovědi
- 3) NR – nelze rozhodnout, které odpovědi převládají, podíl správných a chybných odpovědí je tedy přibližně totožný

Tabulka 35 – Výsledky testu dobré shody

otázka	počet správných	výsledek χ^2	hodnota p	výsledek testu
3	193	145	0,00001	správně
4	191	137	0,00001	správně
5	204	182	0,00001	správně
6	205	186	0,00001	správně
7	207	193	0,00001	správně
8	159	53,3	0,00001	správně
9	196	154	0,00001	správně
10	190	134	0,00001	správně
11	206	190	0,00001	správně
12	198	160	0,00001	správně
13	200	168	0,00001	správně
14	193	145	0,00001	správně
15	76	17,1	0,00003	chybně
16	173	85,1	0,00001	správně
17	166	68,2	0,00001	správně
18	190	134	0,00001	správně
19	171	80,1	0,00001	správně
20	103	0,18	0,67	NR
21	54	51,3	0,00001	chybně
22	200	168	0,00001	správně
23	130	10,9	0,0001	správně
24	145	28,8	0,00001	správně
25	188	127	0,00001	správně
26	114	1,21	0,27	NR
27	184	115	0,00001	správně
28	177	95,6	0,00001	správně
29	81	10,9	0,0001	chybně
30	195	151	0,00001	správně
31	149	35,1	0,00001	správně
32	171	80,1	0,00001	správně
33	123	5,48	0,02	správně
34	59	45,9	0,00001	chybně

Zdroj: Vlastní výzkum

U otázek 15, 21, 29 a 34 tedy převládají chybné odpovědi. U otázek 20 a 26 tvoří správné a chybné odpovědi přibližně polovinu. U ostatních 26 otázek převládají odpovědi správné (většinou poměrně výrazně).

Intervalové třídění

Základní charakteristiky souboru jsou obsaženy v následující tabulce:

Tabulka 35 – Výsledky testu dobré shody

Charakteristika	hodnota
Aritmetický průměr	24,7
Nejnižší hodnota	10
Nejvyšší hodnota	31
Směrodatná odchylka	3,77
Rozptyl	14,2
Šikmost	-1,04
Špičatost	1,06

Zdroj: Vlastní výzkum

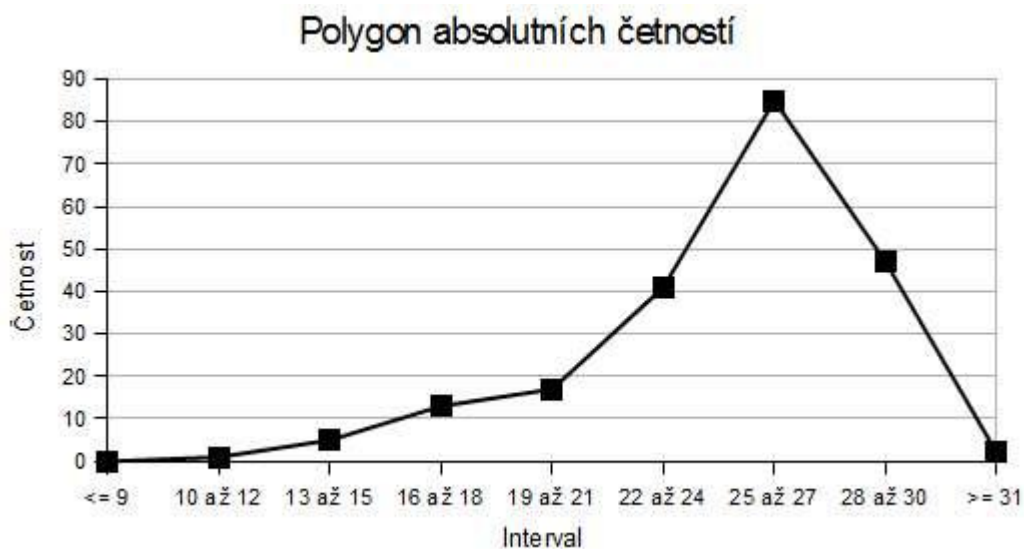
Výsledky intervalového třídění v souladu se Sturgesovým pravidlem obsahuje následující tabulka. Očekávaná četnost je odvozena z normálního rozdělení o průměru 24,7 a rozptylem 14,2 (tedy stejnými hodnotami, jako má testovaný soubor). Relativní a kumulativní relativní četnost jsou uvedeny v procentech.

Tabulka 36 – Výsledky intervalového třídění

Interval	Četnost	Kumulativní četnost	Relativní četnost	Kumulativní relativní četnost	Očekávaná četnost	Pozorovaná – očekávaná	Kvadrát (O – E)
<= 9	0	0	0,00	0,00	0,003	-0,003	0,00
10 až 12	1	1	0,47	0,47	0,08	0,92	0,86
13 až 15	5	6	2,37	2,84	0,97	4,03	16,23
16 až 18	13	19	6,16	9,00	6,84	6,16	38,00
19 až 21	17	36	8,06	17,06	26,28	-9,28	86,17
22 až 24	41	77	19,43	36,49	55,35	-14,35	205,91
25 až 27	85	162	40,28	76,78	63,93	21,07	443,92
28 až 30	47	209	22,27	99,05	40,51	6,49	42,09
>= 31	2	211	0,95	100,00	17,04	-15,04	226,18

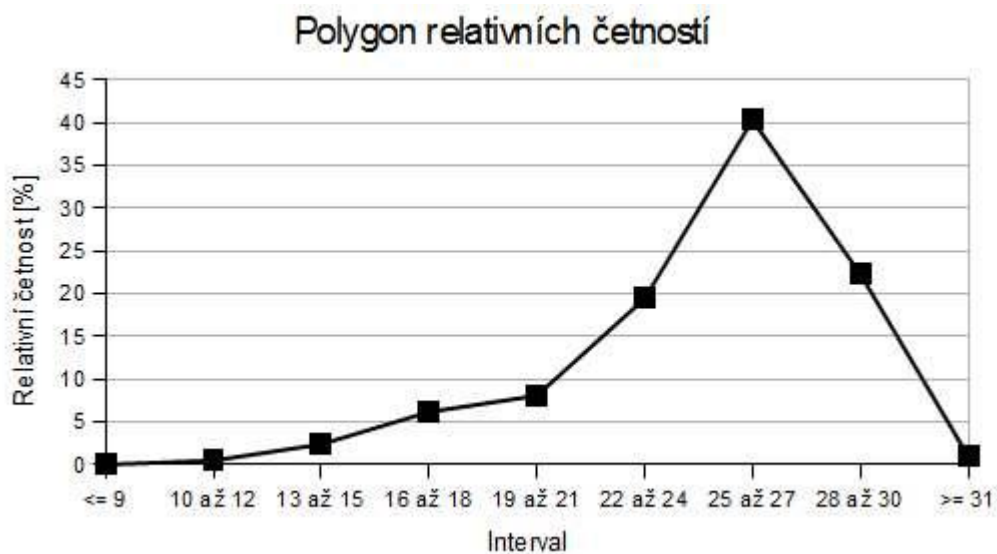
Zdroj: Vlastní výzkum

Graficky – polygony absolutních, relativních a kumulativních četností:

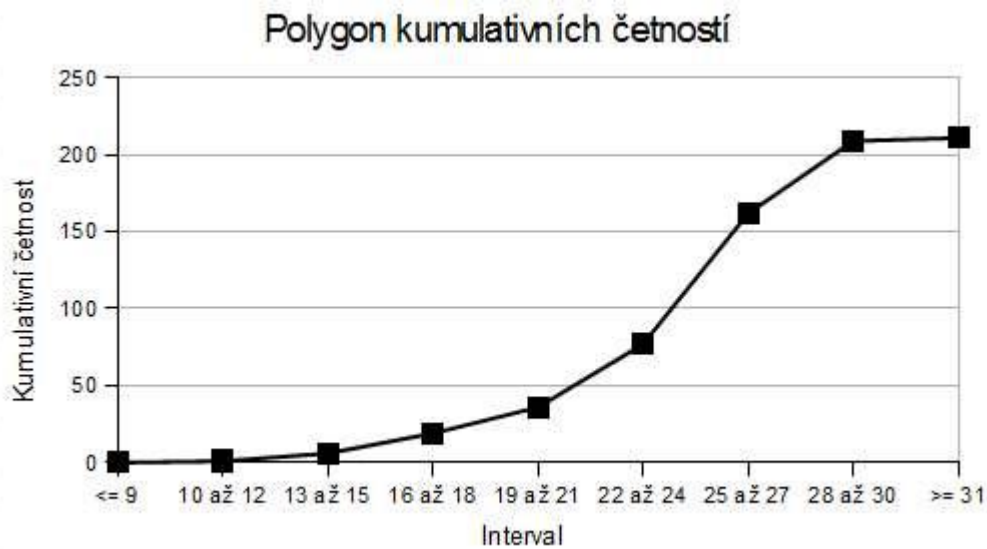
Graf 35 – Polygon absolutních četností

Zdroj: Vlastní výzkum

.....*Graf 36 – Polygon relativních četností*

Zdroj: Vlastní výzkum

.....Graf 36 – Polygon kumulativních četností

Zdroj: Vlastní výzkum

Výsledek testování normality: $\chi^2(3) = 43,9$; $p < 0,00001$

Špičatost < 0

Rozložení výsledků tedy neodpovídá normálnímu rozdělení. Je to vidět i ze samotného polygonu četností, kdy modus je v intervalu 25 až 27, což jsou hodnoty vyšší než aritmetický průměr (totéž pak platí i o mediánu). Větší podíl odpovědí je tedy nadprůměrných než podprůměrných, což je u testů tohoto typu poměrně častý výsledek, odpovídající faktu, že většina žáků je s tématem obstojně obeznámena, jen malá část pak odpovídá zásadně chybně (horší výsledek než polovina správných odpovědí, tedy 15 bodů a méně, mělo jen 6 žáků).

Jednofaktorová ANOVA

Výsledek pro všechny školy $F(10,1) = 4,63$; $p < 0,00001$

Výsledek pro školy nad 10 žáků $F(4,1) = 6,89$; $p = 0,00004$

Lze tedy zamítnout nulovou hypotézu, celkový počet správných odpovědí v dotazníku závisí na škole, kterou žák navštěvuje.

Tukey HSD test provedený pro pět největších škol ukazuje následující průkazné výsledky: Nejlepší odpovědi mají žáci ze školy „D“.

Nejhorší odpovědi mají žáci ze školy v „C“

Odpovědi žáků ze škol „E, F, G“ tvoří statisticky neodlišitelnou skupinu v blízkosti průměru.

3.3 Návrh na zlepšení výuky problematiky ochrany člověka za mimořádných událostí

Návrh na zlepšení:

1. Vyčlenit pro tuto tematiku samostatný předmět,
2. Užší spolupráce s Českou školní inspekcí ČR
3. Širší zapojení právnických a podnikajících fyzických osob
4. Kvalitní výuka pro učitele
5. Kvalitní výukové materiály
6. Zlepšit informovanost o nabídce dostupných studijních materiálů,

4. DISKUSE

Rád bych upozornil, že osobně jsem objížděl všechny zmíněné základní školy a po rozhovorech s řediteli a samotnými učiteli, kteří můj záměr zjistit informovanost žactva na jejich základních školách ve většině případů kladně nadchlo. A někteří mne požádali o závěrečné výsledky, jak si stojí v porovnání s jinými školami. Na jedné základní škole dokonce paní učitelka přiznala, že správnost vyplnění dotazníku bude mít určitou váhu u rozhodování o závěrečné známce u jedinců, kteří mají známky nerozhodně.

Aktuální filozofie zní: Letákem nebo nějakou jednorázovou akcí nebo jednorázovým školením se lidé moc nenaučí. Nenaučí se toho moc, co by měli v kritické chvíli dělat. Je třeba si danou problematiku ohmatat a osvojit. I když si člověk nedokáže plně uvědomit, znalosti a dovednosti získané při výuce (lidé se často podceňují), tak v té kritické situaci, kdy opravdu jde „do tuhého“, tak člověk dělá všemožné a tyto předem nabyté informace jsou nezastupitelné. Tím, že si přečte leták, informace se v mozku objeví, chvíli poté si ji člověk pamatuje a pak zpětně si uvědomí, co vlastně bylo náplní propagace. Je dokázáno, že když v dané kritické situaci si občan není schopen vzpomenout na tyto základní informace a vzniká panika.

Filozofie je taková, že GŘ HZS razí myšlenku, která je i dána v nové koncepci ochrany obyvatelstva. Znalosti a dovednosti se musí opravdu systematicky dostat do podvědomí člověka. Není to vpravdě jednorázová záležitost. Utvrzení zafixování do paměti je možné pouze systematickou výukou, a ta dneska bohužel na jinou část obyvatelstva nedosáhne. Tímto systémem je možno dosáhnout pouze na děti a mládež, které procházejí vzdělávacím zařízením. Dovolují si tvrdit, že je to základní kámen vzdělání obyvatelstva a proto je třeba dělat maximum všech činností, aby se tato činnost posílila a rozšířila. Je zapotřebí aby se na školách začalo vyučovat a prováděli to samotní učitelé.

Samotný Hasičský záchranný sbor má síť koordinátorů preventivně výchovné činnosti. Na každém kraji působí jeden a pak jeden celostátní. Je třeba upozornit, že

hasiči, kteří navštěvují školy za tímto účelem, mají ozvláštnit výuku a zatraktivnit jí, avšak nemohou zastupovat role učitelů. Působnost učitele je nezastupitelná v tom, že bude probíhat pravidelně v rámci běžné výuky a učitel bude s žáky danou problematiku dostatečně probírat a následně opakovat nebo zkoušet.

Po roce 1991, kdy byla zrušena branná povinnost, si jen malá hrstka odborníků uvědomovala, co se stalo. Společnost byla v takové euforii, že je to špatné a zbytečné. K tomu, aby se žákům dostávalo kvalitní výuky, slouží zejména rámcové výukové programy (jako základní kámen), metodiky pro učitele, pomůcky pro učitele, dělají se pro ně kurzy a vzdělávají se učitelé. Jednak pod hlavičkou institutu pro další vzdělávání a jednak podle dvou akreditovaných programů, který má HZS. Jeden je pro střední a druhý pro základní školy, kde se vzdělávají samotní učitele. Ve statistikách, které vede HZS je také kolonka počet akcí pro učitele a dnes se blíží skoro ke 20 000 proškolených učitelů.

Nesmíme zapomenout na fluktuaci vyučujících. Problematikou je, že učitel absolvoval kurz, bezprostředně poté neučil a už ani nikdy nezačal, apod. Ze strany učitelů je o kurzy malý zájem. Jednak z důvodu, že je to pro ně údajně složité, nepochopitelné nebo neuchopitelné. HZS ani já nejsme ti, kdo ze zákona mohou kontrolovat výuku. HZS spolupracoval s českou školní inspekcí, ale inspekce se zaměřují spíše do oblasti bezpečnosti školy jako takové, ne na vědomosti nebo znalosti. V současné době ani nevzniká tlak tímto směrem, tak že učitelé cítí, že inspekce po nich nic nepožaduje.

Filozofie se mění a lidé si tuto problematiku začínají uvědomovat. Pro tuto oblast informovanosti nám přispívá i dnešní doba. Vezměme si, že v současné době je větší nárůst bouřek, než je historicky doloženo. Počasí si jde svou vlastní cestou a čím dál tím víc nám dává najevo, že jsme jen malou součástí celého systému. Lidé si to začínají uvědomovat. Dnes se už nikde na základních školách neškolí „na nějakého imperialistu“ a jak se ochránit před jaderným útokem. Zatím, kdo ví, jaký bude vývoj ve světě. Zatím je situace taková, že máme nepřítele každý den tady: V počasí, v technologiích, ve velkých zařízeních, v dopravě, nebezpečné látky. Např. převrácená

cisterna, unikající látka, to může být kdekoliv, před vaší školou, školkou, obchodním centrem, chatou či domem. Filozofie se změnila a obyvatelstvo si začíná uvědomovat a vnímat, že to není něco, co se nás vůbec netýká.

Vrácení se k samostatnému předmětu

Myslím si, že je to jediná schůdná cesta jak dostat vzdělávání do určitých pravidelných standardů.

Vlastní předmět je jedna z vhodných myšlenek, kde i samotní učitelé by tuto změnu pozitivně přijaly. Pro učitelé je v současné době ochrana člověka další problematikou, kterou musí někam zahrnout. Například někam do výuky, která je pevně stanovena a ohraničena hodinami. Ostatní předměty, které oni musí probrat, jsou sledované daleko více, jako je matematika, český jazyk apod. Pro učitelé je to komplikace, neví jak nafouknout rozvrh a kam zařadit danou problematiku a odučit vše. Vzdělávání by mělo být základním stavebním kamenem.

Úkoly právnických a fyzických osob:

Ve vztahu k platným právním předpisům, zákon č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů se jeví jako nezbytné, aby se soukromý sektor více zapojoval (finančně, materiálně, apod.) do výchovy a vzdělávání obyvatelstva. S technologickým pokrokem rostou i hrozby vzniku antropogenních mimořádných událostí a krizových situací. Proto by se na výchově a vzdělávání měly podílet i ty soukromé subjekty, jejichž předmět podnikání může být potencionálním zdrojem mimořádné události či krizové situace nebo takové, jež provozují objekty, ve kterých se shromažďuje velký počet osob.

Do přípravy obyvatelstva se začínají zapojovat také nestátní neziskové organizace, které působí napříč celým spektrem obyvatelstva prostřednictvím konkrétních projektů, nebo prostřednictvím veřejných akcí a besed. Širší zapojení

soukromého sektoru je podmíněno nastavením jasných pravidel, systémem akreditací a kontroly tak, aby obyvatelstvo získalo konzistentní informace. (17)

Širší zapojení právnických a podnikajících fyzických osob. Je třeba, aby se více podíleli na přípravě obyvatelstva. To znamená větší zapojení Jaderné elektrárny Temelín. Myslím tím nejenom kalendáře, které jsou distribuovány obyvatelstvu žijící v okolí JETE, viz Obr. 24, ale také aby bylo více podporováno vzdělání již na základních školách, finančně se podílely na projektech podporující toto vzdělávání. Lze konstatovat, že u tohoto subjektu už nějaká aktivita existuje, ale je zapotřebí, aby podpora byla stále.

Obr. 25 Kalendář rozdáváný společností ČEZ v zóně HP Temelín.

Zdroj: Vlastní foto

Spatřoval bych, aby grantová politika společnosti ČEZ více podporovala zájmovou činnost směrem k obyvatelstvu a k jejímu vzdělávání.

Podpora rozvoje znalosti lidí: Pod tímto pojmem si lze představit organizování různých vědomostních soutěží jak pro jednotlivce, tak pro skupiny. Například meziškolní vědomostní soutěže o materiální ceny nebo organizované týdenní výlety do přírody, které by byly pojaty jako jeden velký projekt, ve kterém se budou účastníci z velké části zabývat okruhem bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Tento projekt by byl

financován právě pro děti žijící v zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín, škoditel ČEZ.

V tomto duchu – nejenom materiálních dotací jako je např.: vybavování učeben, dotace SDH, nákupu techniky SDH, osvětlování přechodů atd. bych viděl předchozí zmíněnou podporu škol, ale i z pohledu rozvoje znalostí a dovedností.

Vize: Když bude samostatný předmět, bude poptávka po učitelích, tím se rozběhne jejich pravidelné vzdělávání a doškolování na dostatečné úrovni. Bude poptávka po pomůckách, i jiných společnostech než jsou hasiči a některé neziskové organizace. Domnívám se, že je to jediná cesta jak výuku nejlépe systematizovat a uvést do podvědomí obyvatel.

5. ZÁVĚR

Poznatky nabyté při studiu na VŠ, rozšířené o znalosti nastudované v souvislosti s vypracováním této diplomové práce byly základem pro započetí řešení problematiky „Ochrany člověka za mimořádných událostí“. Znalosti byly využity jak pro teoretickou, tak pro praktickou část diplomové práce. Dále bylo předem nabytých znalostí a dovedností z oblasti statistického šetření využito pro následný zkoumaný vzorek.

Tuto diplomovou práci jsem volil z důvodu náhledu na výchovu dětí na základních školách v zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín v oblasti ochrany člověka za mimořádných událostí. Dále jsem prozkoumal, jaké vědomosti žáci základních škol v této oblasti mají, a následně vyhodnotil výsledky, které slouží jako důkazný podklad pro další zlepšování.

V současné době se učivo žactva základních škol zabývající se touto problematikou ve vyučovacích hodinách probírá pouze rámcově a informovanost je různorodá.

Pro zjištění informovanosti jsem objížděl základní školy nacházející se v zóně HP JETE, konzultoval se všemi řediteli a učiteli danou problematiku. Zde jsem se setkal s kladnými i zápornými ohlasy. Poté jsem rozdál žákům dotazníky a následně vyhodnotil.

Z dotazníkového šetření je zřejmé, že většina otázek byla žáky zodpovězena převážně správně, ale existují i výjimky. Z celého zkoumaného souboru lépe odpovídaly dívky. Doplňkovou výuku, kterou na ZŠ provádějí záchranné složky neměly bohužel na počet správných odpovědí u sledovaných škol žádný průkazný vliv. Tato osvěta by tedy měla být zřejmě vedena jiným, efektivnějším způsobem. Správné odpovědi se ale liší dle navštěvované školy, je tedy zřejmé, že různé školy se tématu věnují v různém rozsahu.

S ohledem na to, že nejhůře zodpovídané otázky se týkaly chování při mimořádné události (včetně varovných signálů) a poskytování první pomoci, měly by se školy

při zlepšování výuky problematiky ochrany člověka za mimořádných událostí více zaměřit především na tyto okruhy témat.

Otázka zní, jak na tuto situaci reagovat?, jak ji zlepšit?, aby žáci, budoucí dospělí a zodpovědní lidé byli na mimořádné události dobře připraveni. Totiž být připraven a vědět, jak se zachovat v daných mimořádných situacích je základ, a pro každého by tyto vědomosti měly být podvědomě vnímány a hluboko vryté pod kůží. V krizové situaci totiž nastupuje mimo jiné chaos, panika, strach, obavy, závratě a člověk v žádném případě nemá čas přemýšlet a rozvažovat, ale musí hlavně jednat.

Myslím si, že nastal čas, kdy je třeba žákům zábavnou a hravou formou nastínit konkrétní krizové situace se kterými by se mohli setkat, nejlépe v samostatném předmětu.

Jako jednou z možných variant je vyčlenění už výše zmíněného samostatného předmětu. Jako další v úvahu připadají: Užší spolupráce s Českou školní inspekcí ČR, širší zapojení právnických a podnikajících fyzických osob, kvalitní výuka pro učitele, kvalitní výukové materiály a zlepšit informovanost o nabídce dostupných studijních materiálů.

Vlivem globalizace a častým cestováním se můžeme s mnohými živelnými pohromami či teroristickými útoky setkávat nejen u nás, ale i po celém světě. V případě časně prevence můžeme zabránit případným ztrátám a újmě na zdraví a životě. Ne nadarmo se říká: „šťěstí přeje připraveným“. V tomto okamžiku se tedy nabízí otázka, zda jsme dobře připraveni na tyto mimořádné události, zda víme, jak se v daných situacích zachovat, jak poskytnout první pomoc a jak přivolat odbornou pomoc, apod. Jelikož tyto nepříjemné a nepředvídatelné události si nevybírají, zda budou zasaženi muži či ženy, mladí či staří, atd. Je vhodné, aby na tyto situace byli všichni dobře připraveni už od dětství. Nejen děti se samy mohou stát účastníky nebo samotnými svědky nehod, požárů a bude jen na nich, jak se podvědomě zachovají, jestli dokáží přivolat pomoc, či poskytnout základní ochranná opatření pro sebe, ale i pro druhé.

Zejména spatřuji výhody v tom, že právě na základních školách, na prvním stupni, je ještě úzká spolupráce rodič – dítě. Tím pádem neučíme jenom dítě, ale i rodiče.

6. SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

- 1) Bc. Jiří Urban. MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Ochrana obyvatelstva*. [Online] [Cit.:14. 7. 2014.]
<http://www.msmt.cz/ministerstvo/ochrana-obyvatelstva>.
- 2) MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, POJMY, Ochrana obyvatelstva .[Online]. [Cit. 10. 7. 2014].
Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-obyvatelstva-589615.aspx>
- 3) Bohumír MARTÍNEK, Petr LINHART, HASIČSKÝ ZÁCHRANÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, Ochrana obyvatelstva, MODUL E, *Učební pomůcka pro vzdělávání v oblasti krizového řízení*, [Online]. [Cit. 2. 7. 2014]. Dostupné z: www.hzscr.cz/soubor/modul-e-ochrana-obyvatelstva-pdf.aspx
- 4) HASIČSKÝ ZÁCHRANÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Institut ochrany obyvatelstva Lázně bohदानě*. [Online] [Cit.: 1. 8. 2014.]
<http://www.hzscr.cz/clanek/historie-od-roku-1991.aspx>.
- 5) HASIČSKÝ ZÁCHRANÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Historie a současnost*. [Online] [Cit.: 14. 7. 2014.] <http://www.hzscr.cz/clanek/historie-a-soucasnost.aspx>.
- 6) Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*, Praha 2013
- 7.) HASIČSKÝ ZÁCHRANÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Časopis 112 ROČNÍK XII ČÍSLO 12/2013*. [Online] <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-2013-casopis-112-rocnik-xii-cislo-11-2013.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>.
- 8) MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY, Ochrana obyvatelstva.[Online]. [Cit. 2. 8. 2014].
Dostupné z: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/ochrana-obyvatelstva>
- 9) HASIČSKÝ ZÁCHRANÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Ochrana obyvatelstva, Výchova a vzdělávání obyvatelstva*. [Online] [Cit. 3. 8. 2014.]
<http://www.hzscr.cz/clanek/pomoc-skolam-podil-hzs-cr-na-realizaci-pokynu-msmt-k-vyuce-ochrana-cloveka-za-mimoradnych-udalosti.aspx>.

- 10) Mgr. Libor Kirsch, JUDr. et PhDr. Jaroslav Padrnos, CSc. *Vojenské rozhledy. Příprava školní mládeže v České.* [Online] [Cit. 1. 8. 2014.]
www.vojenskerozhledy.cz/.../346_7822bef44e6d22bd1e092b5fcd29246.. ISSN 1210-3292.
- 11) HASIČSKÝ ZÁCHRANÝ SBOR ČR, „Pilotní studie přípravy budoucích učitelů v oblasti ochrany člověka za mimořádných událostí“, Eva Marádová, Jaroslava Hanušová, Praha 2007,], [Cit. 1. 7. 2014]. Dostupné z www.hzscr.cz/soubor/studie-pdf.aspx
- 12) MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. *Bezpečnostní politika.* [Online] [Cit. 3. 8. 2014.] <http://www.msmt.cz/ministerstvo/bezpecnostni-politika>.
- 13) ZÁCHRANNÝ KRUH. *Mimořádné události.* [Online] [Cit.: 25. 7. 2014.]
<http://www.zachranny-kruh.cz/pro-verejnost/mimoradne-udalosti/zakladni-informace/co-jsou-to-mimoradne-udalosti.html>.
- 14) RNDr. Mgr. Petr Skřehot, Ph.D. PORTÁL BOZP. *Mimořádné události* . [Online] [Cit. 23. 8. 2014.] <http://www.portalbozp.cz/mimoradne-udalosti/>.
- 15) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Pojmy a definice krizového řízení - Havárie.* [Online] [Cit.: 1. 8. 2014.]
<http://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-ke-stazeni-ff.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>.
- 16) Mgr. Bohumír MARTÍNEK, Ph.D. dh.cz. *Ochrana obyvatelstva při mimořádné události.* [Online] [Cit.: 3. 7. 2014.]
http://www.dh.cz/dokumenty/organy/uoroo/Martinek_Ochrana_obyvatelstva_pri_MU.pdf.
- 17) Zákon 239/2000 Sb. *o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.* [Online] [Cit.: 4. 8. 2014.]
<https://docs.google.com/viewer?url=http://storage.pozary.cz/2012/08/uz4f0c8060a57f0/obr5033774e6cd4b.pdf>.
- 18) Záchraný kruh. *zachranny-kruh.cz, Co jsou to mimořádné události?* [Online] [Citace: 27. 7. 2014.]
<http://www.zachranny-kruh.cz/pro-verejnost/mimoradne-udalosti/zakladniinformace/co-jsou-to-mimoradne-udalosti.html>.

- 19) *Věstník vlády pro orgány krajů a orgány obcí*. 1.; Ministerstvo vnitra, 112 20 Praha 1, U Obecního domu č. 3, 2003. ISSN 1214-2263..
- 20) MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, *Varování*. [Online] [Cit.: 1. 8. 2014.] <http://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=21281164&doctype=ART>.
- 21) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Evakuace obyvatelstva*. [Online] Cit.: 1. 8. 2014.]. <http://www.hzscr.cz/clanek/evakuace-obyvatelstva.aspx>.
- 22) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Improvizovaná ochrana dýchacích cest a povrchu těla*. [Online] [Cit.: 1. 7. 2014.] <http://www.hzscr.cz/clanek/improvizovana-ochrana-dychacich-cest-a-povrchu-tela-609410.aspx>.
- 23) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Zákon č 240/2000 sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů*. [Online] [Cit.: 1. 7. 2014.] www.hzscr.cz/soubor/zakon-240-doc.aspx.
- 24) MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *plánování obrany státu, Krizová situace*. [Online] [Cit.: 7. 7. 2014.] <http://www.mvcr.cz/clanek/krizova-situace.aspx>
- 25) HASIČI DOMAŽLICE. *Požár - jeho definice, rozdělení, pásma a fáze hoření*. [Online] [Cit.: 3. 8. 2014.] <http://www.hasicido.cz/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=196>
- 26) PRVNÍ POMOC. *První pomoc, zásady první pomoci*. [Online] [Cit.: 21. 7. 2014.] <http://www.prvni-pomoc.com/>.
- 27) VÝCHOVA KE ZDRAVÍ. *Základní povmy-zdraví*. [Online] [Cit.: 15. 7. 2014.] <http://www.vychovakezdravi.cz/clanky/pojmy.html>.
- 28) prof.PhDr.Rudolf Kohoutek,CSc. ABZ online výkladový slovník cizích slov . *krizová intervence*. [Online] Cit.: 1. 8. 2014.] <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/krizova-intervence>.
- 29) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Standardy psychosociální krizové pomoci a spolupráce*. [Online] [Cit.: 7. 7. 2014.] <http://www.hzscr.cz/clanek/standardy-psychosocialni-krizove-pomoci-a-spoluprace.aspx>.

- 30) ABZ online výkladový slovník cizích slov . *Pojem riziko* . [Online] [Cit.: 1. 8. 2014.] <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/riziko-risiko>.
- 31) PSYCHOLOGIE.CZ. *Stres jako spojenec*. [Online] [Cit.: 14. 7. 2014.] <http://psychologie.cz/stres/>.
- 32) ZDRAVĚ.CZ. *TÉMA Trauma*. [Online] [Cit.: 14. 7. 2014.] <http://trauma.zdrave.cz/>.
- 33) HASIČSKÝ ZÁCHRANÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, příloha č.1, základní pojmy .[online]. [Cit.: 3. 8. 2014.].
Dostupné z: www.hzscr.cz/soubor/priloha-1-zakladni-pojmy-i-pdf.aspx
- 34) SKUPINA ČEZ, Zásady havarijní připravenosti, .[online]. [Cit.: 13. 7. 2014.]
<http://www.cez.cz/cs/vyroba-elektriny/jaderna-energetika>
- 35) Jaderna-bezpecnost.cz [online]. [Cit.: 25. 7. 2014.].
<http://www.jaderna-bezpecnost.cz/riziko-nehody-elektrany.htm>
- 36) HASIČSKÝ ZÁCHRANÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, Tísňová volání v České republice .[online]. [Cit.: 1. 8. 2014.].
Dostupné z <http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>
- 37) EVROPSKÁ KOMISE. *Spravedlnost, vnitřní záležitosti a práva občanů -112: číslo tísňového volání pro celou EU*. [Online] [Cit.: 17. 7. 2014.]http://ec.europa.eu/news/justice/100211_cs.htm.
- 38) HASIČSKÝ ZÁCHRANÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Tísňová volání v České republice*. [Online] [Cit.: 1. 8. 2014.]<http://www.hzscr.cz/clanek/tisnova-volani-v-ceske-republice.aspx>.
- 39) HASIČSKÝ ZÁCHRANÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY Linka 112- Otázky a odpovědi. .[online]. [Cit.: 3. 8. 2014.]
<http://www.hzscr.cz/clanek/linka-112-otazky-a-odpovedi.aspx>
- 40) ZÁCHRANÝ KRUH.CZ .[online]. [Cit.: 28. 7. 2014.]
<http://www.zachrany-kruh.cz/nejvetsi-rizika-pri-pozaru.html>
- 41) ZÁKON 239/2000Sb., *o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů* §2 vymezení pojmu. Ve znění pozdějších předpisů

- 42) Jan Tupý, Podklady k výuce témat ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí v základních školách, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Počet stránek 14
- 43) Vyhláška 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva §23, Příl.2
Tvar a význam varovného signálu. Ve znění pozdějších předpisů
- 44) PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Informace pro občany ČR, Vyhlášení varovného signálu "Všeobecná výstraha"*. [Online] [Cit.: 28. 7. 2014.]
<https://portal.gov.cz/portal/obcan/situace/101/102/3861.html>.
- 45) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY. *Ochrana obyvatelstva - Evakuace obyvatelstva*. [Online] [Cit.: 24. 7.2014.]
<http://www.hzscr.cz/clanek/evakuace-obyvatelstva.aspx>.
- 46) ZÁCHRANNÝ KRUH. *Nebezpečí - požáry - lesní požáry*. [Online] [Cit.: 28. 7. 2014.] <http://www.zachranny-kruh.cz/lesni-pozary-2.html>.
- 47) ZÁCHRANNÝ KRUH. *Nebezpečí - požáry - Největší rizika při požáru*. [Online] [Cit.: 23. 7. 2014.] <http://www.zachranny-kruh.cz/nejvetsi-rizika-pri-pozaru.html>.
- 48) Záchranný kruh.cz, mimořádné-události, evakuační-zavazadlo [online]. [Cit.: 28. 7. 2014.] <http://www.zachranny-kruh.cz/mimoradne-udalosti/evakuacni-zavazadlo.html>
- 49) HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY, Plzeňský kraj. Preventivně výchovná činnost [online]. [Cit.: 18. 7. 2014.]
<http://www.hzscr.cz/clanek/hzs-plzenskeho-kraje-menu-ochrana-obyvatelstva>
- 50) Černoch F. UČEBNICE, MAPY.CZ. *Ochrana člověka za mimořádných událostí pro I.stupeň ZŠ - metodická příručka*. [Online] [Cit.: 13. 7. 2014.]
<http://www.ucebnicemapy.cz/ochrana-cloveka-za-mimoradnych-udalosti-pro-1-stupen-zs-metodicka-prirucka.p.aspx>.
- 51) Nakladatelství učebnic Fortuna, Ostrovní 30, Praha1. [Cit.: 20. 7. 2014.]. Dostupné z <http://www.fortuna.cz/shop/ochrana-cloveka-za-mimoradnych-udalosti>

7. SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 3</i>	48
<i>Tabulka 2 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 4</i>	52
<i>Tabulka 3 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 5</i>	53
<i>Tabulka 4 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 6</i>	54
<i>Tabulka 5 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 7</i>	55
<i>Tabulka 6 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 8</i>	56
<i>Tabulka 7 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 9</i>	57
<i>Tabulka 8 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 10</i>	58
<i>Tabulka 9 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 11</i>	59
<i>Tabulka 10 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 12</i>	60
<i>Tabulka 11 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 13</i>	61
<i>Tabulka 12 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 14</i>	62
<i>Tabulka 13 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 15</i>	63
<i>Tabulka 14 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 16</i>	64
<i>Tabulka 15 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 17</i>	65
<i>Tabulka 16 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 18</i>	66
<i>Tabulka 17 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 19</i>	67
<i>Tabulka 18 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 20</i>	68
<i>Tabulka 19 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 21</i>	69
<i>Tabulka 20 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 22</i>	70
<i>Tabulka 21 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 23</i>	71
<i>Tabulka 22 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 24</i>	72
<i>Tabulka 23 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 25</i>	73
<i>Tabulka 24 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 26</i>	74
<i>Tabulka 25 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 27</i>	75
<i>Tabulka 26 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 28</i>	76
<i>Tabulka 27 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 29</i>	77
<i>Tabulka 28 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 30</i>	78
<i>Tabulka 29 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 31</i>	79

<i>Tabulka 30 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 32</i>	<i>80</i>
<i>Tabulka 31 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 33</i>	<i>81</i>
<i>Tabulka 32 – Výsledky dotazníkového průzkumu č. 34</i>	<i>82</i>
<i>Tabulka 33 – Výsledky – testu</i>	<i>83</i>
<i>Tabulka 34 – Výsledky t – testu</i>	<i>84</i>
<i>Tabulka 35 – Výsledky testu dobré shody</i>	<i>85</i>
<i>Tabulka 36 – Výsledky testu dobré shody</i>	<i>86</i>
<i>Tabulka 36 – Výsledky intervalového třídění</i>	<i>86</i>

8. SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1 Zóna havarijního plánování jaderné elektrárny Temelín</i>	29
<i>Obr. 2 Počty dětí a žáků v zónách havarijního plánování</i>	30
<i>Obr. 3 Důležitá telefonní čísla - tísňové volání</i>	31
<i>Obr. 4 Počty volání na číslo 112 za 5 let</i>	32
<i>Obr. 5 Elektrotechnické značky</i>	35
<i>Obr. 6 Kolísavý tón všeobecná výstraha</i>	37
<i>Obr. 7 Evakuační zavazadlo</i>	42
<i>Obr. 8 Kufr plný deskových her, zavřený</i>	43
<i>Obr. 9 Kufr plný deskových her, otevřený</i>	43
<i>Obr. 10 Kufr plný deskových her, otevřený</i>	43
<i>Obr. 11 Internetové stránky záchranného kruhu</i>	44
<i>Obr. 12 Metodická příručka</i>	45
<i>Obr. 13 Metodická příručka</i>	45
<i>Obr. 14 Metodická příručka</i>	43
<i>Obr. 15 Metodická příručka</i>	43
<i>Obr. 16 Metodická příručka</i>	44
<i>Obr. 17 Metodická příručka</i>	46
<i>Obr. 18 Metodická příručka</i>	45
<i>Obr. 19 Metodická příručka</i>	45
<i>Obr. 20 Metodická příručka</i>	46
<i>Obr. 21 Metodická příručka</i>	47
<i>Obr. 22 Metodická příručka</i>	47
<i>Obr. 23 Metodická příručka</i>	48
<i>Obr. 24 Metodická příručka</i>	48
<i>Graf 1 – Odpovědi na otázku č. 3</i>	48
<i>Graf 2 – Odpovědi na otázku č. 4</i>	49
<i>Graf 3 – Odpovědi na otázku č. 5</i>	50

<i>Graf 4 – Odpovědi na otázku č. 6</i>	<i>51</i>
<i>Graf 5 – Odpovědi na otázku č. 7</i>	<i>52</i>
<i>Graf 6 – Odpovědi na otázku č. 8</i>	<i>53</i>
<i>Graf 7 – Odpovědi na otázku č. 9</i>	<i>54</i>
<i>Graf 8 – Odpovědi na otázku č. 10</i>	<i>55</i>
<i>Graf 9 – Odpovědi na otázku č. 11</i>	<i>56</i>
<i>Graf 10 – Odpovědi na otázku č. 12</i>	<i>57</i>
<i>Graf 11 – Odpovědi na otázku č. 13</i>	<i>57</i>
<i>Graf 12 – Odpovědi na otázku č. 14</i>	<i>57</i>
<i>Graf 13 – Odpovědi na otázku č. 14</i>	<i>60</i>
<i>Graf 14 – Odpovědi na otázku č. 16</i>	<i>61</i>
<i>Graf 15 – Odpovědi na otázku č. 17</i>	<i>62</i>
<i>Graf 16 – Odpovědi na otázku č. 16</i>	<i>63</i>
<i>Graf 17 – Odpovědi na otázku č. 19</i>	<i>64</i>
<i>Graf 18 – Odpovědi na otázku č. 20</i>	<i>64</i>
<i>Graf 19 – Odpovědi na otázku č. 21</i>	<i>66</i>
<i>Graf 20 – Odpovědi na otázku č. 22</i>	<i>67</i>
<i>Graf 20 – Odpovědi na otázku č. 22</i>	<i>68</i>
<i>Graf 22 – Odpovědi na otázku č. 24</i>	<i>69</i>
<i>Graf 23 – Odpovědi na otázku č. 25</i>	<i>70</i>
<i>Graf 24 – Odpovědi na otázku č. 26</i>	<i>71</i>
<i>Graf 25 – Odpovědi na otázku č. 27</i>	<i>72</i>
<i>Graf 26 – Odpovědi na otázku č. 28</i>	<i>73</i>
<i>Graf 27 – Odpovědi na otázku č. 29</i>	<i>74</i>
<i>Graf 28 – Odpovědi na otázku č. 30</i>	<i>75</i>
<i>Graf 29 – Odpovědi na otázku č. 31</i>	<i>76</i>
<i>Graf 30 – Odpovědi na otázku č. 32</i>	<i>77</i>
<i>Graf 31 – Odpovědi na otázku č. 33</i>	<i>78</i>
<i>Graf 32 – Odpovědi na otázku č. 34</i>	<i>79</i>
<i>Graf 33 – Celkový průměr správných odpovědí za jednotlivé školy</i>	<i>80</i>

<i>Graf 34 – Odpovědi na otázku č. 36</i>	<i>85</i>
<i>Graf 35 – Polygon absolutních četností</i>	<i>81</i>
<i>Graf 36 – Polygon relativních četností</i>	<i>81</i>
<i>Graf 36 – Polygon kumulativních četností</i>	<i>82</i>
<i>Obr. 25 Kalendář rozdáváný společností ČEZ v zóně HP Temelín.</i>	<i>86</i>

9. PŘÍLOHY

Seznam příloh

Příloha číslo 1: Kontakty na místní školy

Příloha číslo 2: Dotazník pro žáky

Příloha číslo 3: Prosba k učitelům o průzkum na jejich školách (zasílaný ředitelům)

Příloha číslo 4: Graf 2 – Odpovědi na otázku č. 4

Příloha číslo 5: Graf 3 – Odpovědi na otázku č. 5

Příloha číslo 6: Graf 4 – Odpovědi na otázku č. 6

Příloha číslo 7: Graf 5 – Odpovědi na otázku č. 7

Příloha číslo 8: Graf 9 – Odpovědi na otázku č. 11

Příloha číslo 9: Graf 10 – Odpovědi na otázku č. 12

Příloha číslo 10: Graf 11 – Odpovědi na otázku č. 13

Příloha číslo 11: Graf 12 – Odpovědi na otázku č. 14

Příloha číslo 12: Graf 14 – Odpovědi na otázku č. 16

Příloha číslo 13: Graf 15 – Odpovědi na otázku č. 17

Příloha číslo 14: Graf 25 – Odpovědi na otázku č. 27

Příloha číslo 15: Graf 26 – Odpovědi na otázku č. 28

Příloha číslo 1

Základní škola Žižkova 285, 375 01 Týn nad Vltavou	www:www.zizkova.tynnv.indos.cz email:meskanova@zstynms.cz	Mgr. Zdenka Meškánová tel:385 722 442
Základní škola Komenského 748, 375 01 Týn nad Vltavou	www:www.zshlinecka.cz email:zshlinecka@volny.cz	Mgr. Zdeňka Hájková tel:385 731 440
Základní škola a Mateřská škola 373 51 Dříteň 153	www:www.skola.obecdriten.cz email:blanka.vlasakova@zsdriten.cz	Mgr. Blanka Vlasáková tel:387 991 123
Základní škola a Mateřská škola 373 50 Olešník 16	www: email:zsolesnik@iol.cz	Mgr. Zdeňka Hucková tel:387 985 610
Základní škola a Mateřská škola Zahájí 8, 373 48 Dívčice	www:www.zsamszahaji.estranky.cz email:jares@zszahaji.cz	Mgr. Martin Jareš tel:387 985 616
Základní škola a Mateřská škola 373 04 Chrást'any 100	www:www.skolachrastany.webnode.cz/ email:zs.chrastany@seznam.cz	Mgr. Miroslava Machová tel:385 515 077
Základní škola a Mateřská	www:www.zstemelin.cz email:zstem@volny.cz	Mgr. Michaela Macháčková

škola 373 01 Temelín 129		tel:385 734 344
Základní škola a Mateřská škola 373 66 Žimutice 28	www: email:zs.zimutice@seznam.cz	Mgr. Milena Mikesková tel:385 737 040
Základní škola a Základní umělecká škola Lidická 315, 373 44 Zliv	www:www.zszliv.eu email:zszliv@seznam.cz	Mgr. Jan Režný tel:387 993 323
Základní škola a Mateřská škola 398 16 Albrechtice nad Vltavou 139	www:www.albrechticenadvltavou.cz email:zsalbre@seznam.cz	Mgr. Alena Nečasová tel:382 288 138
Základní škola Komenského 238, 398 11 Protivín	www:www.zsprotivin.cz email:zs.protivin@iol.cz	Mgr. Václav Křišťál tel:382 251 143

Zdroj: vlastní průzkum

Příloha číslo 2

Anonymní dotazník pro žáky pátých ročníků

Své odpovědi kroužkujte (případně křížkujte)

1. Jsem žákem zákl. školy:

A) TÝN NAD VLTAVOU - HLINECKÁ	G) ZAHÁJÍ
B) TÝN NAD VLTAVOU - MALÁ STRANA	H) DŘÍTEŇ
C) TEMELÍN	I) ZLIV
D) ALBRECHTICE NAD VLTAVOU	J) OLEŠNÍK
E) ŽIMUTICE	K) CHRÁŠŤANY
F) PROTIVÍN	

2. Jsem :

- A) Chlapec B) Dívka

3. Jaké je telefonní číslo na hasiče ?

- A) 150
- B) 158
- C) 155
- D) 156

4. Jaké je telefonní číslo na zdravotnickou záchrannou službu?

- A) 158
- B) 155
- C) 150
- D) 156

5. Na kterém tel. čísle se dovoláš jakékoliv pomoci v tísni ?

- A) 112
- B) 114
- C) 116
- D) 118

6. Hasičský automobil má barvu?

- A) modro - bílou
- B) zeleno - bílou
- C) červeno - bílou
- D) žluto - bílou

7. Co jsou čísla tísňového volání?

- A) Jsou to čísla, která mohu volat jen tak z legrace
- B) Jsou to čísla, pomocí kterých přivolám pomoc
- C) Jsou to pro mne čísla bezvýznamná

D) Jsou to čísla na moje rodiče

8. Co musím říct, když zavolám na tísňovou linku?

- A) Jak se to stalo, proč se to stalo, komu se to stalo
- B) Kdy se to stalo, kde bydlím, kdo je se mnou
- C) Kdo volá, co se stalo, kde se to stalo
- D) S kým jsem, proč tam jsem, komu se to stalo

9. Kdo ti nejlépe poradí, jak se chovat při mimořádné události?

- A) Hasič, policista a zdravotní záchranář.
- B) Řezník, výpravčí.
- C) Kamarád.
- D) Poštovní doručovatelka.

10. Úniková cesta je:

- A) Nejkratší cesta z města.
- B) Cesta ze školy.
- C) Přesně stanovená a označená cesta, po které opustím budovu při požáru nebo při jiném nebezpečí.
- D) Cesta k nebezpečí.

11. Co uděláš, když je ve škole vyhlášen požární poplach?

- A) Rychle uteču ze třídy a schovám se v šatně.
- B) Loudám se za ostatními.
- C) Poslouchám pokyny dospělých a postupuji přesně podle nich.
- D) Nic, mne se to netýká

12. Popálené místo:

- A) Okamžitě zasypu pudrem.
- B) Okamžitě namažu mastí.
- C) Okamžitě chladím proudem studené vody.
- D) Okamžitě chladím proudem horké vody.

13. Co uděláš, pokud se blíží vichřice a ty jsi venku?

- A) Schovám se pod nejbližší strom.
- B) Ukryji se do nejbližší budovy.
- C) Jdu pro kamarády a venku vichřici pozorujeme.
- D) Schovám se pod nejvyšší strom.

14. Kterým situacím se říká mimořádné události?

- A) Situacím, kdy hrozí zrušení školních výletů.
- B) Když jsem nemocný.

- C) Situacím, při kterých je ohroženo zdraví a životy více lidí a dochází při nich k velkým škodám na majetku nebo životním prostředí.
- D) Situacím kdy mám hlad.

15. Při poskytování první pomoci:

- A) Dbám především na svoji bezpečnost.
- B) Dbám především na bezpečnost svých kamarádů.
- C) Dbám na svůj pitný režim.
- D) Nedbám na nic, za každou cenu pomohu

16. Budeš-li při požáru v zakouřené místnosti:

- A) Nedělám nic.
- B) Otevřu okno.
- C) Držím se u země, chráním si nos a pusou a co nejrychleji místnost opustím bezpečnou cestou.
- D) Počkám v místnosti, než přijedou hasiči.

17. Kdy nemůžeš požár hasit vodou?

- A) Všechno můžu hasit vodou.
- B) Když je v blízkosti zdroj elektrického proudu.
- C) Když by mohla voda poničit majetek.
- D) Když majetek pouze doutná.

18. Co je to evakuace?

- A) Organizované stěhování do jiného města.
- B) Organizovaný odchod do divadla.
- C) Organizované přemístění osob, zvířat nebo věcí z ohroženého místa do bezpečí.
- D) Organizovaný výstup na nejvyšší horu.

19. Co si vezmeš s sebou, blížil-li se povodeň a ty musíš rychle opustit dům nebo byt?

- A) Všechna domácí zvířata, aktovku, postel.
- B) Evakuační zavazadlo.
- C) Květiny, všechny hračky, knihy.
- D) Počítač, televizi, všechny cennosti.

20. Jak zní siréna varující před mimořádnou událostí?

- A) Kolísavým tónem 140 vteřin
- B) Kolísavým tónem 20 vteřin.
- C) Rovným tónem 140 vteřin.
- D) Rovným tónem 20 vteřin.

21. Jakým tónem zní siréna při mimořádné události?

- A) Přerušovaným tónem.
- B) Kolísavým tónem po dobu 140 vteřin.
- C) Rovným tónem po dobu 140 vteřin.
- D) Kolísavým tónem po dobu 120 vteřin.

22. Čím je tepenné krvácení nebezpečné?

- A) Bolí nás hlava.
- B) Trochu krvácíme.
- C) Nemůžeme se hýbat.
- D) Hrozí rychlé vykrvácení.

23. Jaké jsou tři základní životní funkce?

- A) Trávení, polykání, sluch.
- B) Vědomí, dýchání, krevní oběh.
- C) Bezvědomí, hmat, spaní.
- D) Sluch, hmat, chuť.

24. Vyber správné tvrzení.

- A) Jedovatý kouř se při požáru šíří pomaleji než oheň.
- B) Jedovatý kouř se při požáru šíří stejně rychle jako oheň.
- C) Jedovatý kouř se při požáru šíří rychleji než oheň.
- D) Jedovatý kouř se při požáru vůbec nešíří.

25. Kdy Tě kouř upozorní na bezprostřední nebezpečí požáru?

- A) Kouří-li se z komína.
- B) Kouří-li z výfuku auta.
- C) Kouří-li se z hrnce na kamnech.
- D) Je-li kouř na chodbě v domě.

26. Bude Tě před povodní vždy někdo varovat?

- A) Ano, meteorologové vždy vědí, že povodeň přijde.
- B) Ne, povodně mohou přijít náhle, během několika minut.
- C) Ano, trvá dlouhou dobu, než se řeky rozvodní.
- D) Ano, vždy mi to někdo řekne.

27. Co je evakuační plán?

- A) Plán únikových cest a východů.
- B) Plán městské hromadné dopravy.
- C) Plán ředitele školy na mimoškolní akce.
- D) Plán ředitele školy na krizovou situaci.

28. Evakuační zavazadlo je:

- A) Školní taška s učením.
- B) Kufř s oblečením do společnosti.
- C) Igelitová taška s ovocem a zeleninou.
- D) Batoh s jídlem, pitím, oblečením a baterkou.

29. Jsi sám doma a zazní varovný signál oznamující mimořádnou událost. Co uděláš?

- A) Vyběhnu ven.
- B) Zavřu a utěsním okna a dveře, zapnu rádio nebo televizi a sleduji, co se děje.
- C) Neudělám nic.
- D) Otevřu okno a koukám, co se kde děje.

30. Co je důležité zajistit člověku v bezvědomí?

- A) Dostatek jídla.
- B) Dostatek pití.
- C) Průchodnost dýchacích cest.
- D) Dostatek světla.

31. Co zahrnuje resuscitace?

- A) Zajištění tepla, tekutin a těšících prostředků.
- B) Podložení nohou, zaklonění hlavy a zajištění, aby měl postižený otevřené oči.
- C) Zajištění průchodnosti dýchacích cest, nepřímou masáž srdce, umělé dýchání.
- D) Komunikování s postiženým, otočení ho na bok, zajištění tekutin.

32. Vyber skupinu, kde jsou všechna čísla tísňového volání správná.

- A) 113, 155, 159, 150, 158
- B) 150, 157, 156, 158, 112
- C) 155, 112, 158, 154, 150
- D) 156, 112, 158, 150, 155

33. Víš, kde je na lidském těle správné místo pro nepřímou masáž srdce?

- A) Uprostřed hrudní kosti.
- B) Spodní část hrudní kosti.
- C) Horní část břicha.
- D) Levá strana hrudníku.

34. Víš, kolik stlačení hrudníku musíš provést za minutu u dospělého člověka?

- A) 50
- B) 70
- C) 90
- D) 100
- E) 130

35. Většinu informací z této problematiky jsem se dozvěděl:

- A) V MATEŘSKÉ ŠKOLE B) V ZÁKLADNÍ ŠKOLE C) OD RODIČŮ
D) OD KAMARÁDŮ E) Z TELEVIZE F) Z INTERNETU
G) jinde:.....

36. V rámci výuky ochrany člověka za mimořádných událostí byla prováděna exkurze, případně návštěva odborníků:

- A) NE B) ANO

37. Pokud jsi na předchozí otázku odpověděl(a) ANO, specifikuj prosím:

- A) POLICIE B) HZS C) ZZS D) JE TEMELÍN
E) MĚSTSKÁ POLICIE F) OBECNÍ (krajský) ÚŘAD
JINDE, KDE?.....

Příloha číslo 3

Vážená paní ředitelko, vážený pane řediteli

Dobrý den obracím se na Vás v souvislosti s žádostí

Jmenuji se Josef Zunt, dálkově studuji na Jihočeské univerzitě ZSF v Českých Budějovicích. V současné době zpracovávám diplomovou práci na téma,, Výuka žáků na prvním stupni základní školy k ochraně obyvatelstva v zóně havarijního plánování Jaderné elektrárny Temelín.

Součástí mé diplomové práce je výzkum míry informovanosti a znalostí žáků I. stupně základních škol v dané oblasti a prověření jejich znalostí.

Rád bych se touto cestou předem ohlásil k Vám a případné bližší informace spolu prodiskutovali.

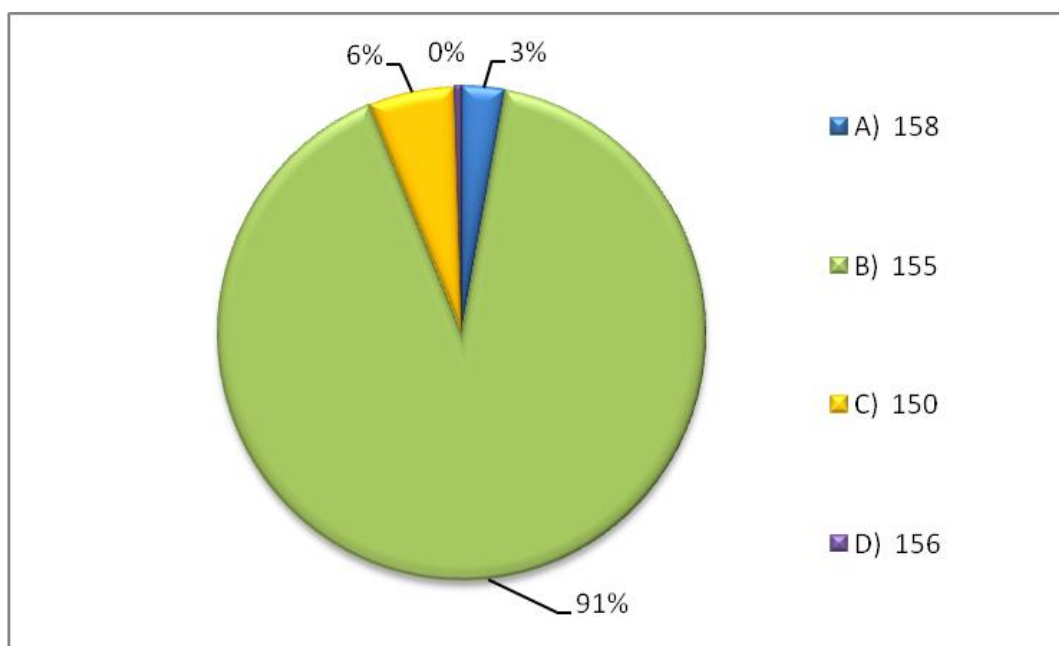
Mým cílem zájmu na Vaší škole bude pátý ročník ZŠ, který bude výstupním obrazem informovanosti prvního stupně ZŠ V dané problematice

Sběr dat bude proveden buď formou písemného dotazníku (doba vyplnění cca 10min.) nebo pokud máte počítačové učebny s připojením na internet, tak formou vyplnění on-line (preferoval bych raději)

Jsem si vědom skutečnosti, že se na Vás s podobnými dotazy obrací studenti poměrně často, přesto věřím, že si ve svém vytíženém denním programu najdete chvíli, abyste mi podal/a pomocnou ruku. Touto cestou Vás proto zdvořile žádám.

S pozdravem Josef Zunt

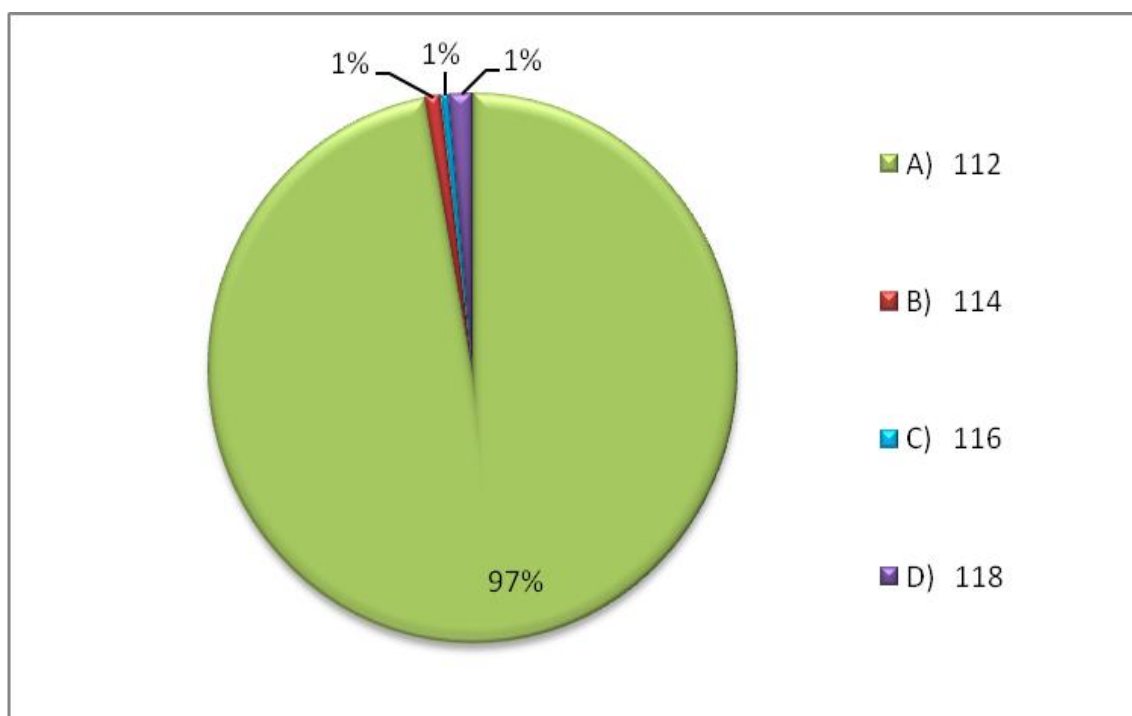
Příloha číslo 4:

Graf 2 – Odpovědi na otázku č. 4

Zdroj: Vlastní výzkum

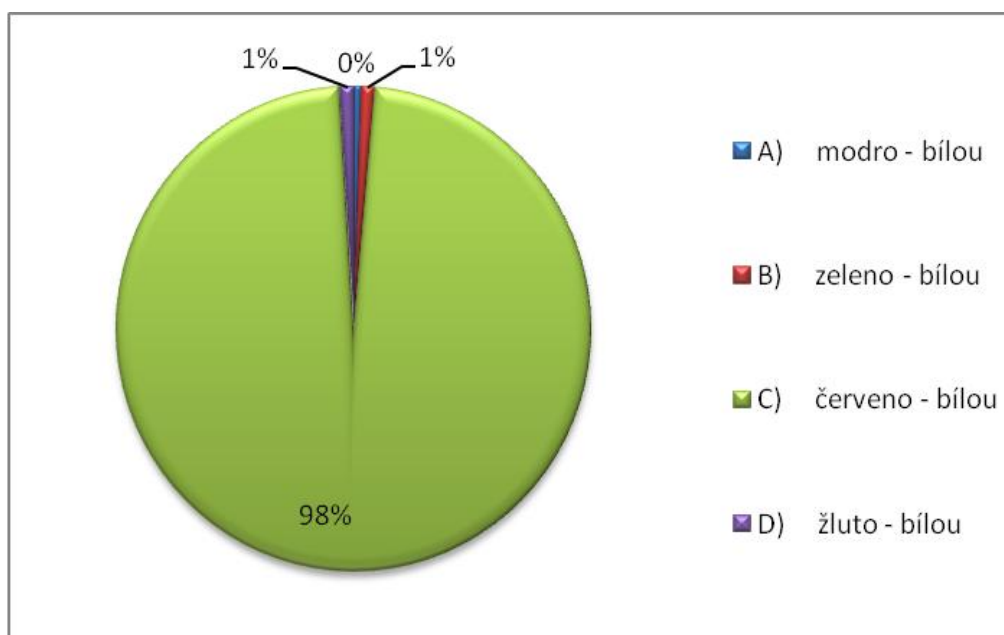
Příloha číslo 5:

Graf 3 – Odpovědi na otázku č. 5

Zdroj: Vlastní výzkum

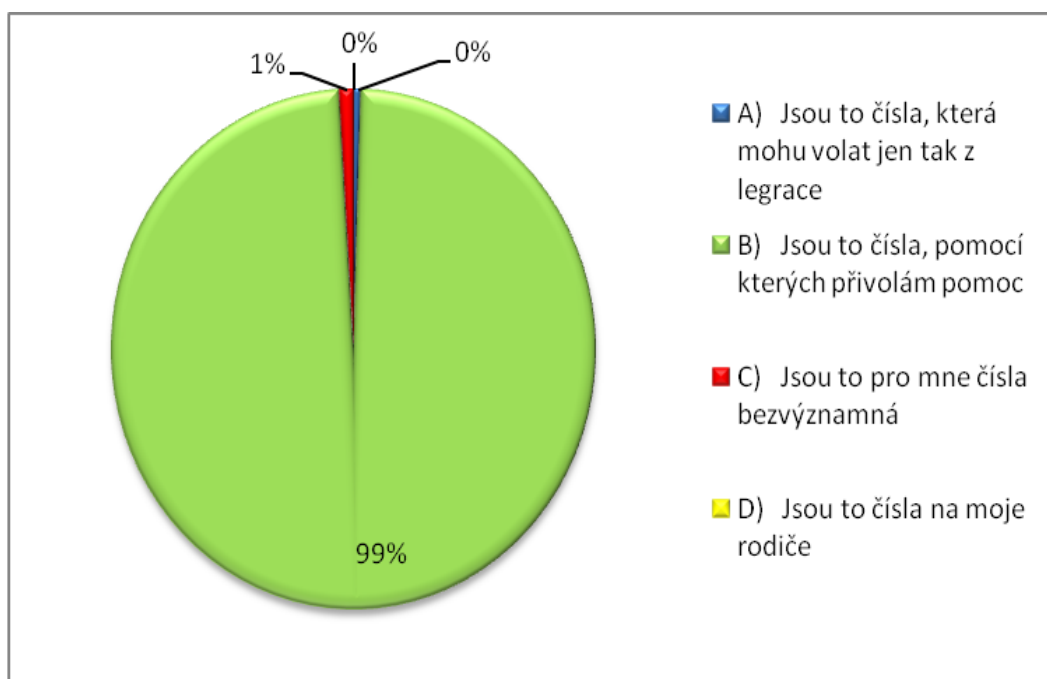
Příloha číslo 6

Graf 4 – Odpovědi na otázku č. 6

Zdroj: Vlastní výzkum

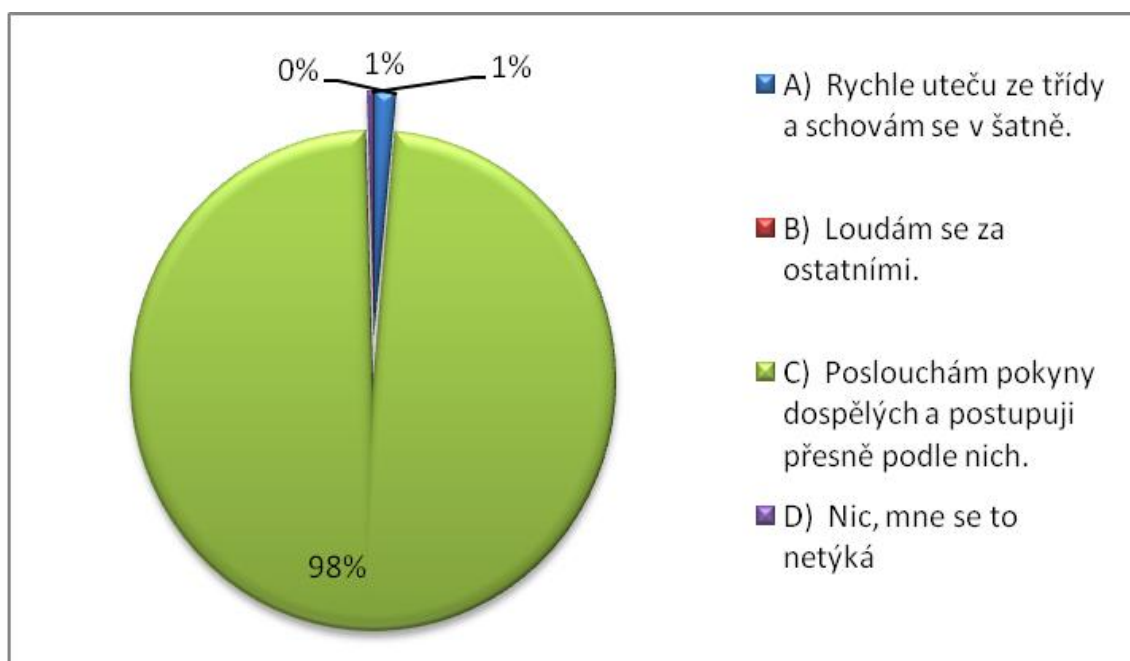
Příloha číslo 7:

Graf 5 – Odpovědi na otázku č. 7

Zdroj: Vlastní výzkum

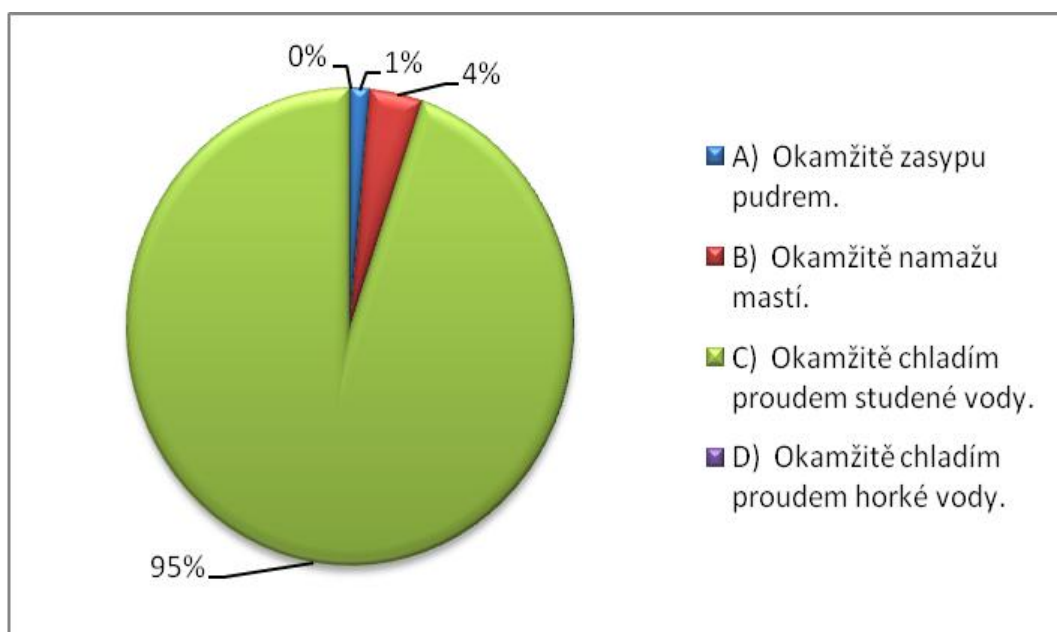
Příloha číslo 8

Graf 9 – Odpovědi na otázku č. 11

Zdroj: Vlastní výzkum

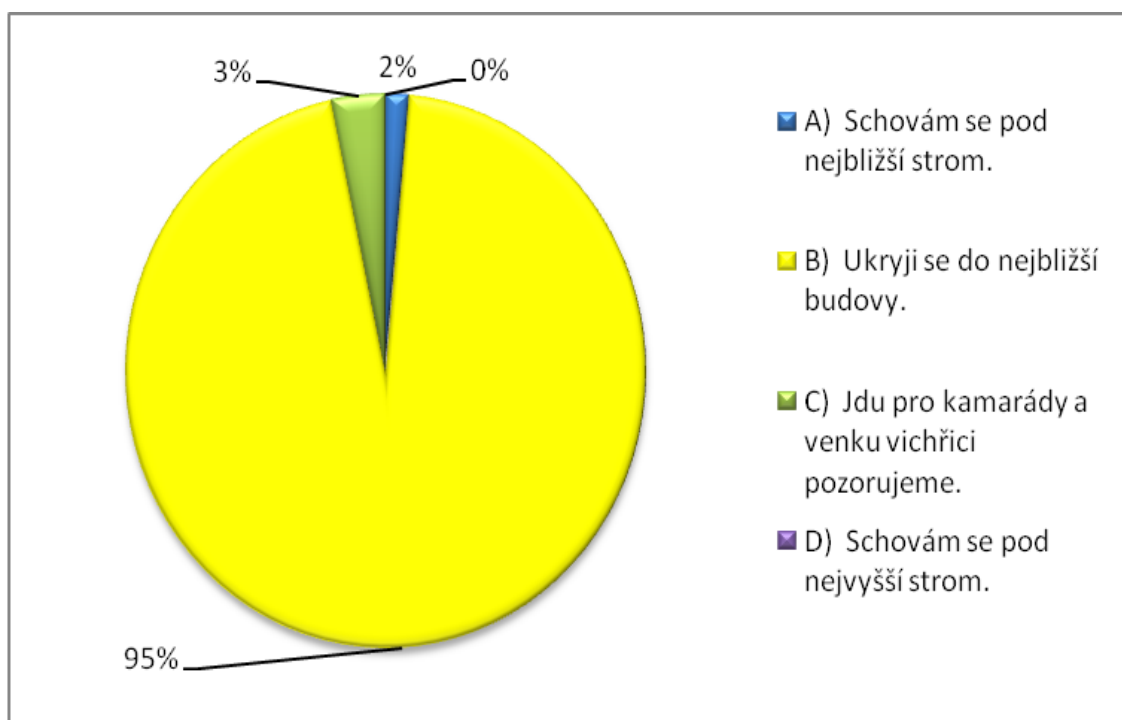
Příloha číslo 9

Graf 10 – Odpovědi na otázku č. 12

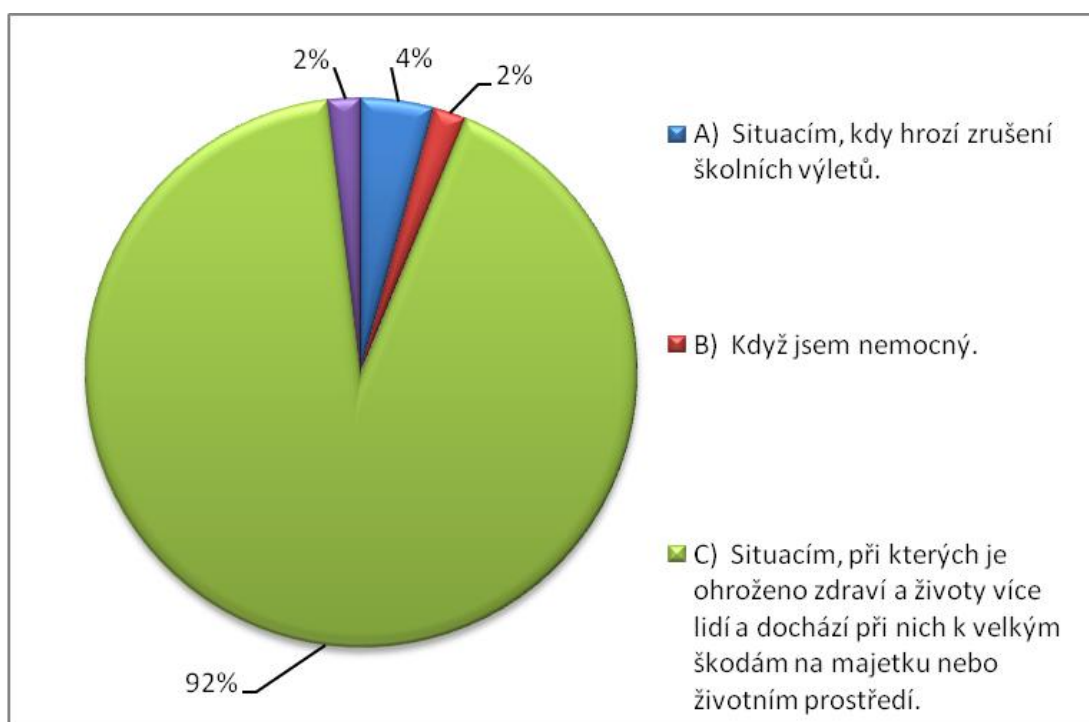
Zdroj: Vlastní výzkum

Příloha číslo 10

Graf 11 – Odpovědi na otázku č. 13

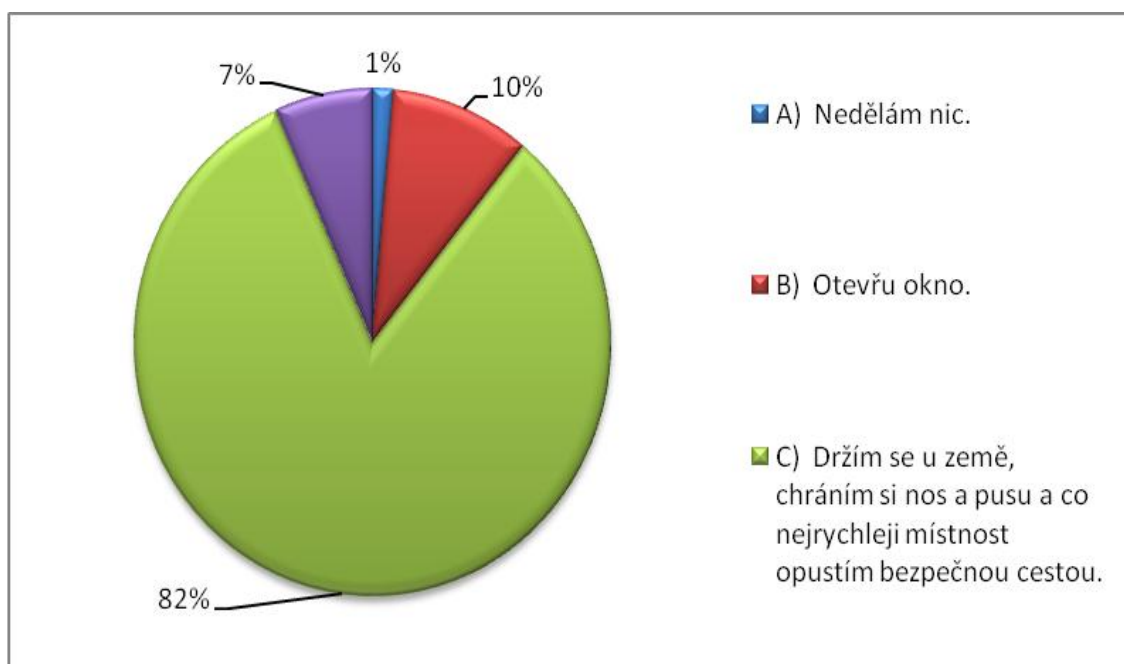
Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 12 – Odpovědi na otázku č. 14

Zdroj: Vlastní výzkum

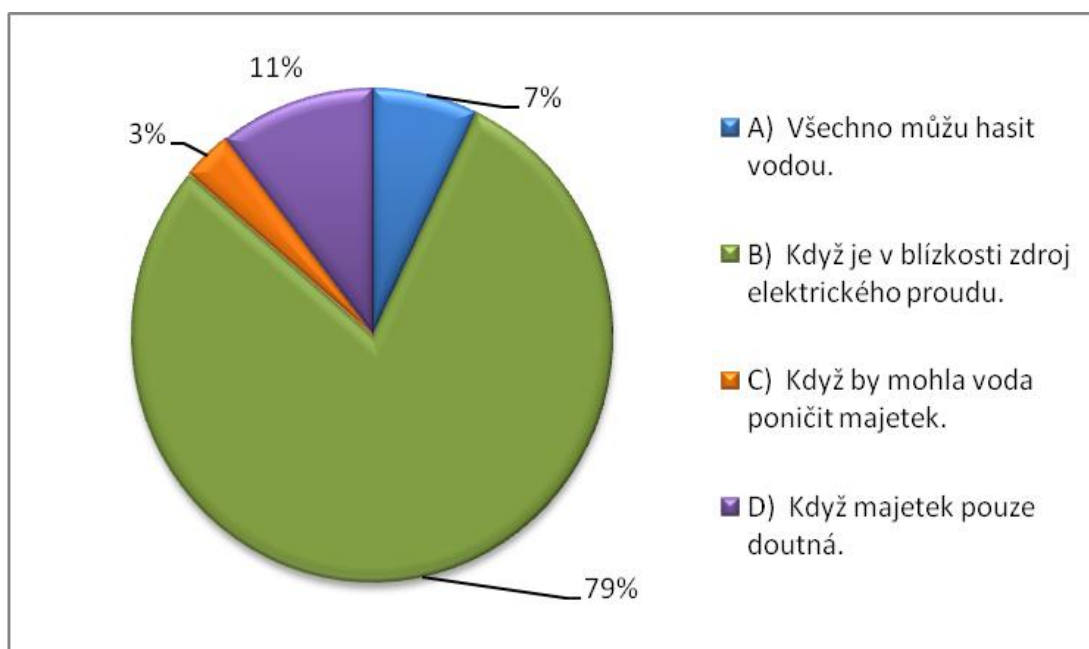
Příloha číslo 12

Graf 14 – Odpovědi na otázku č. 16

Zdroj: Vlastní výzkum

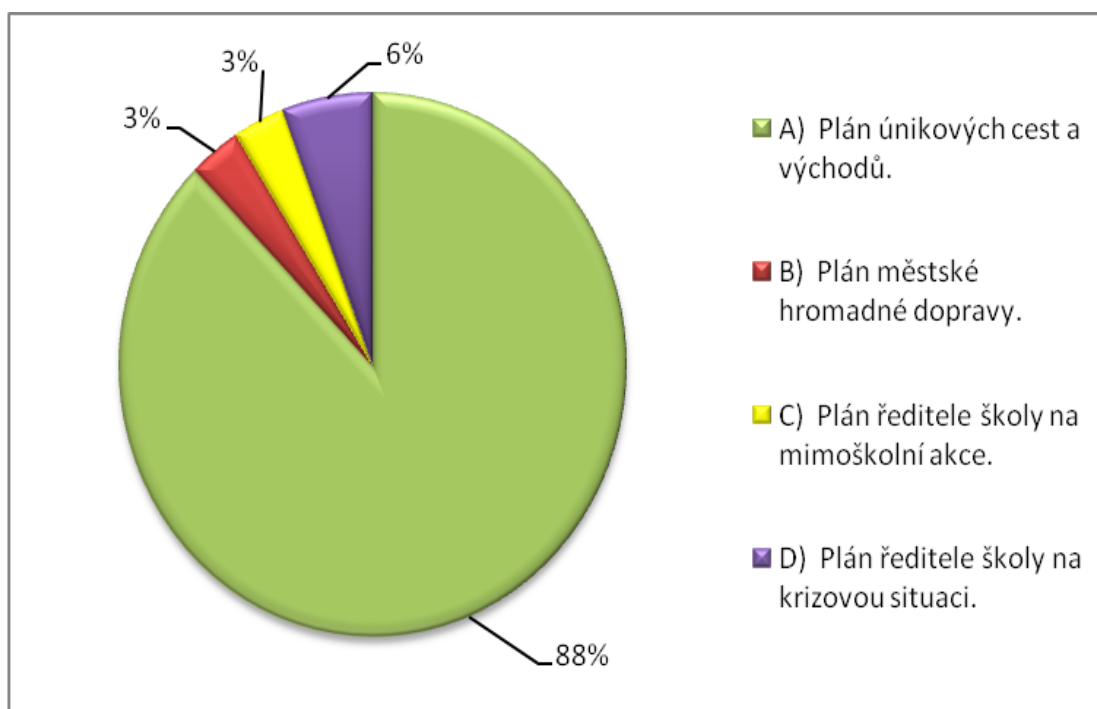
Příloha číslo 13

Graf 15 – Odpovědi na otázku č. 17

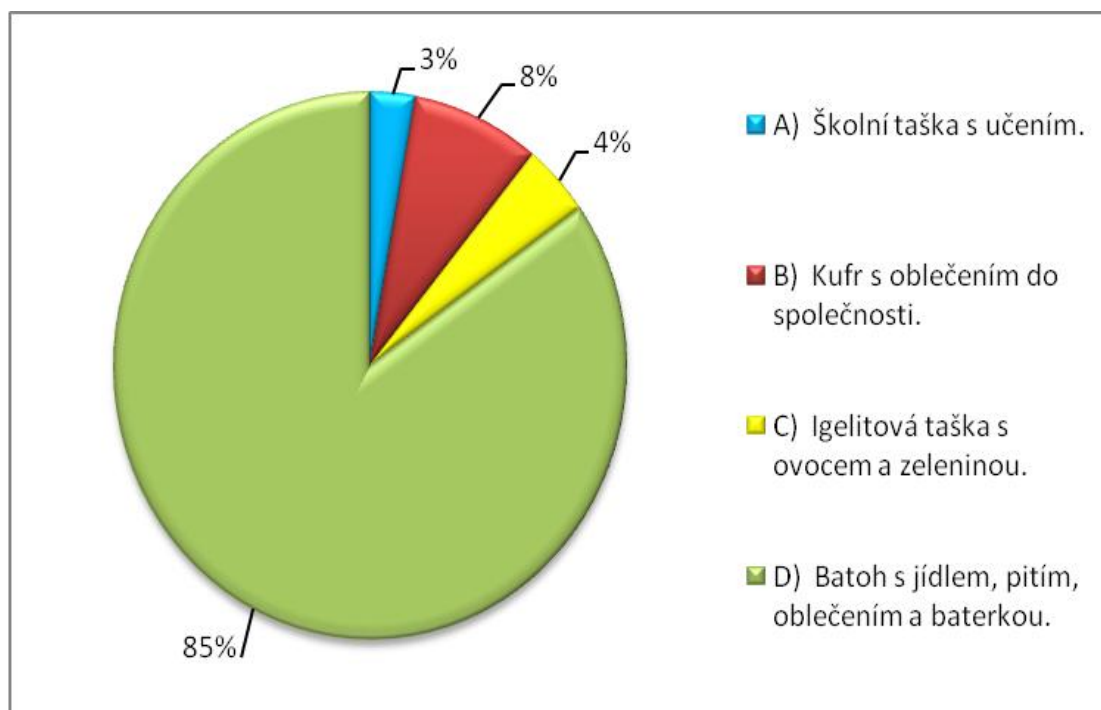
Zdroj: Vlastní výzkum

Příloha číslo 14

Graf 25 – Odpovědi na otázku č. 27

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf 26 – Odpovědi na otázku č. 28

Zdroj: Vlastní výzkum